

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Friesch Genootschap
Bibl.

II | *α*

16

B 40037/3

TRESOAR

TRESOAR

051 3035 7

Het vierde en laatste Deel dezer belangrijke Reis is ter perfe en zal spoedig volgen.

LANGSDORFF'S

REIS

RONDOM DE

WERELD.

III.

961/LANGS

R E I S
RONDON DE WERELD,
IN DE JAREN 1803 TOT 1807.

D O O R

G. H. VAN LANGSDORFF.

R E I S
RONDOM DE WERELD,

IN DE JAREN 1803 TOT 1807.

DOOR

G. H. VAN LANGSDORFF.

DERDE DEEL.

MET PLATEN.

Te AMSTERDAM,
Bij J. C. VAN KESTEREN.
1819.

B40037³
Digitized by Google

I N H O U D.

TWEEDE AFDEELING.

EERSTE HOOFDSTUK.

Vertrek van Kamtschatka. Zeereis langs de Aleutische Eilanden. De eilanden St. Paulus en St. George. Beschrijving van St. Paulus. Reis naar Unalaska. Aankomst aldaar. Bladz. 15.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Beschrijving van het eiland Unalaska. Deszelfs bewoners. Woningen. Voedsel. Sieraden. Tatuëring. Bezigheden der mannen. Hunne Kanoos. Werpspiesfen. Walvischvangst. Bezigheden der Vrouwen. Godsdienst. Huwelijksstaat. Vermaken. Voortbrengfelen van het eiland. 45.

DERDE HOOFDSTUK.

Vertrek van Unalaska. Zeereis naar Kodiak. Aankomst aldaar. Beschrijving van dat eiland. Bevolking. Natuurlijke gesteldheid. Bewoners. Derselver gebruiken. Godsdienst. Toestand van het etablissement in Kodiak. Voortbrengfelen Veranderingen, gedurende ons verblijf. Vertrek van Kodiak en aankomst in Norfolk-Sound. . . . 76.

VIERDE HOOFDSTUK.

Verovering van Sitcha. Toestand van dit etablissement op het einde van het jaar 1805 en in het begin van het volgende jaar. Brief aan den heer hofraad BLUMENBACH. Beschrijving van het klimaat en de natuurlijke voortbrengfelen van Norfolk-Sound. 125.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Oude bewoners van Norfolk-Sound (Kaluschen), in
het Russisch etablissement. Uitslap naar dezelve.
Hunne zeden en gewoonten. 169.

ZESDE HOOFDSTUK.

Vertrek naar Nieuw-Albion. Zeereis. Havre de Gray.
Kaap Disappointment. Rivier Columbia. Poging,
om daarin te loopen. Verdere zeereis. Aankomst
in de baai van St. Francisco. 211.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Aankomst te St. Francisco. Onthaal aldaar. Het Pre-
sidio en de Mission van St. Francisco. Beschrijving
daarvan. De Indianen dezer Mission. Hunne zeden
en gewoonten. 233.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Beperking van den handel. Oorzaak der goede behan-
deling van den kant van Spanje. Handelartikelen.
Antwoord van den Gouverneur. Verdere onderhan-
delingen. Aankomst van den Gouverneur te St.
Francisco. Poging tot eene handelverbodenis tus-
schen Rustand en Nieuw-Californie. Vermaken.
Jagt. Gezelschappen. Dans. Barregó. Dierengevech-
ten. Stieren- en hanegevechten. Nieuw handelplan.
Mijn eigen gevoelen daarover. 270.

NEGEND E HOOFDSTUK.

Gebrek aan scheepvaart en eene gemeenschap te water.
Uitslap te water naar St. Jose, Mission van St. Jose.
Beschrijving van dezelve. Indianen aldaar. Hun dans.
Pueblo van St. Jose. Bezwaarlijke terugtocht naar
St. Francisco. 294.

REIS

R E I S
VAN
KAMTSCHATKA

NAAR HET EILAND

**ST. PAUL, UNALASKA, KODIAK,
SITCHA, NIEUW-ALBION, KAMT-
SCHATKA, ~~OCHOTZ~~ EN, DOOR
SIBERIE, NAAR PETERSBURG.**

III. DEEL.

A

INLEIDING.

Al spoedig na onze aankomst in de haven van *St. Peter* en *Paulus*, werden er in het plan onzer reis aanmerkelijke veranderingen gemaakt. Het gezantschap in *Japan* was geëindigd, en de kamerheer VAN RESANOFF had stellig besloten, om zich onverwijld naar *Petersburg* te begeven, ten einde, in eigen persoon, zijner Majesteit, den keizer, den uitslag van hetzelfde te berigten; doch eenige brieven, welke hij hier ontving, noodzaakten hem, van besluit te veranderen, en, als gevolmagtigde der Russisch-Amerikaansche han-

delcompagnie, de *Aleutische Eilanden*, de noordwestkust van *Amerika*, en, over het geheel, de voornaamste en verst afgelegene bezittingen en etablissementen derzelve te bezoeken.

Nu werd de heer Hofraad VAN TOSSE, gezantschapsridder, als koerier, met het rapport van het gezantschap naar *Petersburg* afgevaardigd, terwijl de heer VAN KRUSENSTERN, zoodra hij den ambassadeur te *Kamtschatka* aan land had gezet, al de overvloedige voorwerpen (waaronder voornamelijk de, te voren naar *Japan* bestemde, geschenken behoorden) zonder tijdverzuim liet ontschepen, om met het, zoo veel doenlijk verligte, schip het, op den 26 Mei dezes jaars afgebroken, onderzoek der noordelijke kust van *Tschoka*, tot aan de uitwatering van den *Amur*, te vervolgen, en alsdan naar *Kamtschatka* terug te keeren, waar intusschen voor de aanschaffing der benoodigde levensmiddelen, tot onze verdere reis naar *Canton*, zou gezorgd worden.

De kapitein VAN FEDOROFF en de luitenant VAN KOSCHELEFF bleven, met de eerewacht,

wacht, te *Kamschatka*, waar zij hunne vorige posten weder hervatteden, en de heer Majoor VAN FRIEDERICI, die er veel meer belang in stelde, deze, van de hoofdstad zoo ver verwijderde, provincie naauwkeurig te leeren kennen, dan de kust van *Tschoka* geographisch op te nemen, had besloten, met den luitenant VAN KOSCHELEFF (den broeder des kommandants) middelerwijl naar *Nischnei-Kamschatka* te reizen, om, bij deze gelegenheid, tot de terugkomst van het schip, de binnengedeelten van dit merkwaardige schier-eiland te bezoeken, en vervolgens met kapitein VAN KRUSENSTERN naar *Europa* terug te keeren.

Den gewezen ambassadeur VAN RESANOFF kon het niet wel onverschillig zijn, den moeilijken togt naar de woeste, onbebouwde en ongastvrije streken van het noordwestelijk *Amerika*, met of zonder eenen geneesheer, te ondernemen: hij noodigde mij derhalve, onder de aannemelijkste voorwaarden, uit, om hem derwaarts te vergezellen, terwijl hij het echter geheel aan mijne keus overliet, of ik, met onzen beminnenswaardigen scheepsbevelhebber VAN KRUSENSTERN, over *Tschoka*,

A 3

Can-

Canton en *St. Helena*, te scheep naar *Europa* terugkeeren, of, op zijnen veelbelovenden voorslag en zijne schriftelijk onderteekende beloften, met hem naar de bezittingen der Rusfisch-Amerikaansche Compagnie, namelijk de *Aleutische Eilanden* en de noordwestkust van *Amerika* zeilen, en vervolgens de terugreis te land door het noordoostelijk *Azie*, dat is, door *Siberie*, doen wilde.

Mijne keus, die, in vele opzigten, door bijomstandigheden moeilijk werd gemaakt, bepaalde zich eindelijk tot *Amerika*, wijl ik het dan toch der wetenschappen verplicht achtte te zijn, deze, zoo geheel buitengewone en zeldzame reis, onder zulke, oogenschijnlijk gunstige, vooruitzigten, niet te verwaarloozen.

De goede verstandhouding en vriendschap, welke tusfchen den kapitein VAN KRUSENSTERN en al zijne onderhoorigen tot dus ver aan boord der *Nadeshda* heerschten, waren zeker, bij eene expeditie van dezen aard, schier zonder voorbeeld, en van daar viel de scheiding wederzijds zoo zwaar, dat ik mijne reisgenooten onmogelijk verlaten kan, zonder
hun

hun hier openlijk den innigsten dank voor hunne veelvuldige hartelijke vriendschapsbewijzen te betuigen, en inzonderheid den heer kapitein VAN KRUSENSTERN, Dr. HORNER, Dr. TILESIIUS, den Majoor VAN FRIEDERICI en Dr. ESPENBERG de gevoelens der opregtste erkentelijkheid voor al de blijken van vertrouwen en genegenheid, zoo wel als voor de welwillende en voor mij zoo belangrijke ondersteuning, welke zij mij, bij zoo vele gelegenheden, verleend hebben, welmeenend aan te bieden.

Voor dat ik echter thans mijnen nieuwen togt aanvaard, schijnt het mij noodzakelijk, eenige algemeene aanmerkingen vooraf te laten gaan, ten einde elk mijner lezers wat nader tot het standpunt te brengen, waarvan hij mijn verder reisverhaal zal dienen te beschouwen.

Uit het eerste deel mijner reis blijkt, vertrouw ik, klaar genoeg, dat ik mij tot dus ver weinig met de Russische taal bemoeid had, of liever bemoeijen kon; want vóór de onderneming van KRUSENSTERNS expeditie was

ik nooit in *Rusland* (*) geweest, en gedurende dezelve had ik, in de dagelijksche verkeerling met personen, die Duitsch, Fransch of Engelsch spraken, mijne opmerkzaamheid op zoo vele andere voorwerpen gevestigd, dat het mij naauwelijs inviel, mij met het leeren eener taal bezig te houden, die mij, in dat oogenblik ten minste, weinig nuts kon verschaffen.

Doch onder de thans zoo zeer veranderde omstandigheden was de kennis der Rusfische taal mij schier volstrekt noodzakelijk geworden; want zoo wel in *Kamtschatka*, als op de *Aleutische Eilanden* en aan de noordwestkust van *Amerika* vindt men niet alleen overal Rusfen, maar ook spreken zelfs de inboorlingen dier landen en eilanden deze taal, eenige weinige provincialismen uitgezonderd, heden ten dage vrij zuiver en onverbasterd. Het gebrek aan deze taalkennis heeft, zoo als men in de volgende bladen ligt bemerken zal, menige gapingen veroorzaakt,

Bij

(*) Zie de *Voorrede* van het eerste deel mijner *Aanmerkingen*.

Bij onze terugkomst vonden wij de brik der Russisch-Amerikaansche Compagnie, *Maria*, in de *St. Peter- en Paulus*-haven zeilvaardig, om naar *Kodiak* te stevenen. De luitenants VAN CHWOSTOFF EN VAN DAVIDOFF, twee zeer kundige zeeofficiëren, welke zich verbonden hadden, om zich naar *Amerika* te begeven, de scheepvaart der Russisch-Amerikaansche Compagnie in eenen beteren staat te brengen, aldaar schepen te bouwen, matrozen te vormen enz., waren, den vorigen herfst, met dit schip van *Ochotzk* gekomen. Reeds deden zij, voor de tweede maal, de reis van *Petersburg* naar *Kodiak*, verhaalden veel goeds van het zich daar bevindend etablissement, en droegen wel het meeste tot ons besluit bij, om deze reis te ondernemen. — Dezen wakkeren mannen (*) ben ik zeer veel

(*) Deze uitmuntende lieden, die tweemaal met elkander van *Petersburg* naar *Amerika* reisden, kwamen, in het jaar 1808, van hunnen laatste togt terug. In het jaar 1809 dienden zij in den oorlog tegen de Zweden, waar zij zich ongemeen voordeelig onderscheidten. Tegen het einde van datzelfde jaar werden deze beide, bijna onscheidbare boezemvrienden, der wereld te vroeg ontruk, terwijl zij, in eenen duisteren nacht, over de opgehaalde *Newa*-brug wilden

veel verplicht, inzonderheid den heer VAN DAVIDOFF, die, met de gulste, goedhartigste bereidwilligheid, dikwerf mijne leergierigheid bevredigde, en, door middel van de Fransche taal, zich de moeite getroostte, om, bij elke gelegenheid, mijn tolk te zijn.

In dit derde deel oordeelde ik het noodzakelijk meer aanmerkingen, betrekkelijk de aardrijkskunde, zeevaartkunde en natuurlijke historie, in te laschen, dan in de beide eerste deelen geschied is; wijl de eenvoudige beschrijving der woeste streken waarschijnlijk geen belang genoeg zou verwekt noch genoegzaam onderhoud opgeleverd hebben, en ik het mij ten pligt maakte, op alle merkwaardigheden te water en te land mijne aandacht te vestigen. — Ook zal ik, van nu af, de, door de Russen algemeen aangenomene,
Ju-

den gaan, en, door eenen misprong naar eene bark, reddeloos door den snellen stroom verslonden werden.

De Reisbeschrijving des heeren VAN DAVIDOFF is reeds ter pers, en zal waarschijnlijk zeer belangrijke aanmerkingen bevatten.

Juliaansche tijdrekening (*) volgen, en daardoor in het toekomende aan minder dwalingen blootgesteld zijn.

Vele, allezins gewigtige bijdragen, de geschiedenis der vroegere tijden, de gesteldheid van den grond en den toestand van de inwoners der *Aleutische Eilanden*, derzelver bevolking, verdeeling enz. betreffende, welke ik noodeloos achte hier te herhalen, kan men hoofdzakelijk in de volgende werken nalezen :

MULLERS *Verzameling van Russische Geschiedenissen*. (het 1, 2 en 3de stuk des derden deels.)

FISCHERS *Geschiedenis der verovering van Siberie*.

BILLINGS *Reis naar het Noorden van Russisch Azie en Amerika, in de jaren 1785 tot 1794, uitgegeven door SAUER*.

GA-

(*) Die, zoo als men weet, bij de Gregoriaansche ~~Reeds~~ *elf* dagen ten achteren is. — *Vert.*

GAWRILA SARYTSCHIEWS *achtjarige Reis
in het noordoostelijk Siberie, op de
Yssee en den noordoostelijken Oceaan;*
vertaald door J. H. BUSSE.

*Dagboek van Rusland, uitgegeven door
J. H. BUSSE, Petersburg 1794. (*)*

De Rusfisch - Amerikaansche Compagnie, welker bezittingen ik thans begin te doorreizen, hare wetten en instellingen zijn door het Dagboek van den heer Staatsraad VAN STORCH en uit de Inleiding tot de Reis des heeren VAN KRUSENSTERN zoo goed bekend, dat ik, om herhalingen te vermijden, mijne lezers, welke daarvan iets meer begeeren te weten, gerust naar die omstandigere berigten durf verwijzen, opdat zij daaruit mogen zien, wat deze Compagnie kon zijn, en behoorde te zijn: wat zij thans eigenlijk is, dit vergunnen dikwijls de omstandigheden niet zoo ronduit te zeggen.

In-

(*) Van al deze werken is, mijns wetens, geen in onze taal overgebracht, dan alleen de Reis van GAWRILA SARYTSCHEW, van welke wij dan ook, hier en daar, tot toelichting van onzen schrijver, gebruik zullen maken. — *Vert.*

Intusschen acht ik mij , onder de wijze en regtvaardige regering eens Monarchs, die het welzijn zijner onderdanen , bij elke gelegenheid , wenscht te bevorderen , allezins verpligt , eenige min bekende misbruiken aan het daglicht te brengen ; dewijl het hem , even als iederen anderen regent , volstrekt onmogelijk is , iets tot verbetering van het geheel bij te dragen , zoo het gebrekkige der enkele gedeelten hem niet bekend zijn ; en ik zou mij aan eene dubbele verantwoording schuldig maken , wanneer ik den toestand der Russisch - Amerikaansche Compagnie in *Amerika* geheel en al met stilzwijgen wilde voorbijgaan.

Reeds heeft SAUER , wel is waar , met zeer flaauwe kleuren , op ~~verscheidene~~ plaatsen van zijn boek , eenige tooneelen geschilderd , welke wij in de Reisbeschrijving van DAVIDOFF waarschijnlijk eenigzins uitvoeriger zullen behandeld vinden , en van welke ik niet opzettelijk zwijgen mag.

Het bestuur dezer Compagnie te *Petersburg* heeft , trouwens , in de laatstverloopene jaren , door de ijverige bemoeijingen van den
laatst

laatst gekozen bewindhebber, den heer Commercieraad BENEDICTUS CRAMER, eene zeer voordeelige verandering ondergaan; doch zelfs de braaffte en welwillendste man kan, welke pogingen hij ook moge aanwenden, niet tegen den stroom opzwemmen.

EER-

EERSTE HOOFDSTUK.

Vertrek van Kamtschatka. Zeereis langs de Aleutische Eilanden. De eilanden St. Paulus en St. George. Beschrijving van St. Paulus. Reis naar Unalaska. Aankomst aldaar.

Des avonds van den 13den Junij O. S. 1805, werden onze goederen aan boord der brik *Maria* gebragt, en den volgenden morgen zeilden wij zeer vroeg uit de baai *Awat-scha*.

Thans hadden wij ons aan een log, in *Ochotzk* gebouwd, tweemastfchip van 150 ton betrouwd. De bevelvoerende officier was de luitenant **ANDRE WASSILITSCH MASCHIN**, terwijl als pasfagiers medegingen: de kamerheer **VAN RESANOFF**, benevens zijnen kamerdienaar, de

de beide bovengenoemde zeeofficieren, NICOLAI ALEXANDRITSCH CHWOSTOFF en GAWRIL IWANOWITSCH DARIDOFF, een jager, die ons als opvuller van vogelen zou dienen, en ik.

De hooge gebergten en kapen van *Kamt-schatka* waren, bij onze afreis, 'nog geheel met sneeuw bedekt. Flauwe winden en windstilden wisselden met elkander af. Dagelijks zagen wij ons in eenen dikken nevel gehuld, en eerst den 24sten Junij vergunde de zon ons, eenige waarnemingen te doen.

In plaats van matrozen hadden wij, tot den scheepsdienst, zestig man, die als pelterijjagers (in het Rusfisch *promuschleniki*) in dienst der Rusfisch - Amerikaansche Compagnie stonden; terwijl een bont mengelmoes van avonturiers, dronkaards, bankroetiers en verloopene handwerkslieden, ja zelfs van eenige met de knoet gestrafte of gebrandmerkte misdadigers, die deze reis op goed geluk ondernamen, ons overig scheepsgezelschap uitmaakten. De meesten van deze jagers hadden, in het vorige jaar, hunne eerste zeereis van *Ochotzk* naar *Kamt-schatka* gedaan, en moesten nu op nieuw weder de namen der zeilen en touwen leeren kennen. De een stond derhalve den ander' niet zelden in den weg, en, bij het om-

omloopen van den wind, kon men met vijftig van deze onkundige fchepfels datgene niet uitrigten, wat men met slechts tien bevarene matrozen zou hebben kunnen doen. Daarenboven was het ruim van het fchip dermate met goederen opgevuld, dat het grootfte gedeelte dezer menfchen, bij afwifeling, op het verdek moest verblijven. Wanneer men nu daarbij nog in aanmerking neemt, dat zij, gedurende den winter, door de Rusfifch-Amerikaanfche Compagnie te *Kamtschatka* zeer fober onderhouden worden, en zij, wel is waar, brood, gedroogden en bevrozen vifch, zeekalven- en walvifchvet, doch alles in zeer karige portien, ontvangen, dan zal het, vertrouwd ik, niemand verwonderen, dat de meesten zwaar aan de fcheurbuik leden, waarvan zij zich, ~~door het nuttigen van~~ wild Kamtschadaalfch knofflook en verfchen vifch, nauwelijks eenigzins herfteld hadden. Deze omftandigheid was voor ons des te bedenkelijker, daar buitendien de vaart in deze luchtftreek hare bijzondere bezwaren heeft, wjl de zon slechts zeer zelden door de bijna onafgebroken voortdurende natte nevels dringt, en men, den ganschen zomer door, slechts weinige heldere dagen beleeft. Desniettegenftaande ver-

III. DEEL.

B

meer.

meerderde het aantal der zieken, welke wij van *Kamtchatka* medegenomen hadden, niet zoo zeer, als ik in het eerst vermoed en gevreesd had.

Niet alleen was het voedsel der zoo even genoemde manschap bovenmate sober en slecht geweest, maar zij waren ook allerarmoedigst, ja bijna schameler, dan bedelaars, gekleed, zoo dat, bij het volstrekte gebrek, voornamelijk aan linnen, het ongedierte onder hen aldra in eenen hoogen graad toenam, en men daardoor naauwelijks in staat was, om van de eenige plaats, waar men nog wat frische lucht kon scheppen, te weten op het bekrompen verdek, gebruik te maken; want overal zaten deze walgelijk morfige menschen elkander wederkeerig van dat ongedierte te reinigen. Nergens kon men zich, noch bij dag, noch bij nacht, heen wenden, zonder de bewijzen der onvermoeide opsporingen dezer nijvere jagers op te merken. De meest-mogelijke behoedzaamheid en zindelijkheid ten opzichte van ons linnen kon ons echter, daar wij in eene vrij enge kajuit als op een gepakt waren, niet tegen het ongedierte beveiligen, hetwelk mij, bij de eerste ontdekking, met walging en afkeer vervulde.

Se-

Sedert ons vertrek van *Kamtschatka*, verliep er bijna geen dag, op welken wij niet eene talrijke menigte zeevogels rondom ons schip zagen vliegen: onder dezelve merkte ik inzonderheid de *alca cirrhata*, de *diomeda exulans*, verscheidene foorten van de *larus procellaria* en den *pelecanus* op.

Den 24sten Junij, den eersten helderen dag, ontdekten wij, tegen den avond, in het Z. Z. W. de N. O. zijde van het eiland *Attu*. Dit is het westelijkste der *Aleutische Eilanden*, die door de Rusfen, benevens de eilanden *Semitsch* en *Agattu*, de *naastliggende eilanden*, of *blishnie ostrowa*, genoemd worden, wijl zij, van *Kamtschatka* af gerekend, de eerste eilanden zijn. — *Attu* onderscheidt zich door twee havens, van welke de eene aan de zuidkust op den 52°. 56'. N. B. ligt.

De volgende dagen waren wederom nevelig en regenachtig, zoodat wij genoegzaam niets van de nabij in het oosten liggende zoogenaamde *Andreanoffsche Eilanden* konden zien.

Den 29sten helderde de horizon een weinig op, en wij ontdekten door den nevel, hoewel niet zeer duidelijk, de *Tschesitiri Sopschnaia Ostrowi*, of de vier bergen, welke reeds onder de *Vosfen-Eilanden* gerekend

worden. Een frische N. W. wind had ons verder oostwaarts gebragt, en den volgenden morgen zag men wederom land, hetwelk, bij een naauwkeuriger onderzoek, voor de eerste, voor ons bestemde landingsplaats, namelijk voor het eiland *Unalaska*, erkend werd. De wind was bijna geheel gaan liggen, en tegen den middag bevonden wij ons voor de haven, zonder dezelve te kunnen binnen loopen. Intusschen maakten wij van de huidige windstilte gebruik, zetteden eene boot uit, en schoten met den snaphaan verscheidene onweersvogels (*procellaria nigra*), die, in groote scharen, op het water zwommen, en zoo tam waren, dat men hen schier tot op de lengte van eenen riem kon naderen. Deze vogels leverden ons eenen vrij goeden maaltijd op; hoewel zij eenen zeer visch- of traanachtigen smaak hadden. Tegen den avond begon er een felle wind uit het Z. O. te waaijen, die ons niet vergunde, het eiland te naderen; en dewijl hij ook nog den volgenden morgen aanhield, besloot de heer VAN RESANOFF, de, omtrent 190 zeemijlen van *Unalaska* verwijderde, noordwestelijk van hetzelfde gelegene en weinig bekende, eilanden *St. George* en *St. Paul*, te bezoeken, en de,

de, zich op dezelve bevindende, etabliffementen der Rusfisch - Amerikaanfche Compagnie in oogfchouw te nemen. Des morgens, omtrent te negen ure, werd het fchip gewend, en de tot dus verre ongunftige wind daardoor gunftig. Nu hielden wij, met volle zeilen, op *St. George* aan, en legden in een uur nagenoeg $6\frac{1}{2}$ knopen af. Tegen den middag zagen wij eene zeer groote menigte zoogenoemde meerzwijnen (*delphinus*) rondom het fchip zwemmen: derzelver buik en horizontale ftaartwieken waren fneeuw wit.

Den 2den Julij zagen wij, des morgens, eene talrijke fchaar van zeevogels, van welke de meeste tot het geflacht van den *colymbus*, *larus* en *pelecanus* behoorden. Tegen den middag hadden wij, naar onze berekening, de op de kaarten aangeduide ligging van het eiland *St. George* van $56^{\circ} 20' N.$ B. en $169^{\circ} W.$ L. bereikt (*).

De fchier tallooze menigte van zeevogels, de zeekalven en zeebeeren (*phoca urfina*) en het dieplood, waarmede wij, met 35 vadem

(*) De bepalingen der lengten zijn zelden zeer juist, wijl zij zich alleen op fcheepsberekeningen gronden.

men, grond peilden, overtuigden ons, dat wij nabij land waren.

Bij eenen dikken nevel en zwaren regen was de wind ook merkelijk aangewakkerd, zoodat wij ons, met de uiterste behoedzaamheid, van de vermoedelijk zeer nabij zijnde kust moesten afhouden. Wij konden naauwelijks eene zeemijl ver rondom ons heen zien, en de nacht brak aan, zonder dat wij in staat waren, om het eiland te ontdekken.

Des morgens van den 3den vonden wij, met 40 en 45 vademen, eenen goeden ankergrond. Het gedurig wenden van het schip en de sterke wind hadden ons, den ganschen nacht, uit den slaap gehouden: de meeste vogels waren ook reeds verdwenen; doch de nevel, de regen en het onstuimige, gure weer bleven steeds voortduren, zoodat wij weinig hoop konden voeden, om, met zulk eene donkere lucht, zonder middagshoogte te nemen, een zoo klein eiland te zullen vinden.

Bij den aanhoudenden hevigen zuidwestenwind laveerden wij dan eens N. W., dan weder O., en vonden, den 4den, tegen den middag, andermaals met 30 tot 35 vademen ankergrond, waarom wij vermoedden, in de nabijheid van het eiland *St. Paul* te zijn. Dikke
ne-

nevels, regen en wind, gevoegd bij de tot dusver te leur gestelde hoop van land te zullen bereiken, maakten dezen dag tot een' der onaangenaamste, sedert ons vertrek van *Kamtschatka*. Slechts tot op eenen kleinen afstand konden wij rondom ons heen zien, doch nergens eenig land ontdekken. Des namiddags zagen wij, digt bij ons schip, eenen dooden walvisch (*trichechus rosmarus*).

Tegen den avond van den 5den bedaarden de wind eindelijk, en, nadat de horizon, den volgenden morgen, een weinig opgehelderd was, zagen wij, tot ons innig genoegen, het eiland *St. Paul*, op eenen niet zeer verren afstand, voor ons liggen. Wij naderden deszelfs N. O. punt, en lieten daar, met 15 vadem, het anker vallen. Vervolgens werden de booten uitgezet, in welke wij ons, bij eene kalme zee, met eene gespannen nieuwsgierigheid naar de vreemde voorwerpen, die zich aldra aan ons zouden vertoonen, naarden, omtrent twee of drie werfsten verwijderden, oever begraven.

Aan de N. O. landtong van dit eiland is eene wijde opene baai gevormd, waarin, wegens ondiepte, slechts kleine vaartuigen veiligheid kunnen vinden. Het land is hier vlak

en enkel door natiere heuvels verhoogd. Op een' dezer heuvels staat een groot kruis, hoedanig de Rusfen bijna in elk nieuw etablissement oprigten.

Langs de vlakke kust ligt een zwart, glinsterend, zwaar, hoogstwaarschijnlijk met ijzerdeelen vermengd zand, hetwelk, naar het mij toeschijnt, uit verbrijzelde *lava* bestaat. Hier en daar zag men eene menigte door de zee aangespoeld zeegras, waaronder de *fucus laceratus* zich voornamelijk onderscheidde. Daar, waar de oever steiler is, zijn de wanden uit horizontaal loopende lagen van *lava* zamengesteld.

De heuvels en bergen waren met een bekoorlijk grastapijt overdekt, hetwelk ons des te aangener verraste, wjl de pas geziene besneeuwde bergketen van *Kamtshatka* ons nog levendig voor oogen zweefde.

Naauwelijs hadden wij ons, tot op eenen kleinen afstand, van den oever verwijderd, toen wij eenige verlaten leemen hutten vonden, welker hoofdschoren, in plaats van uit houten balken, uit walvischribben bestonden: hier en daar lagen enkele gereedschappen, vaten, bedorvene vachten, huiden van zeekalven, gekapt hout enz., doch van inwoners

was

was volstrekt geen het minste spoor te ontdekken. Het kwam ons derhalve niet onwaarschijnlijk voor, dat dit eiland, voor eenigen tijd, door eenige lieden van *St. George* bezocht was geworden, doch dat er zich thans geen Russisch jager op hetzelfde bevond. Aldra verlieten wij deze onbewoonde hutten, en begaven ons naar den noordoostelijken uithoek, om de zeebeeren, in het Russisch *kotja* of *zeekat* genoemd (*phoca urfina-Stelleri*), welker gebrul en gebulk wij reeds op eenen zeer verren afstand hoorden, van nader bij te beschouwen. Elk wapende zich met eenen dikken grooten stok, van welke vele rondom de hutten lagen, en zoo gingen wij er op af.

Dit geheel nieuwe schouwspel laat zich nauwelijks beschrijven. Vele honderde, oude en jonge, zeebeeren hadden zich daar, in afzonderlijke en verschillende groepen, bij elkander gelegd. Van belaging schenen zij geen denkbeeld te hebben; althans zij be-toonden, bij onze komst, en offchoon wij hen steeds meer en meer naderden, niet de minste vreës. Eene talrijke menigte dezer dieren begaf zich, over de puntige steenen hup-pelende, naar zee, en een veelligt nog groo-

ter aantal van ouden bleef aan den oever terug, als ware het, om de hun aanvertrouwde kudden der jongen te bewaken. De grootste en oudste dezer weerlooze schepsels sparden, toen wij naderbij kwamen, den muil op, en gaven een sissend geluid: anderen poogden zich zelfs, op eene dappere wijs, door bijten te verdedigen, en de vreemde vijanden aan te vallen.

De kleine, nog zuigende jongen blaatten als schapen; de grootere als kalven, en vele lieten een geluid hooren, als dat van iemand, die aan het braken is; nog andere kreten als kleine kinderen, en offchoon zij zich ook, door den muil op te sparren, trachtten te weer te stellen, vereischte het nogtans luttel behendigheid, om hen bij de achterste vinnen te vatten en hen zoo op te nemen. Eenige derzelven werden dadelijk als slagtoffers onzer gulzigheid afgestroopt en gekookt; en in minder dan een half uur hadden wij bijna vijftig van de grootste soort voor ons scheepsvolk geveld. Ja, de matrozen zouden hen bij honderden doodgeslagen hebben, tenzij men het door een uitdrukkelijk en scherp verbod belet hadde.

Deze dieren leven in *polygamie*. De man-
net,

netjes strijden dikwerf vrij hevig om het bezit der meerderheid van wijfjes met elkander. De dapperste bewaakt deze en zijne jongen zeer zorgvuldig. Bij een dreigend gevaar geeft hij zijner kudde dadelijk bevel, om zich te verwijderen, en biedt den vijand het hoofd, vastberaden, om elk gevaar te trotseren. Wanneer het mannetje somwijlen toornig wordt, pogen zijne wijfjes hem door liefkozingen te bevredigen; doch zoodra zij zijne wenken of bevelen veronachtzamen, bijt hij om zich heen, en bestraft daardoor hare ongehoorzaamheid (*).

Nadat wij eenige uren, door deze, voor ons geheel nieuwe, tooneelen omgeven, op het slagveld rondgezworven en de omstreken in oogenschouw genomen hadden, spoedden wij ons terug naar onze hut, waar wij tot ons middagmaal eenen jongen, gekookten zeebeer vonden, die ons ongemeen lekker smaakte. Het vleesch dezer dieren heeft, zoo lang zij

(*) Dewijl het niet tot mijn plan behoort, de bijzondere natuurlijke geschiedenis dezer dieren hier te beschrijven, verwijs ik den lezer naar het voortreffelijke werk van G. M. STELLER, *uitvoerige Beschrijving van zonderlinge Zeedieren. Halle 1753.*

zij alleen met de moedermelk gevoed worden ; zeer veel overeenkomst met 'het kalfsvleesch: slechts is de zwarte kleur van hetzelfde niet zeer uitmoodigend.

Beter verzadigd, dan ons, federt langen tijd, gebeurd was, bestegen wij, des namiddags, wederom onze floep, en roeiden, met eenen rijken voorraad van versche levensmiddelen voor onze uitgehongerde manschap, naar het schip terug.

Geheel onverwachts vonden wij daar, bij onze terugkomst, eene groote *baidara*, of een vaartuig met verscheidene Russische pelterijjagers, die van de zuidwestelijke punten der eilanden, waar zij hun verblijf houden, ons schip ontdekt hadden. De zee was kalm en het weer vrij goed: wij besloten derhalve, hier nog langer voor anker te blijven liggen, en den volgenden dag het etablissement te bezigtigen.

Den 7den begaven wij ons, met het aanbreeken van den dag, weder naar land, en vonden aan de zuidwestzijde eene ruime baai en, omtrent eene *werst* van den oever, verscheidene, goed ingerigte leemen hutten, die vijftien Russen en eenigen weinigen Aleuten tot woning verstrekten. Velen dezer lieden leef-

leefden hier reeds sinds verscheidene jaren, om voor de Russisch-Amerikaansche Compagnie zeebeeren en vossen te doodden. Volgens hunne verklaring houden zij zich, in het begin van den zomer, eenig en alleen met het aanschaffen van wintervoorraad bezig, welke meestal in gedroogd vleesch van zeebeeren bestaat, doch, gedurende den zomer en tegen den herfst, met het stroopen en bereiden der huiden. In dit jaar hadden deze bovengenoemde vijftien menschen 30,000 zeebeeren tot hunnen wintervoorraad gedood en de huiden derzelven weggeworpen, dewijl zij geenen tijd hadden, om ze op te spannen en te droogen.

De eilanden *St. Paul* en *St. George* werden, in het jaar 1786, door eenen stuurman PRIBÜLOFF, die van *Unalaska* was uitgelopen, ontdekt. Het eerstgenoemde ligt, naar onze berekening, $57^{\circ} 15'$ N. B. en 170° W. L. van *Greenwich*, en bestaat uit onderscheidene lage bergen en heuvels, in welker dalen men vele, door gesmoltene sneeuw ontstane, beeken van zoet water vindt, welk water niet alleen drinkbaar, maar ook zeer goed van smaak is. Het eiland heeft eene lengte van nagenoeg 30 tot 40 *wersten*, strekt zich van het

het N. O. naar het Z. W. uit, is met gras en kreupelhout bewassen, doch van boschaadje en boomen geheel en al ontbloomt.

De noordoostelijke punt loopt in eene lage landtong uit. Eene brokkelige, poreuze en zwarte *lava*, waaruit de steile klippen der zuidwestelijke kust bestaan, doet onwillekeurig vermoeden, dat dit eiland zijnen oorsprong aan eenen vulkaan heeft te danken. Bij een langer verblijf op hetzelfde zou men den crater misfchien ook wel ontdekken. Onder deze omstandigheden was het mij ten hoogste merkwaardig, door eenen hier vreemden jager, op mijne navraag naar natuurlijke zeldzaamheden, eenige verfteeningen van den hoogsten berg, die omtrent midden in het eiland ligt, te ontvangen. Dit verschijnsel is des te zonderlinger, wanneer men bedenkt, dat men op de gansche streek van *Kamt-schatka* over de *Aleutische Eilanden*, tot aan de noordwestkust van *Amerika* overal niets, dan oorspronkelijk gebergte, namelijk graniet, porfier, harden arduin en vulkanen vindt.

Het klimaat is ruw, en naauwelijks zou men gelooven, dat er menschen zijn, die befluiten kunnen, jaren lang, van de gansche
ove-

overige wereld afgescheiden, op dit kleine eiland te leven.

In het voorjaar en des winters heerschen hier, zoo als de inwoners ons ten minste verhaalden, woedende stormen. De hen omringende zee is dan met hooge ijschotfen bedekt, op welke somwijlen, met eenen noorden wind, ijsbeeren komen aandrijven. Gedurende den zomer is het weer meestal nevelachtig. Eenige der Russische jagers, die, bij de, over het geheel zeldzame, heldere dagen, de hoogste bergen van het eiland beklimmen, beweerden eenstemmig, dat zij in het N. N. O. een tot dus ver nog niet bekend en ook nog nooit bezocht eiland ontdekten hadden. Volgens de meening van sommigen dezer lieden, die reeds bijna twaalf jaren op *St. Paul* gewoond hebben, was dit eiland eertijds veel beter, en slechts sedert hun verblijf aldaar, waren de aarde de planten en het struikgewas aanmerkelijk vermeerderd.

De voornaamste voortbrengfels van dit kleine eiland bestaan deels in steen- of ijsvosfen, die in vosfenvallen gevangen worden, en welker aantal zoo wel als het voordeel, hetwelk zij opleverden, eertijds zeer aanzienlijk was, doch

thans

chans zeer onbeduidend is; deels in eene menigte van zeebeeren (in het Rusfisch: *kottibi*), die, in het midden van April, dragtig (*) herwaarts overkomen, op den oever hare jongen werpen, en doorgaans in September wederom van daar vertrekken. Zij behooren tot het geslacht der zeekalven, doch onderscheiden zich wezenlijk van het gewone zeekalf (*phoca vitulina*) door hun fraai; pelsachtig vel, hetwelk door de Chinezen en andere Tartaarsche volken, inzonderheid door de Jakuten, Tunguzen, Buräten, Baschkiren enz., tot voering van hunne kleederen en mutsen, zeer geacht wordt. De Engelschen en Amerikanen maken, op eenige eilanden der zuidzee, en voornamelijk, zoo als men mij verzekerde, op het eiland *Amsterdam*, jagt op deze dieren, welker vellen, onder den naam van *fur-seals*, in *Canton* ter markt gebragt worden. De Rusfisch - Amerikaansche Compagnie trekt een niet gering voordeel van dezelve; want vijftien menschen, welker onderhoud hier bijna niets kost, kunnen, in eenen

(*) Dit *dragtig* is wel een *oud* woord, doch drukt hier juist dat uit, wat de schrijver bedoelt: *zwanger*. — *Vert.*

eenen zomer, ligtelijk omtrent honderd duizend vellen afstroopen en bereiden: elk vel wordt in *Canton* voor 1 tot $1\frac{1}{2}$ Spaanschen daalder, en te *Kiachta* voor 2 tot 3 *roebels* verkocht. Voor eenige jaren had men, zoo als geloofwaardige lieden mij verhaald hebben, zulk eene groote menigte van deze dieren gedood, dat er, in de magazijnen der Compagnie, voor verscheidene millioenen *roebels* bedorven zijn; dewijl men slechts het aantal, en niet de deugdelijkheid der bereiding, beoogde. — Het vel, waaruit men eene uitmuntende traan zou kunnen koken, wordt ongebruikt, als nutteloos, weggeworpen.

De manier, waarop de zeebeeren gedood worden, bestaat hierin, dat men hen van den oever afsnijdt, en troepswijze, nagenoeg een tot twee *wersten*, naar het ~~binnenste~~ van het eiland drijft, en daar met stokken dood slaat. Dit geschiedt, om de overige, die zich aan den oever bevinden, niet door vrees te verjagen.

De kostbare zeeotters (*lutra marina*), van welke men, gedurende de eerste twee jaren na de ontdekking van het eiland, omtrent drie duizend gedood heeft, en welker vel met 100 tot 150 *roebels* het stuk betaald werd, zijn thans bijna geheel uitgeroeid, en slechts zeer

III. DEEL.

C

zel-

zelden treft men een' enkelen van deze dieren aan: de *phoca vitulina* en de *phoca jubata* zijn echter des te talrijker.

De walrus (*trichechus rosmarus*) wordt op een, eenige wersten van de zuidwestelijke landong liggend, rotsen-eiland, *Morschowa-Ostrowa* genoemd, gedood.

Mijne grootste nieuwsgierigheid was op den *trichechus manatus* STELLERI, of STELLERS zee-koe, gerigt. Dit merkwaardige dier, met hetwelk deze verdienstelijke schrijver ons bekend maakte, en hetwelk zich, in vorige tijden, aan de kust van *Kamtschatka*, op de *Behrings*- en andere eilanden dezer zee, in menigte ophield, en toenmaals de meest bekende spijs der Rusfische pelterijjagers was, is, reeds sedert verscheidene jaren, nergens meer, zelfs niet in het verste Noorden bij *Tschuktschkoi-Nosf*, gezien, en het komt mij zeer waarschijnlijk voor, dat men dit, nog voor nagenoeg veertig jaren aanwezige, dier thans onder de, uit het dierenrijk uitgestorvene, schepfe-len, waartoe de *dudu*, het *mamuth*, de vleeschetende olifant van *Ohio* en andere behooren, insgelijks moet rekenen (*).

De

(*) SAUER zegt reeds (S. 185 zijner Reisbeschrijving)

Visfchen zijn er slechts zeer weinige aan de nabijgelegene kusten. De menigte van zee-kalven, zeeleeuwen en zeebeeren heeft hen meestendeels verjaagd.

Hoe klein en onbeduidend dit eiland ook zijn moge, is het nogtans de verzamelpplaats van vele millioenen zeevogels, die zich van de uitgestrekte vlakke der, tusschen *Amerika* en *Azie* liggende, zee tegen den broeitijd hier vereenigen. De Rusfische pelterijjagers trekken van deze omftandigheid, met groot voordeel, partij; want, behalve de *kottiken*, of zeebeeren, welke zij des zomers versch, en des winters gedroogd nuttigen, maken de vogeleijeren, gedurende een groot gedeelte van het jaar, een voornaam artikel van hun voedsel uit. In de lente houden deze lieden zich verscheidene dagen en weken met het gevaarvolle inzamelen derzelven bezig. De een haart den ander' in eenen mand, die aan touwen hangt, langs den, 30 tot 40 vademmen hoogen en steilen rotswand neder, om de eijeren uit de

ving) dat men, in het jaar 1768, het laatste dier van dit geflacht op het *Behrings-Eiland* gedood, en, federt dien tijd, in deze oorden geen weder gezien heeft.

de nesten te halen; en zoodra zij daarvan eene genoegzame menigte hebben, worden de-zelve zorgvuldig gewasfchen, van alle vuiligheid gezuiverd, vervolgens in de lucht gedroogd, en in een vat, vol zindelijk afgekookte traan, bewaard. Op deze wijs bewaren zij ze niet alleen den ganschen zomer, maar ook het grootste gedeelte van den winter, en wel zoo versch, als of zij eerst kort te voren uit het nest gehaald waren (*). De eijeren van den *colymbus*, of *uria troile*, worden, als de grootste en smakelijkste, al den overigen voorge-trokken.

Gedurende ons kortftondig verblijf alhier heb ik de volgende, als hier nestelende vogels, waargenomen: den *alca cirrhata*, *alca arctica*, *alca pygmaea*, *sterna hirundo*, verscheidene foorten van den *larus*, *procellaria nigra*, *procellaria grisea*, *procellaria fur-*
ca-

(*) Dit is wel inzonderheid in zulk eene koude luchtstreek mogelijk; want ik twijfel zeer, dat dit middel ook in een zachter klimaat, met hetzelfde voordeel, zou kunnen aangewend worden; offchoon het bekend is, dat men door hetzelfde beginfel, namelijk door uitsluiting der lucht, bij voorbeeld in was, boter enz., het ooft lang versch kan houden.

cata en de *uria troile* in eene onbeschrijfelijk groote menigte, voorts den *pelecanus urile* en eenige andere foorten van dit geslacht. Bij een langer verblijf zou het geenszins moeilijk zijn geweest, nog andere zeldzame en een nader onderzoek waardige voorwerpen te ontdekken.

Aan planten en gewassen is dit eiland ook niet arm. Van eetbare groenten onderscheidde ik het *heracleum sibiricum*, *epilobium*, alssem, bijvoet (*artimena*) zuring, wilde fellerij, *pulmonaria maritima*, waterkers, verscheidene foorten van bezien, *rubus arcticus*, *chamaemorus* enz. Van nieuwe en onbekende planten vond ik eene *androsace*, *alopecurus*, *achillea*, *carex*, *drabae*, *ligusticum*, *potentilla*, *polemonium*, *pedicularis*, *faxifraga*, *taraxacum*, enz.

De kamerheer VAN RESANOFF hield zich, als gevolmagtigde, bijna den ganschen dag met het onderzoek van de handelsbelangen der Rusfisch - Amerikaansche Compagnie bezig. Den voorraad van vossen- en zeebeeren vellen, de walvstanden, het baliyn, de huiden der zeekalven enz., liet hij intusschen inschepen, en oordeelde het noodig, het getal der zich hier bevindende pelterijjagers te ver-

minderen, om daardoor de vrij aanmerkelijke vermindering der *kottiken*, voor het vervolg, voor te komen.

Wie zou niet denken, dat, bij eene zoo onverwachte gelegenheid, elk zich zou beijveren en gelukkig achten, dit eenzame eiland te kunnen verlaten; doch dit was geenszins het geval: integendeel verzochten verscheidene den heer VAN RESANOFF, met eenen voetval, hier te mogen blijven. — Wij hebben hier, zeiden zij, alles in overvloed. Uit vosfen- en kottikenvellen maken wij onze kleederen. De zeebeeren, welke wij als onze kudden beschouwen, verschaffen ons rijkelijk voedsel. Aan vruchten van velerlei foorten en weldadige planten hebben wij almede geen gebrek, en de zeevogels en derzelver eijeren zijn onze lekkernijen. Niettegenstaande het eiland geen hout oplevert, ondervinden wij daarvan den mangel verre na zoo zeer niet, als men zich mischien wel verbeeldt: de leemen hutten, welke wij bewonen, zijn door en op zich zelve warm genoeg; en daarenboven is het aandrijvend hout van eenige, op de kust gestrande, schepen der Russisch - Amerikaansche Compagnie en beenderen met traan genoegzaam, om dezelve te verwarmen en onze spijzen te koken. Na

Na zulk eene beschrijving zou men waarlijk vermoeden, dat deze vijftien menschen, van welke drie of vier met Aleutische vrouwen samenwoonden, in de grootste vriendschap en eendragt leefden; doch wij merkten onder hen, helaas! maar al te zeer vijandschap en tweedragt op. Een der pelterijjagers, die, zoo als men mij verhaalde, eertijds een koopman te *Moskou* was geweest, vervolgens, als een valsche wisselaar, naar *Siberie* verbannen werd, en eindelijk hier weder een eerlijk beroep bij der hand had genomen, plaatste zich aan het hoofd zijner medebroeders, en stelde, met eene gansch niet alledaagsche welsprekendheid, den heer VAN RESANOFF, de hoogst onbillijke en harde behandeling voor, welke zij alle van den zaakwaarnemer moesten ondergaan. Het gevolg hiervan was, dat de meeste, of wel alle, nog in den loop van dit jaar zouden afgehaald worden. Eenige weinige namen wij, hoe vol en beladen ons schip ook reeds was, dadelijk met ons mede.

Gedurende de twee dagen van ons verblijf, hadden wij niet weinig zeebeeren vleesch en vogeleijeren genuttigd, en het verheugde ons nog bovendien, dat wij de talrijke en hongrige manschap van het schip met eenen

verschen voorraad voor ten minste 10 tot 14 dagen konden voorzien. Het was inderdaad opmerkelijk, hoe zeer deze magere, uitgeteerde en slechts met visch gevoede lieden, in weinige dagen, door het genot van zeekalvenvleesch in krachten aanwonnen. De scheurbuik werd steeds zeldzamer, en eene, sinds lang ongewone, hartelijke vrolijkheid begon elk hunner te bezielen. Vijf of zes dagen smaakte ons het zeebeerenvleesch zeer goed, doch toen walgde het ieder.

Den 8sten verlieten wij *St. Paul*, en nog dienzelfden dag kregen wij het merkelijk kleiner, van hier naar het Z. W. gelegen eiland *St. George* in 't gezigt. Dewijl wij wisten, dat zich daar ook eenige pelterijjagers bevonden, oordeelde de heer VAN RESANOFF het doelmatig, derzelve toestand te onderzoeken. Den volgenden morgen naderden wij de zuidwestelijke landtong. Op eenen afstand van nagenoeg anderhalve zeemijl werd er een kanon gelost, om daardoor de bewoners opmerkzaam te maken, en tot ons te noodigen. In hetzelfde oogenblik, waarin de klank van dit schot door de rotsen teruggekaatst werd, verlieten eensklaps talloze scharen van allerlei zeevogels verschrikt de kust,

kust. Zonder eene daadzaak te willen vergrooten of met te sterke kleuren en overdrevene beelden te schilderen, kan ik letterlijk verzekeren, dat er eene dikke wolk van vogels van de steile klippen afvloog, en de zee, zoo ver onze horizon reikte, daardoor geheel zwart bedekt werd. Bijna ter zelfder tijd verhief zich een frische wind, die ons de nabijheid van het rotsachtige eiland *St. George* gevaarlijk maakte, en tevens de zich op hetzelfde bevindende personen belette, om tot ons over te komen. Wij moesten derhalve van het genoegen eener nadere kennismaking afzien, en stuurden regt toe, zuidoostelijk naar *Unalaska*.

Den 14den zagen wij land. Een vrij hevige tegenwind vergunde ons niet, de, aan de N. O. zijde van dit eiland liggende haven van *Illuluk* te bereiken: wij moesten ons derhalve getroosten, eene tamelijk enge en vrij gevaarlijke doorvaart tusschen de eilanden *Akutan*, *Akun* en *Awatanok* te beproeven. De nabijheid en de menigte der zandbanken en blinde klippen, welke de sterke branding maar al te duidelijk verried, de felle wind, het slecht zeilend schip en de voorbeeldeloos snelle stroom maakten onzen toestand hier

eenigzins bedenkelijk, waarin de hulpvaardigheid, bekwaamheid en ijver der heeren CHWOSTOFF en DAVIDOFF ons geene geringe diensten bewezen. Des avonds bevonden wij ons reeds buiten alle gevaar, en den volgenden namiddag liepen wij de, door *Cook*, *Sarytschew* en andere bekende *Zeeotter-baai* in, en lieten het anker in de kleine bogt van *Amagul* vallen, nadat wij des, middags 53° 40' N. B. en 166° W. L. waargenomen hadden, en, wegens den tegenwind, de zeeëngte tusfchen *Unalka* en *Unalaska* niet hadden kunnen pasferen, of de, aan de noordoostelijke kust gelegene, havens bereiken.

Het duurde niet lang, of er kwamen verscheidene Aleuten in hunne vaartuigen, of kanons, die in de landstaal *baidarka* genoemd worden, aan ons fchip, en onderrigttten ons, dat men over het gebergte naar het hoofd-etablifement kon komen, en dat de afftand flechts vijf of zes *wersten* bedroeg, waarop er dadelijk een Aleut door ons afgevaardigd werd, om den zaakwaarnemer der Rusfisch-Amerikaanfche Compagnie, den heer LARIWANOFF, onze aankomst te melden.

De heer VAN RESANOFF, welken het onderzoek van den ftaat der zich hier bevin-

den-

dende kolonie zeer ter harte ging, besloot nu ook, zich, zonder verwijl, te voet derwaarts te begeven: de heeren CHWOSTOFF, DAVIDOFF en ik, benevens eenige matrozen en gidsen, vergezelden hem. In onze floep werden wij door verscheidene Aleuten, die ons in hunne *baidarka's* volgden, naar de, ten noorden van onze ankerplaats gelegene bogt *Ugadachan* gebracht, van waar onze reis te land eenen aanvang nam. Aan den oever bloeiden eenige fraaije bloempjes, onder welke een nieuwe *mimulus* en eene nog onbeschrevene *potentilla* inzonderheid uitmunten; voor het overige waren de lagere omstreken van het nabij liggend dal met hoog gras bedekt. De nieuwhed der voorwerpen, de afgescheurde rotskloven, de op den achtergrond zich verheffende, kegelvormige sneeuwbergen, de steile glooiingen, tegen welke wij moesten opklauteren, de dalen, in welke wij moesten afdijgen, konden mijne opmerkzaamheid niet zoo lang boeien, als ik wel zou gewenscht hebben; want aldra begon de avond te vallen, in welks duisternis wij, door eenige Aleuten geleid, in dit ongebaande oord ronddoolden. Rotsen en steenen, vossengaten, struiken en kreupelhout
 , maak-

maakten onzen togt ten uiterste moeilijk, en bijna op het einde van denzelven meende een onzer reisgenooten de gelukkige ontdekking van een bekwaam voetpad gedaan te hebben, toen hij plotseling tot over de knien in eene beek stond. Omtrent te middernacht kwamen wij afgemat en krachteloos te *Illuluk* aan.

*

TWEE-

TWEËDE HOOFDSTUK.

Beschrijving van het eiland Unalaska. Deszelfs bewoners. Woningen. Voedsel. Sieraden. Tatuëring. Bezigheden der mannen. Hunne Kanoos. Werpspiesfen. Walvischvangst. Bezigheden der Vrouwen. Godsdienst. Huwelijksstaat. Vermaken. Voortbrengfelen van het eiland.

Het eiland *Unalaska* strekt zich van het N. O. naar het Z. W. uit, is 70 tot 80 *wersten* lang, en heeft eene zeer onregelmatige breedte. Aan de noord- en noordoostzijde zijn vele baaijen en bogten, van welke sommige zeer goede en veilige havens aanbieden: de zuidwestzijde is deels door steile, ontoegankelijke rotfen begrensd, deels nog geheel onbekend.

Even als op de meeste *Aleutische Eilanden*, treft men ook hier ongemeen hooge, kegelvormige bergen, of zoogenaamde *pieken*, aan, onder welke twee vuurspuwende bergen zich

zich vooral uitmonsteren. Op eenigen afstand meent de verbeeldingskracht in de zwarte en afgescheurde rotsklompen der kust het duidelijke bewijs te vinden, dat dit gansche eiland door deze volkanen ontstaan is, en daarom kwam het mij des te zonderlinger voor, dat ik in al de streken van hetzelfde, welke ik gelegenheid had om te bezoeken, grootendeels fijnkorreligen, grofvermengden graniet en porfier, maar volstrekt geene *lava*, vond.

Het gansche eiland bestaat uit eene *masfa* van rotsen, die slechts met eene dunne korst van aarde overtrokken is. Het dan eens hogere, dan weder lagere gebergte wordt door onregelmatige dalen doorsneden, in welke men gemeene klei en van de bergen afgespoelde aarde vindt. Hier en daar treft men zelfs, op eene aanmerkelijk hoogte dezer bergen, waterkommen aan, die door de gesmoltene sneeuw ontstaan zijn. In de lage dalen wast het gras zeer welig, en zou voor de veeteelt ongemeen bruikbaar zijn.

Noch op dit noch op een der naburige eilanden bevinden zich boomen; maar slechts eenig laag kreupelhout van berken, wilgen, elzen, alsmede verscheidene soorten van be-

zi-

ziën, bij voorbeeld *rubus*, *vaccinium*, *rhododendron* en andere meer.

Het hout tot het zamenstellen der aarden hutten, tot het geraamte der lederen *kanoo's*, tot roeifpanen en pijlen, wordt door de zee aangespoeld en door de inwoners aan de kust verzameld. Somwijlen heeft men groote stammen van kostbare houtsoorten uit *Amerika* en de Zuidzee, onder anderen ook kamferhout, zeer waarschijnlijk van *Japan*, hier gevonden.

De inwoners zijn onbetwistbaar een middelras tusschen de Mongolen en Amerikanen. Zij zijn van eene middelbare grootte, en hebben meestal een niet onbehagelijk voorkomen en sterk geteekende, veel karakter aanduidende gelaatstrekken. De kleur der huid is een donker morfig bruin, waartoe de onzindelijkheid in de levenswijze het hare nog wel zal bijdragen. Over het algemeen zien zij er gezond en sterk uit, en hebben een vol, rond gezigt, breede schenkels, breede, vlakke en plat gedrukte neuzen, dik, zwart en stroef haar, zwarte oogen en wenkbrauwen. De baard der mannen is zeer dun; wijl zij denzelfden, zoodra hij slechts eenigzins begint te wassen, met wortel en al uittrekken; ook heb-

hebben zij aan de overige gedeelten van het ligchaam van natuur veel minder haar, dan andere volken.

Het karakter dezer menschen is, over het geheel, goedhartig en minzaam, onderdanig en gehoorzaam. In toorn ontstoken, zijn zij overijld en onbezonnen, ook wel eens gruwzaam en wreed, en alsdan elk gevaar, zelfs den dood, koen verachtende.

Hunne woningen bestaan in *jurten* of kullen, die met een dak van opgehoopte aarde bedekt zijn, op hetwelk, wanneer de hut eenige jaren gestaan heeft, hoog gras wast, zoo dat alsdan zulk een dorp zeer veel naar eenen Europeeschen kerkhof, met hooge grafheuvels, gelijkt. In deze hutten klimt men van boven als door eenen schoorsteen of rookvang. Sommige grootere, die tevens tot woningen der Rusfen dienen, hebben aan de zijde eene lage deur. Het daglicht valt door kleine, met zeekalvenblazen of gedroogde vischvellen overdekte, openingen of vensters.

Inwendig zijn er, langs de wanden, verscheidene afdeelingen, gewoonlijk van zeekalvenvellen of stroomatten gemaakt, waardoor de grenzen en het eigendom der vershil-

schillende familien, die in eene en dezelfde hut zamenwonen, bepaald wordt.

Het aantal der inwoners is thans zeer gering; de naauwkeurige opgave wilde men, voor mij ten minste, geheim houden, waarschijnlijk, opdat wij niet zouden vernemen, hoe zeer de bevolking van lieverlede vermindert is.

Unalaska en al de rondom liggende zoo-genaamde *Vos-* en *Andreanowsche Eilanden*, zouden thans naauwelijks 300 manspersonen bevatten; terwijl er, ten tijde van SCHELECHOFF, namelijk van 1783 tot 1787, zoo vele duizende en nog meer waren, en SARYTSCHEW, in het jaar 1790, nog bijna 1300 van het mannelijk geslacht telde.

De voornaamste oorzaak dezer snelle ontvolking bestaat, buiten twijfel, daarin, dat de bestuurders van het hoofdkantoor der Russisch-Amerikaansche Compagnie, in *Kodiak*, de beste jagers van hier naar *St. George* en *St. Paul*, naar *Kodiak*, en zelfs tot aan de noordwestelijke kust van *Amerika*, op groote zeeotter-jagtpartijen uitzendt, van waar deze lieden doorgaans nimmer weder in den schoot hunner huisgezinnen terugkeeren. Ook zal hoogstwaarschijnlijk de druk, onder welken

III. DEEL.

D

zij

zij, in hunne huisfelijke betrekkingen, zuchten, het gebrek aan de noodige voorzorg, waarvan zij de jammerlijke gevolgen zoo dikwerf ondervinden, en hunne geheel veranderde levenswijze, welke zij, huns ondanks, moeten voeren, zeer veel tot die ontzettende ontvolking bijgedragen hebben, en nog werkelijk blijven bijdragen.

Het voedsel dezer eilanders bestaat voornamelijk in vischen, zeekalven en walvischen. Onder de eerstgenoemden zijn verscheidene bekende soorten van zalm, de kabeljaauw, de haring en de heilbot (*Pleronectes hippoglossus*) de meest gewone en talrijkste: de heilbotten, die 't hoogst van alle vischsoorten geacht worden, vindt men hier dikwijls van eene ongemeene grootte, ja zij wegen (hoewel dit slechts zeer zelden het geval is) vele honderde ponden. Wanneer een Aleut het geluk heeft, om zulk eenen visch, welken hij onmogelijk in zijne *kanoo* kan bergen, in de opene zee met den hengel te vangen, dan slaat hij denzelven in het water geheel dood, en brengt hem, het zij in stukken gesneden, of terwijl hij hem met zijn vischsnoer boegfeert, naar zijne woning.

Behalve de vischerij, bestaat de voornaamste be-

bezigheid dezer lieden in de jagt op zeekalven (*phoca vitulina*), welker waarde voor dit volk alle denkbeelden te boven gaat; wijl men met volle regt zou kunnen beweren, dat het den Aleuten volstrekt onmogelijk zou zijn, zonder zeekalven te leven. Uit de huid dezer dieren maakt hij voor zich kleederen, tapijten, riemen, schoenen en andere benoedigdheden; ja zelfs bestaat de *kanoo*, waarmede hij dagelijks in zee steekt, uit een houten geraamte, hetwelk met het vel van dit dier overtrokken is. Het vleesch wordt gegeten, en het vet of de traan deels tot voedsel, deels tot verwarming en verlichting, gebezigd. De strot wordt tot waterdichte flesvellen of broeken bereid, en uit de, naar eene blaas gelijkende, maag vervaardigt men eene soort van fleschen, om allerlei vocht in te bewaren. Uit de ingewanden worden regenkleden gemaakt, terwijl zij tevens, in plaats van vensterruiten, dienen, om het daglicht in de hutten te laten vallen: zelfs gebruikt men de baardharen, even als in *Europa* de struisvederen, tot pronk, of als een hoofdsieraad, zoo dat ik bijna niet een gedeelte van dit dier ken, waaruit niet het een of ander voordeel getrokken wordt.

D 2 Eene

Eene andere lievelingsspijs der Aleuten is het spek der walvisfchen, welke vaak door hen gevangen, maar ook somwijlen dood door de zee aangespoeld en op het strand geworpen worden, waar zij dan, wanneer zij oud en garstig zijn, inzonderheid tot verlichting der hutten dienen.

Van spijsen uit het plantenrijk zijn deze eilanders of geene groote beminnaars, of het is hun te lastig, zich dezelve te verschaffen. In eene geringe hoeveelheid nuttigen zij den beerenklaauw (*heracleum sibiricum*) de *saranna*, of uijen van *lilium Kamtschaticum*, welke ik hier, voor het overige, veel bitterder heb gevonden, dan in *Kamtschatka*, hetwelk waarschijnlijk grootendeels aan den grond te wijten is. Eetbare beziën zijn hier in menigte en van verschillende soorten: de volgende zijn mij bekend geworden: braambeziën (*rubus idaeus*) *kneschenika* (*rubus arcticus*) moerasbeziën (*rubus chamaemorus*) kruisbeziën, (*vaccinium vitis idaea*) blaauwbeziën (*vaccinium uliginosum*) *klukwa* (*vaccinium oxycoccus*) woudbeziën (*vaccinium myrtillus*). Deze, zoo wel als verscheidene soorten van wortelen, worden, wanneer zij rijp zijn, door de vrouwen en kinderen geplukt, en tot wintervoorraad bewaard. Ge-

Gedurende de laatstverloopene jaren hebben de Russen aardappelen beginnen te bouwen, die hier vrij welig tieren, en een smakelijk geregt uitmaken.

Wilde ganzen en eendvogels komen hier, als trekvogels, in den herfst en de lente in zulk eene groote menigte, dat men zich daarmee rijkelijk voorzien en ze, tot wintervoorraad, zouten (*) en rooken kan. De Aleuten schijnen echter aan een stuk walvisch- of zeekalvenspek boven eene gerookte gans de voorkeur te geven.

Eenige nabij liggende rotfen en kusten dienen tot eene verzamelplaats van velerlei zeevogels, als *colymbus*, *larus*, *pelecanus*, *alca* enz., welker eijeren in het voorjaar, even als te *St. Paulus*, gezocht en voor den winter bewaard worden.

Ook heeft men hier de zwijnenfokkerij beproefd, en deze dieren, bij gebrek van ander voedsel, met visch gemest, waardoor echter het vet derzelveu zeer dun en traanachtig

(*) Het zout koken de inwoners in kleine kwantiteiten uit het zeewater, terwijl zij zich, in plaats van hout, van de in traan geweekte beenderen van zeekalven en walvischen bedienen.

achtig geworden is, en het vleesch eenen walgelijken, vischachtigen smaak bekomen heeft.

De invoering der veefokkerij zou zeer ligt mogelijk zijn, en den hier levenden Russen groote voordeelen verschaffen. Eene koe, welke men van *Kodiak* herwaarts heeft gebragt, weidde, verscheidene jaren, in overvloed, en verdwaalde eindelijk in het gebergte, wyl men haar, zonder opzigt, bijna het grootste gedeelte van het jaar in het wild liet rond loopen.

Eenige hoenders, die het eigendom van den zaakwaarnemer der Russisch-Amerikaansche Compagnie, den heer LARIWANOFF, waren, werden, bij gebrek van garst en boekweit, grootendeels met kruimels van gedroogden visch gevoederd, welk voedsel dit gevogelte echter niet zeer behaagde, deszelfs vleesch week, sponsachtig, onaanzienlijk en onsmakelijk maakte, en het traanachtige, dunne vet eene citroengele, afzigtelijke kleur gaf.

LARIWANOFF betuigde ons, dat hij in vijf jaren bijna geen brood had gegeten: reeds voor vele jaren had hij uit *Ochotzk* zes tot acht *pud* meel ontvangen, van hetwelk hij slechts bij buitengewone gelegenheden brood of koeken liet bakken.

De

De kleeding der mannen en vrouwen verschilt genoegzaam niet van elkander, en bestaat doorgaans in eene soort van voermanskiel of hemd, hetwelk rondom digt en zonder spleet, en met eenen witten opstaanden kraag voorzien is, zoo dat het hoofd er gemakkelijk kan doorgestoken worden.

Deze eilanders vervaardigen hunne kleedren deels van zeekalvenvel, deels van huiden van verscheidene zeevogels, inzonderheid van de zoogenaamde zeepapegaaijen (*alca cirrhata* en *alca arctica*) en zeeraven (*pelecanus urile*) welke, op eene bijzondere wijze, bereid, en, over het geheel, vrij kunstig zamengenaaid worden. Deze, op zich zelve zeer eenvoudige, kleeding wordt op velerlei wijzen, of door bonte glaskoralen, en met de sneben van zeepapegaaijen, of door enkele lange strepen van zeekalven- of zeeottervel, menigmaal ook door bont geverwde en kunstig gestikte strepen van dun leder, waarmede de naden van het kleed bezet zijn, versierd. Ook ziet men veel lange witte bokkenharen, die als handelsartikelen uit *Siberie* herwaarts gebragt worden, en roode kleine vederen van een' specht, in de naden ingevlochten. Er zijn hier dergelijke vederkleedingen, aan wel-

ker voltooiing een perfoon ten minste een geheel jaar moet arbeiden, en die met zoo veel kunstvljt vervaardigd zijn, dat zelfs de bekwaamste Europeſche borduurſter zich dit werk niet zou behoeven te ſchamen. Zij worden *parka* genoemd, en dan op de eene, dan weder op de andere zijde gedragen. Wanneer het namelijk regent, worden de veren naar buiten, doch wanneer het, integendeel, koud en droog weer is, in plaats van eene pels, naar binnen gekeerd.

De mannen bedienen zich doorgaans, bij het viſſchen, van eene ſoort van lederen broeken, die van het halsvel van jonge zee-kálven vervaardigd en waterdigt zijn. Eenige weinigen hebben, in de laaſte jaren, begonnen gewone hemden van het groſſte Chineſche katoen, of ook van zeildoek, te dragen, hetwelk de Ruſfiſch - Amerikaanſche Compagnie hun toegevoerd heeft.

Wanneer en zoo lang als de mannen aan land zijn, gaan zij in ſtevels, welker zolen en ſchachten uit het vel van zeekalven beſtaan: de laaſtgenoemden weten zij zoo geſchikt te bereiden, dat zij daarmede vele dagen achter elkander door moeraſſen en beken kunnen waden, zonder natte voeten te bekomen.

men. Alvorens iemand zich echter in zijne boot begeeft, worden de stevels telkens uitgetrokken. Tot garen, om te naaijen, gebruiken zij rendier- of walvischpezen. Zulk een fijne, net gedraaide draad heeft eenige overeenkomst met onze darmfnares, die, wanneer zij nat worden, opzwellen en daardoor den naad ondoordringbaar maken.

Voor een volk, hetwelk dagelijks zijn onderhoud op zee moet zoeken, en in een vochtig, regenachtig klimaat woont, is het van groot belang, eene waterdigte kleeding te bezitten: hoogstwaarschijnlijk hebben daarom deze eilanders hunne regenkleeden (*kamleika*) eigenlijk aan den nood, als den vernuftigsten uitvinder, te danken.

Zulk een regenhemd bestaat uit het, naar eene blaas gelijkende, naauwelijks drie duim breede gedarmte van zeekalven, hetwelk met peesdraden ongemeen kunstig en zoo vast zamengenaaid is, dat er volstrekt geen regen door de naden kan dringen, offchoon er bokkenhaar, kleine veren en andere sieraden in dezelve worden genaaid. Aan het achterste gedeelte van den kraag hangt eene kap of karpoets, die, bij fellen regen of storm, over het hoofd getrokken en onder de kin vastgemaakt

D 5 wordt.

wordt. Het voorste gedeelte der mouwen, bij het gewricht der hand, is insgelijks door snoeren vastgehecht. Met deze kleeding kunnen zij dagen lang het ruwste weer trotseren, zonder iets van deszelfs invloed te ondervinden. Het voornaamste en kostbaarste hoofdtooiſel beſtaat in eenen houten, van achteren ronden en naar voren als een ſcherm over de oogen uitſtekenden, en aan het achterſte gedeelte, in den vorm van eene muts, toegepunten hoed. Wanneer men zich, zoo als ik reeds aangemerkt heb, herinnert, dat al de zoogenaamde *Vos-Eilanden* van geboomte ontbloomt zijn, en dat gevolgelijk de inwoners de hoofdbalken en ſchoorſels tot hunne woningen, het geraamte tot hunne *baidaren*, en alle andere houten gereedſchappen alleen uit het, bij toeval door de zee aangeſpoeld, hout vervaardigen, dan ziet men hieruit, hoe zeer zelfs de onbeſchaafde mensch eene neiging tot het zeldzame heeft, en hoe betrekkelijk het begrip van het koſtbare is.

De Aleut, die ſlechts zeer zelden in ſtaat is, om zich een ſtuk bruikbaar hout van eenige duimen in het diameter te verſchaffen, houdt zich, weken lang, bezig met hetzelfde tot eene plank te vormen en het zoo te bearbei-

beiden, dat het zich, wanneer het eenigen tijd in het water heeft gelegen, ligt en gelijkvormig laat buigen. Vervolgens poogt hij allengs de beide achterste eindpunten van het plankje (aan hetwelk hij vooraf de gedaante van een dwars doorgesneden ovaal heeft gegeven) met elkander te vereenigen, en met peesdraden zamen te naaijen, waardoor éene piramidenvormige houten muts ontstaat. Is deze goed uitgevallen, hetwelk niet altijd het geval kan zijn, wijl het plankje zich vaak ongelijk kromt, of ook wel eens berst, dan beschildert hij het met gekleurde aarde en oker, welke hij uit den omtrek der verwijderde kraters der vulkanen haalt, en versiert dezelve met, uit walrustanden gesneden, figuren (*), voorts met glazen koralen, of barnsteenen parelen, welke de Russen hem toevoren, en met de baardharen der zeeleeuwen, die eenigermate het verder tooifel der Europeanen vervangen. Aan de menigte dezer baardharen, die, als ware het, de zegeteekenen van eenen knappen jager uitmaken, hechten

(*) Hoe moeilijk het moet zijn, zonder werktuigen in ivoor te arbeiden, behoeft toch niet nader betoogd te worden.

ten de Aleuten eene zeer hooge waarde, daar elke leeuw slechts vier zulke lange baardharen heeft. Ik bezit zulk eenen Aleutischen hoed, die met de baardharen van ten minste 37 zeeleeuwen versierd, en in *Unalaska*, volgens den Europeischen geldkoers, omtrent 80 roebels waardig is.

De vrouwen gaan meest alle barrevoets: aan de hand- en voetgewrichten, kort boven de knokkels, hebben zij eenige snoeren van glazen koralen, en zij houden veel van vingerringen. Het dikke en lange haar der mannen hangt doorgaans woest en haveloos om het hoofd. De vrouwen kammen de haren van de voorste helft des schedels naar het voorhoofd toe, snijden ze dwars over de oogen, op eene gelijke lengte, af, en binden ze gewoonlijk van achteren in eene dikke vlecht op.

Eenige, ons Europeanen uiterst zonderling voorkomende, manieren van het ligchaam te verfraaijen, die echter thans meer en meer zeldzaam beginnen te worden, bestaan daarin, dat vele eilanders zich de onderste lip, eenige lijnen onder de opening van den mond, en geheel parallel met dezelve, van een tot anderhalf duim lang opsplijten, en in deze opening ver-

verscheidene sieraden van glazen koralen, op de wijze van onze broekgespen, steken, en dat zij ook het neusbeen doorboren, en kleine houten staafjes of andere versierselen, van de lengte en dikte eener penneschacht, dwars door dezelve heen steken. Bij plegtige gelegenheden en dansen hangen zij aan deze staafjes nog lange snoeren van glazen koralen over den mond heen, die alsdan, bij het eten, zeer hinderlijk zijn. Onze Europeesche dames plegen slechts de oorlellen te versieren, doch de Aleutische doorsteken het gansche oor in de rondte, en behangen het met koralen, gebrandschilderde stukjes glas en andere versierselen. De oorlellen sieren zij insgelijks met glazen koralen en andere dergelijke fraaijigheden, die dikwerf over de schouders en borst afhangen, en om den hals dragen zij meestal eenen stijven halsband van leer, waarop rijen van bonte glaspereelen zijn vastgenaaid.

Van alle zeldzaamheden, die, als sieraden, in de ooren, het neusbeen, in de onderlip, aan de armen, om den hals of om de voeten gedragen worden, prijkt inzonderheid eene langwerpige schelp, die onder den naam van *zeetand* (*dentalium entulis*, Linn.) bekend is. Deze pijpvormige schelpen waren, toen
de

de inwoners zich nog in grootere welvaart bevonderr, zoo hoog geschat, dat zij gaarne voor drie of vier derzelven een zeeottervel, of ook de waarde van 100 en meer *roebels*, betaalden. Tegenwoordig zijn de inwoners al zeer wel tevreden, wanneer zij slechts de noodwendigste kleeding hebben, om zich tegen de koude en den regen te beveiligen: aan artikelen van weelde kunnen maar weinigen onder hen denken.

De *tatuëring* was, in vroegere tijden, inzonderheid onder de vrouwen, zeer gebruikelijk. Zij punkteerden zich de kin, den hals en de armen, en wreven deze punktering dan met, door pis gemengde, koolasde in. Thans ziet men dergelijke versieringen zeer zelden, en dan nog slechts bij oude vrouwen, daar de Russen den jongen Aleutischen meisjes hun mishagen aan dit gebruik te kennen hebben gegeven, waarop dezen ook beleefd genoeg waren, om het na te laten. In het ooglopend en zonderling is het echter, bij zulke onbeschaafde volken geheel tegenovergestelde uitersten aan te treffen. De mannen trekken zich, namelijk, zorgvuldig den baard uit, en de vrouwen *tatuëren* zich eene soort van knevelbaard om de kin, zoodat zij,
op

op eenigen afstand, eenen blaauwen baard schijnen te hebben.

De voornaamste bezigheid dezer eilanders bestaat in de jagt en visfcherij, en voorts in alles, wat daartoe betrekking heeft, b. v., in het vervaardigen van *kanoo's*, roeiriemen, speren, werfpiessen, angels, angelfnoeren enz. Het vervaardigen van tamboerijnen, ratels van vogelsnebben, kleedertooifels, houten hoeden, houten fchotels en ander huisraad met gefnede figuren, kleine modellen van hunne *kanoo's* enz. worden flechts als bijwerk befchouwd.

De *baidaren* der Aleuten zijn, over het geheel, aan die der Groenlanders en Eskimoo's gelijk, en bestaan uit een houten, zeer ligt, met balijn zamengebonden en met zeekalvenvel overspannen geraamte. Zij zijn smal en lang, meestal voor een', fomtijds ook voor twee, en zelden voor drie personen ingerigt, welke zich dan in de voor hen bestemde zitopeningen plaatfen.

Er wordt veel oefening en gewoonte toe vereifcht, om zich van zulk eene *kanoo* te bedienen: genoegzaam geoefende Aleuten kunnen zich echter met dezelve, bij ftormweder, gerust op de opene zee wagen. Naauwelijks heeft

heeft een knaapje zijn zesde of zevende jaar bereikt, of hij gewent er zich reeds aan, in deze vaartuigen te roeijen, kleine modellen van dezelve te vervaardigen, en op het water pijlen naar een zeker doel te werpen. Een oud opperhoofd van *Unalaska*, wiens vertrouwen ik verworven had, verzekerde mij, dat er onder zijne landslieden eene zekere jaloeschheid, met betrekking tot het bouwen van *baidaren*, plaats vond, en dat ieder er trotsch op was, eene *baidare* te kunnen vervaardigen, welke de hooge golven der zee trotseren, en ligt en vlugtig de schuimende brandingen derzelve doorsnijden kon.

Dit opperhoofd maakte mij op de beste *baidare* van het etablissement en derzelver bijzonderen bouw opmerkzaam, en ik trok van deze gelegenheid partij, om dat vaartuig naauwkeurig te meten, en de heimelijke, slechts weinigen eilanders bekende, kunstgrepen, die daarbij gebruikt worden, naar zijne opgave aan te teekenen.

Behalve deze *baidaren* met een, twee en drie zitplaatsen, heeft men ook nog groote, opene, voor vijftien, twintig en meer personen bestemde lederen booten of *baidaren*, die eertijds het gansche dorp toebehoorden, doch
thans

thans in het bezit der Rusfisch - Amerikaansche Compagnie zijn, en tot gemeenschappelijke bezigheden, b. v., tot het boegferen van aangespoelde boomstammen, bij de aankomst en het vertrek van schepen, of tot het aanhalen van eenen gedooden walvisch enz. gebruikt worden.

Het houten geraamte der *baidarken* vervaardigen de mannen: ook bereiden zij de daartoe benoodigde zeekalvenvellen, en snijden ze in den vereischten vorm. De vrouwen daarentegen naaijen deze vellen zamen, en weten het garen of de draden uit de pezen van walvischen of rendieren zeer vaardig, enkel met hare handen, te twijnen.

De pijlen, of liever de werpspiesen, van welke de eilanders zich bedienen, om walvischen, zeeotters, zeekalven, zeevogels, enz. te dooden, verschillen allen, naarmate zij tot bijzondere doeleinden gebezigd worden, in vorm en grootte. Het opmerkenswaardigste hierbij is, dat de pijlen niet uit eenen boog, maar door middel van een klein plankje, afgeschoten worden, en dat zij aan de achterste punt niet van veren voorzien zijn.

Dit plankje is 18 duim lang en bijna 2 duim breed; aan het benedeneinde is het,

III. DEEL.

E

om

om vaster gehouden te kunnen worden, met eene soort van handgreep en eene opening, door welke de voorste vinger wordt gestoken, voorzien; terwijl zich aan het voor-einde eene kleine sleuf bevindt, die tot op-leggen, en eene kleine beenen punt, die tot terughouden van de werpspies dient. Wanneer men nu zulk eene werpspies op het rug-waarts en horizontaal gehouden plankje ligt, en dezelve met den middelsten vinger en duim eenigermate in de te bestemmen rigting houdt, dan wordt zij dadelijk voortgedreven, en snelt met zulk eene groote vaardigheid en kracht weg, dat de buit zelden ontsnapt, en zelfs walvischen met deze soort van werppijlen gedood worden.

De punten der pijlen, die voor zeeotters, zeekalven, zeeleeuwen en vogels bestemd zijn, bestaan uit been, doch diegenen, met welke walvischen worden getroffen, uit *lava-glas* of *obsidiaan*.

Wanneer de Aleut eenen walvisch bemerkt, vervolgt hij denzelfden, en tracht hem, in het oogenblik, als hij, om te ademen, zijnen reusachtigen kop uit het water verheft, met de werpspies in den omtrek der voorste vin-nen te wonden. Is dit op eene nadrukkelijke
wijs

wijs geschied, dan begint de walvisch verschrikkelijk te razen, en zich, in den omtrek der kampplaats, rond te wentelen, tot hij langzamerhand dood bloedt.

Nu keert de Aleut dagelijks naar deze zelfde plaats terug, en beijvert zich, om den dooden walvisch op de oppervlakte van het water, of, zoo er een sterke wind naar het land waait, hier of daar aan de naburige kust te ontdekken, en dan in zijn dorp daarvan berigt te geven, ten einde dit reusachtig schepsel met gemeenschappelijke hulp naar de woningen der dorpelingen gebragt en daar in stukken gesneden worde. De punt van den pijl, welke men steeds in de wond van het gedooide dier vindt, en die bij elken Aleut op eene bijzondere wijs, als ware het met zijn wapen, gekenmerkt is, verstrekt tevens, in een twijfelachtig geval, tot een zeker bewijs, welken jager de buit van regtswege toekomt. Eertijds werden, na het dooden van eenen walvisch, bijzondere wetten, met opzigt tot de verdeeling, in acht genomen, zoodat het opperhoofd van het dorp, de jager en ieder der overige inwoners zijn bepaald deel ontving; doch thans eigent de Russisch.-Amerikaansche Compagnie zich da-

delijk de eene helft toe, en laat de andere den Aleuten, tot eene willekeurige verdeling, over. Van de walvisfchen worden de vinnen, het spek, de tong, de baarden of het zoogenaamde balijn, de ingewanden, de pezen en eenige beenderen gebruikt: het eigenlijke vleesch werpt men, als onbruikbaar, weg.

Vele Aleuten houden zich, in hunne ledige uren, met allerlei knutselarijen bezig, inzonderheid daarmede, dat zij uit walrustanden, die nog harder, dan ivoor, zijn, verscheidene figuren van menschen, visfchen, zeeotters, zeekalven, walrusfen, vogels en dergelijke meer snijden, in welke foort van beeldende kunst zij reeds eenige vorderingen fchijnen gemaakt te hebben. Eertijds hield men deze figuren voor godsdienstige voorwerpen, welke zij echter niet zijn.

Des zomers moeten de vrouwen en de meisjes den visch opensnijden, reinigen en te droogen hangen, beziën en wortelen tot wintervoorraad inzamelen, de huiden voor de *baidarken* zamenhechten, alle foorten vankleederen vervaardigen, stevels en fchoenen maken, draden uit rendier- en walvischpezen draaijen, strikken, die tot de werppijlen noodig

dig zijn, en angelsnoeren uit dezelve vlechten, enz. In het naaijen, borduren en vlechten bezitten zij eene bewonderenswaardige bekwaamheid. De naad is bij alle voorwerpen verschillend: zoo worden, bij voorbeeld, de uit de ingewanden der zeekalven bestaande regenkleeden, met eenen geheel anderen steek genaaid, dan die uit vogelvellen, en deze wederom geheel anders, dan gene uit zeekalvenvellen bestaande, de *baidarken* en *baidaren* ook weder anders, dan de stevels. Als bijwerk vlechten zij van stroo, vooral in de lange winteravonden, fijne netten, kleine korfjes en zakboekjes, die met zulke regelmatige figuren geteekend zijn, dat men vermoeden zou, dat zij door den bekwaamsten Europeischen kunstenaar vervaardigd waren: men kan dus dezen, voor het overige weinig beschaafden, menschen zeker geenen zin voor het schoone ontzeggen. Het stroo, leder en anderen voorwerpen van hunnen tooi pogen zij ook velerlei fraaije en bonte kleuren te geven, en bezigen, om dit oogmerk te bereiken, en bij gebrek van betere verstoffen, de pis, welke zij, door menigvuldige vermenging, op eene zeer voordeelige wijs ook tot vele andere doeleinden, bij

voorbeeld, als een plaatsvervangend middel der zeep, weten te gebruiken.

Hun godsdienst bestaat, even als die van alle onbeschaafde volken, in bijgeloof en hekserij. Velen onder hen zijn gedoopt, en, als zoodanige, leden der Russisch - Grieksche kerk, zonder van derzelver leer iets meer te kennen, dan het teeken van het kruis. Men heeft hier noch een' geestelijken, noch een bedehuis, en het geringe aantal der zich hier bevindende Christenen heeft, over het geheel, zoo weinige, zedelijk goede voorbeelden gegeven, dat de inboorlingen volstrekt niet kunnen weten, waarin dan toch eigenlijk de, voor de maatschappelijke orde zoo weldadige, Christelijke eerdienst bestaat.

Huwelijksplegtigheden zijn hier niet in gebruik. Tot de voltrekking van een huwelijk is de wederzijdsche overeenkomst van den man en de vrouw genoegzaam. Het aantal der vrouwen, van welke een man doorgaans zoo vele heeft, als hij kan onderhouden, rigt zich dus naar het meerdere of mindere vermogen des mans. Begint hij, in vervolg van tijd, te verarmen, dan zendt hij de eene, of de andere weder naar hare ouders terug, terwijl het haar dan volkomen vrij staat, eenen
an-

anderen man te kiezen. Somwijlen gebcurt het ook wel, dat eene en dezelfde vrouw met twee mannen leeft, die de genoegens der gemeenschappelijke gezellin huns levens, naar willekeurige voorwaarden, beurtelings genieten. Ook is het geene zeldzaamheid, dat mannen hunne vrouwen verwisselen. Enkele schoone, jonge knapen worden vaak geheel, als waren zij vrouwen, opgevoed, en in al de gewone bezigheden der meisjes onderwezen. Op zijnen tijd wordt de baard hun zorgvuldig uitgetrokken, en om den mond worden zij als vrouwen *getatuëerd*: aan handen en voeten dragen zij versierselen van koralen, vlechten en snijden hunne haren naar de manier der vrouwen, en vervullen, in elk opzigt, de plaats van bijwijven. Tot dusver heeft men nog geene maatregelen genomen, om deze zedeloosheid en onnatuurlijken wellust, die, reeds sedert de oudste tijden, hier plaats vond, te beteugelen, veel minder dezelve geheel en al uit te roeijen: men kent dergelijke walgelijke schepsels onder den naam *schopan*. De lijken der overledenen, inzonderheid der mannen, werden eertijds met bijzondere plegtigheden, en in eene zittende houding begraven, en hun te-

vens de beste werpspießen, kleederen, traan en andere eetwaren mede in het graf gegeven, en zelfs slaven of slavinnen ter hunner eere geofferd. Doch tegenwoordig hebben er geene bijzondere gebruiken meer bij deze en dergelijke gelegenheden plaats.

Aan den snuif-, maar niet aan den rooktabak, is de Aleut dermate gewoon en gehecht, dat hij, verscheidene dagen, den moeilijksten arbeid verrigt, om slechts eenige tabaksbladen tot belooning te bekomen, welke hij alsdan in eene soort van mortier van walvischbeenderen, met asch en een weinig water tot eene poeder wrijft, en tot zijn gebruik bereidt.

Brandewijn is hier naauwelijks te krijgen, daarom vindt men het misbruik van denzelven slechts zeer zelden bij deze eilanders, die nogtans, bij de aankomst van een schip van *Ochotzk* of *Kamtschatka*, gretig naar dit uitlandsche vergift trachten.

Onder de meest geliefkoosde vermaken wordt het dansen gerekend. Gedurende ons verblijf, gaf de zaakwaarnemer der Russisch-Amerikaanische Compagnie zulk een dansfeest. De dansers van beiderlei sekse kwamen in de opene lucht bijeen, en vele in hun-

hunne beste kleeding, met zeer fraai geborduurde mutsen, welke slechts bij zulke plegtige gelegenheden gebruikt worden. De muziek bestond in eenen tamboerijn, welke taktmatig geslagen en met gezang en het gerommel eener, met erwten of kleine steentjes gevulde drooge zeekalvenblaas begeleid werd. De eenige beweging der weinige personen, die ter zelfder tijd dansten, bestond in een zeer eenvormig huppelen, zoo dat elk naauwelijks van de plaats week, waarop hij stond. Wanneer een der dansers moede was, verwijderde hij zich, en een ander verving hem dadelijk. Wilde iemand dansen, die geen goed geborduurd kleed droeg, dan leende hij dat, benevens de muts, van een' zijner vermoeide makkers, en wierp het, in de tegenwoordigheid van al de aanschouwers, over zijn dagelijksch gewaad. Voorts heerschte er in al de enkele bewegingen van dezen eenvoudigen dans volstrekt geene bijzondere krachtinspanning of levendige uitdrukking, maar wel eene groote logheid.

De door vroegere reizigers geziene, en gedeeltelijk door hen ook afgebeelde maskers, waarvan deze volken zich voormaals, bij hunne feesten, bedienden, hebben wij niet gezien.

Ons verblijf was te kort, om dit, in vele opzigten merkwaardig eiland naauwkeuriger te kunnen onderzoeken. Deszelfs voornaamste rijkdom, die de Rusfen herwaarts gelokt heeft, en waarop zich ook hun etablissement hoofdzakelijk grondt, bestaat, zoo als bekend is, in pelterijen, bijzonder in zwarte en zilvergrauwe vos- en in rivier- en moerasottervellen. De kostbare zeeotters (*lutra*), die hier eertijds in menigte aangetroffen, en welker vellen bij duizenden uitgevoerd werden, zijn thans bijna geheel verdwenen of liever uitgeroeid, zoo dat het getal dezer, jaarlijks hier gedooide dieren, naauwelijks twee- of drie honderd beloopt.

Zee- moeras- en trekvogels, van velerlei foort, vindt men in overvloed, en bij eene vlijtigere nasporing en een langer verblijf, zou men, zeer waarschijnlijk, behalve de bovengenoemde eetbare vogels en vischen, nog vele andere zeevoortbrengfelen van onbekende soorten kunnen vinden.

Alleen in den omtrek van *Illuluk* en op den weg van den *zeeotterbogat* herwaarts en terug, heb ik de volgende, deels bekende, deels geheel nieuwe planten gevonden: *Achillea*, *Aira grandiflora*, *Andromeda nov. spec.*,
Ane-

Anemone narcissiflor. Linn., *Arnica* nov. spec.,
Artemisia nov. spec., *Aster* nov. spec., *Ar-*
butus uva ursi, *Bartsia* nov. spec., *Campa-*
nula, *Cornus canadensis*, *Cerastium*, *Clay-*
tonia nov. spec., *Carex* nov. spec., *Empetrum?*
nigrum, *Erysimum*, *Epilobium*, *Galium*,
Geranium, *Geum rotandifol.* nov. spec., *Hol-*
cus? *borealis*, *Hieracium*, *Iris*, *Isopyrum*
 nov. spec., *Lycopodium alpinum*, *Linnaca*
borealis, *Lilium Kamtschaticum*, *Lupinus*
nutkaiensis, *Lathyrus*, *Mimulus* spec. nov.,
Polypodium vulgar. affin., *Phleum an ruthe-*
nicum, *Polygonum* nov. spec., *Plantago*, *Pri-*
mula saxifragaefol. nov. spec., *Pedicularis*
 nov. spec., *Pulmonaria*, *Pinguicula*, *Pyrola*
 nov. spec., *Pyrola an rotundifolia*, *Potentilla*
pulchra nov. spec., *Potentilla* nov. spec., *Rho-*
dodendron Kamtschaticum, *Rubus*, *Salices*
 nov. spec., *Solidago*, *Saxifraga* nov. spec.,
Sanguisorba, *Vaccinium*, *Veronica*, *Viola*
 nov. spec., etc. etc. (*)

DER-

(*) Wijdloopigere berigten nopens dit eiland, en welke grootendeels zeer belangrijk zijn, vindt men in SARYTSCHIEWS *Reize in het Noordoostelijk Siberië*, enz. D. II. bladz. 247 en volgg. der *Nederd. Vert.*

 DERDE HOOFDSTUK.

Vertrek van Unalaska. Zeereis naar Kodiak. Aankomst aldaar. Beschrijving van dat eiland. Bevolking. Natuurlijke gesteldheid. Bewoners. Derzelver gebruiken. Godsdiens. Toestand van het etablissement in Kodiak. Voortbrengselen. Veranderingen, gedurende ons verblijf. Vertrek van Kodiak en aankomst in Norfolk-Sound.

Den 21sten Julij verlieten wij het etablissement van *Illuluk*, nadat wij daar door den zaakwaarnemer, den heer LARIWANOFF en zijne familie, die uit vrouw en dochter bestond, op het vriendschappelijkst waren onthaald geworden. Wij namen wederom onzen vorigen weg te land naar de *zeeotterbogt*, en konden nu bij dag den, gedeeltelijk schilderachtigen, omtrek beter beschouwen, dan bij onze aankomst. Op vele plaatsen troffen wij, langs het weinig betreden voetpad, hoo-
ge

ge steenhoopen van graniet en porfier aan, die, bij regen, wind en stormachtig weer, tot wegwijzers dienen, doch welke wij, bij onze aankomst, den 16den Julij, in den ongemeen donkeren nacht niet konden onderscheiden. Mevrouw LARIWANOFF gaf ons nog een vaatje met beziën, eenige gerookte en gezoutene ganzen, eene vischpastei en eene magere, traanachtige ham, de beste, welke zij had, tot provisie mede op reis. Dit alles werd door matrozen en Aleuten, die tevens onze gidsen waren, naar de *zeeotterbogat* gedragen. Op dezen weg zag ik naauwelijks eenen landvogel, en behalve eenen, ook in *Siberie* voorkomenden en onbekenden *carabus*, niet een enkel insekt. Nog voor het vallen van den avond bereikten wij het schip.

Met de armhartige, van *Kamischatka* medegebragte en uitgehongerde manschap werd ook eenige verandering gemaakt: zij namelijk, die het meest aan de scheurbuik leden, en onbekwaam waren tot arbeiden, werden hier achtergelaten, en door de jongste en gezondste mannen van het etablissement vervangen.

Onze kommandant, de luitenant MASCHIN, had intuschen voor eenige ververschingen

voor

voor onze manschap gezorgd en den opperhoofden der omstreken bevel gegeven, om zoo veel verschen visch aan boord te leveren, als tijd en omstandigheden het slechts zouden vergunnen. Niet ver van de ankerplaats vond men zeer goed water; doch brandhout, hetwelk wij, bij geluk, van *Kamtschatka* hadden medegenomen, was hier volstrekt niet te krijgen.

Den volgenden dag waren wij zeilvaardig, en liepen uit de *zeeotterbogt*; doch naauwelijks hadden wij dezelve verlaten, en den omtrek der kleine eilanden, *Ugalchan* en *Jaitschnoi*, dat is, *Eijerlanden* bereikt, (wijl de zeevogels hier in eene ongemeen groote menigte nestelen) toen er een zeer hevige stormwind opstak, die het ons onmogelijk maakte, de opene zee te winnen, en ons noodzaakte, liever de haven van *Illuluk* binnen te loopen, dan ons met een slecht zeilend vaartuig, in de nabijheid van vele klipachtige eilanden, mischien gedurende verscheidene dagen, aan den wind en de onstuimige golven bloot te stellen. De uitvoering van dit ontwerp gelukte ons zeer goed, door hulp der uitmuntende kaart van *SARYTSCHEW*, met welke wij, in eenen donkeren nacht

nacht van den 22sten, de haven inliepen, ons aldaar tot den 25sten ophielden, en vervolgens, met den gunstigsten wind, op nieuws onder zeil gingen.

De zeestroom, of de invloed van de ebbe en den vloed, is hier tusfchen de vele eilanden zeer hevig en onregelmatig, en verdient door elken zeevaarder met de grootste opmerkzaamheid in overweging genomen te worden. Den 23sten verlieten wij *Unalaska*, voeren langs de oostelijk liggende eilanden *Akutan*, *Awatanok*, *Tigalda*, *Ugamok* en *Botinski*. Den 27sten kregen wij, in het noorden, de *Schumachins-Eilanden* in het gezigt: zij werden, in het jaar 1741 door de kapiteins BEHRING en TSCHIRIKOFF ontdekt, en ontvingen hunne benaming van eenen matroos, welke dien naam voerde, en op een dezer eilanden begraven werd.

Deze groep, welke inzonderheid uit de eilanden *Unga*, *Nagai*, *Schumachinskaia*, *Tankinak*, *Nunak*, en verscheidene andere, omtrent 13 of 14 in getal, bestaat, strekt zich van den 55° N. en 161° W. lengte, tot in de nabijheid van het schiereiland *Alak-Ja* uit.

Den volgende namiddag zagen wij op

55°

55° 40' N. en 202° eene zeer gevaarlijke en geheel geïsoleerde rots, en kort daarna het eiland *Ukamok*, het zuidoostelijkste van den door de Rusfen zoogenaamden *Ewdokjevſchen groep*, onder welken nog de meer noordwestelijke en naar *Alakſa* zich uitstrekkende eilanden *Semida*, *Achaiak*, *Sutchum* en andere kleinere geteld worden. Een gunstige, en reeds federt eenige dagen aanhoudende Z. W, wind nam dermate toe, dat wij, door wind en stroom voortgedreven, tegen den avond in gevaar geraakten, om bij *Ukamok* schipbreuk te lijden, en slechts met de uiterste moeite, gedurende den nacht, op eenen zeer geringen afstand, voorbij den zuidoostelijken klipachtigen en ons met een schier onvermijdelijk gevaar bedreigenden uithoek van dit eiland konden komen.

Bijna al deze zoo even genoemde, zuidelijk van *Alakſa* liggende eilanden, zijn niet door menschen, maar slechts door talrijke zeekalven, zeeleeuwen, en velerlei zeevogels bewoond, en worden, nu en dan, door de inwoners van *Unalaska*, *Unimak*, *Alakſa*, *Kodiak* en der andere eilanden, alleen om te jagen, bezocht. Slechts op *Sannach*, of *Ifannak*, wonen bestendig eenige Aleuten, die,

die, zoo als men mij, herhaalde malen, verzekerd heeft, over het geheel nog het gelukkigste leven leiden, dewijl zij aan den onmiddellijken invloed der Russisch-Amerikaansche Compagnie minder bloôtgesteld zijn, of liever, zeldzamer door de *Promüschleniken* bezocht worden. Dit eiland, tuschen den 54° en 55° N. en 160° 8' W. lengte, is nagenoeg 12 zeemijlen lang, en ligt zuidoostelijk van de bevaarbare zeeëngte van denzelfden naam (*Ifannakskoi prolif*), welke het schiereiland *Alaksa* van *Unimak* scheidt. De invaart in deze zeeëngte wordt nog bijzonder kenbaar door een klein, zuidelijk voor hetzelfde liggend, eiland *Ikatok* of *Ikatak*.

* Intuschen konden wij onze reis met eenen, bijna bestendig gunstigen wind voortzetten, en kregen, den 29sten vroeg, de aan de zuidwestelijke punt van het eiland *Kodiak* gelegen en slechts door eene smalle zeeëngte van dezelve gescheidene eilanden *Sitchinak* en *Tuchidok* (*), en kort daarop het eiland *Kodiak* zelf in het gezigt.

Te-

(*) De nauwkeurige spelling en juiste uitspraak van deze en andere voorkomende namen van eilanden durf ik niet bepalen. Ieders oor hoort bijna

III. DEEL.

F

an-

Tegen den middag waren wij voorbij het eiland *Sadlidok* of *Schachlitak*, hetwelk in den omtrek, en wel zuidoostelijk van het, door den koopman SCHALICHOFF, op het eiland *Kodiak* opgerigte, en door BILLINGS, SARYTSCHIEW en SAUER beschreven etablissement, ligt.

In latere tijden heeft men dit etablissement naar de noordoostelijke kust van dit eiland verlegd: wij zetteden derhalve koers naar de, door *Behring* ontdekte, kaap *Hermogenes* (kaap *Greville* van *Cook*). Deze kaap is ten noorden door twee kleine eilanden begrensd, van welke het eerste in de landtaal *Giniak*, en het laatste *Ugak* genoemd wordt.

Den 31sten kwamen wij, N. N. W, van deze kaap, in eene groote, ruime, met vele eilanden bezaaide bogt, in welke wij, door verscheidene afzonderlijke rotsen en lage eilanden omringd, het anker, op eenen niet zeer verren afstand van het hoofd-etablissement

anders. Zoo schrijft, b. v., de admiraal SARYTSCHIEW deze eilanden: *Sitchinok* en *Tugudok*. Op eene Russische kaart vond ik de namen *Tugijuk* en *Sitkinak*, en SAUER schrijft, in zijne Reisbeschrijving, *Tugedak* en *Siktunak*.

ment der Russisch-Amerikaansche Compagnie, lieten vallen.

De heer BANDER, een Deen, kwam, als tijdelijke opzigter van dit etablissement, zoo- dra hij van onze aankomst onderrigt was, aan boord, om den heer VAN RESANOFF, te ontvangen, die nu vernam, dat de heer VAN BARANOFF, de hoofdbestuurder van al de aan- gelegenheden der Russisch - Amerikaansche Compagnie, zoo wel op de *Aleutische* Ei- landen, als op de noordwestkust van *Ame- rika*, zich toenmaals niet te *Kodiak* bevond, maar, reeds voor een jaar, naar *Sitcha*, het *Norfolk-Sound* der Engelschen, vertrokken was, om daar een nieuw etablissement te stichten, hetwelk zijne tegenwoordigheid vol- strekt vereischte. Ook hoorden wij, dat ka- pitein VAN LISIANSKY, met het schip *Newa*, hier in *Kodiak* overwinterd had, en in dit voorjaar naar *Sitcha* was afgezeild, om den heer VAN BARANOFF in diens ondernemingen behulpzaam te zijn.

Hierop begaven wij ons allen in de floep, en toen wij eene, deze plaats verdedigende, vesting naderden, werd de gevolmagtigde der Russisch - Amerikaansche Compagnie, VAN RESANOFF, door een herhaald *salvo* uit het

kanon, en een drievoudig *hurrah!* van omtrent twintig tot dertig, in eene foort van *uniforme* gekleede en langs de palisfaden der vesting geschaarde jonge knapen verwelkomd. Aan de landingsplaats ontvingen drie Rusfische geestelijken en de, in rij en gelid staande jeugd, die zich intusfchen hier verzameld had, den heer VAN RESANOFF, en begeleidden hem, onder het luiden der klokken, naar de kerk, waar een openlijk dankgebed, wegens de behoudene aankomst van dezen aanzienlijken man, werd gehouden.

Dit zoo geheel onverwachte fchouwfpel maakte eenen ongewoon levendigen indruk op mijn, door al, wat mij dagelijks omringde, zeer ter neder geslagen gemoed. Er ontftond ook nog een zonderling mengfel van vrolijke aandoeningen over mijne gelukkige aankomst, en tevens van hoop en berouw; want eensdeels was ik reeds, bij verfcheidene gelegenden, gedurende onze korte zeereis, en bij ons verblijf te *St. Paul* en in *Unalaska*, door de ondubbelzinnigfte bewijzen overtuigd geworden, dat men mij in *Kamtschaska*, met betrekking tot wetenschappelijke ondernemingen, mondeling en fchriftelijk wel zeer veel beloofd had, doch, reeds van het begin af, . niet

niet willens was geweest, om die beloften te vervullen; anderdeels ondervond ik hier, in volle mate, wat een enkel mensch voor het welzijn der menschheid en voor eene geheel verlatene natie zou kunnen uitwerken, zoo hij slechts den hem aanvertrouwden post met de noodige kunde en den vereischten ijver, te roer stond, en van de hem verleende magt een doelmatig gebruik wilde maken. Mijn geest was, sedert ons vertrek van *Kamtshatka*, door de manier en wijze, waarop men met het leven der *Promüschleniken* roekeloos speelde, door de verandering van voedsel, door dwang en te leur gestelde hoop, en inzonderheid door een zeker voorgevoel van akelige schriktooneelen, welke mij schenen te verbeiden, dermate verslagen, dat ik voorgenomen had, mij, om niet aan de menigte van hen, die mij omringden, gelijk te worden, in mijne kamer op te fluiten. In den kapitein VAN KRUSENSTERN daarentegen, en in andere reisgenooten op de *Nadeshda*, ver eerde ik de opregtste vrienden en menschenkenners, die mij, met eene hartelijke welmeenendheid, zoo wijsfelijk op de toekomst voorbereid hadden. Na het eindigen van den Godsdienst begaven wij ons naar het huis

van den heer BANDER, en vergaten, bij eenen smakelijken maaltijd en volle glazen, aldra bijna geheel, dat wij ons aan den mond der zoogenaamde *Cooksrivier* bevonden. Eene lekker toe bereide soep, zeer goed rundvleesch, frische groenten, voortreffelijke visch, velerlei keurig gebak, in suiker ingelegde vruchten en verscheidene Europeesche geregten, welke wij, reeds sedert lang, ontbeerd hadden, verbaasden ons ten hoogste, en leerden ons, meer dan ooit, de waarde eener wakkere huisvrouw en ervarene kok kennen, welke beide wij in mevrouw BANDER allergelukkigst vereenigd vonden.

Des namiddags deden wij eene wandeling, om het omliggende oord en de ons aangewezene woningen, voor welke de heer BANDER intusfchen zorg had gedragen, in oogenschouw te nemen.

De heer VAN RESANOFF betrok een zeer aardig huisje, hetwelk kapitein VAN LISIANSKY, in het vorige jaar, door een' zijner matrozen had laten bouwen: ons overigen werd elk eene kleine, en, zoo als men ligt begrijpen kan, armhartige kamer aangewezen.

Kodiak, Kadjak of Küktak, dat is,
groot

groot eiland, is het grootste van al de, noordelijk tusschen *Amerika* en *Azie* liggende, eilanden. Het strekt zich, namelijk, met zijne omstreken, van $56^{\circ} 45'$ tot $58^{\circ} 35'$ N. en van $151^{\circ} 30'$ tot $153^{\circ} 30'$ W. lengte uit, en is den Rusfen reeds sedert het jaar 1750 bekend (*). Verscheidene speculative kooplieden bezochten, elk afzonderlijk, van *Ochotzk*, om den pelterijhandel, deze oorden, inzonderheid van het jaar 1760 tot 1770 (†), tot eindelijk GREGORI SCHELICHOFF, een Irkutskisch koopman, hier een Russisch etablissement poogde te vestigen.

Van lieverlede onderwierp hij aan zich dit, benevens de naast daaraan grenzende, eilanden, welker bevolking hij, naar zijne eigene opgave, op 50,000 zielen schattede (§), en legde, door een zeer aanzienlijk verworven vermogen, den grond tot de thans nog bestaande Russisch-Amerikaansche handelcompag-

(*) Zie nieuwe Narigten van de nieuw ontdekte Eilanden in de zee, tusschen *Azie* en *Amerika*, uit medegedeelde oorkonden en uittreksels opgemaakt, door J. L. S., *Hamburg* en *Leipzig* 1776.

(†) Zie PALLAS, *Nieuwe Noordsche Bijdragen*.

(§) *Journal für Russland*, I. B. pag. 64. en PALLAS, *Nieuwe Noordsche Bijdragen*, VI B. pag. 185.

pagnie. Gesteld ook, dat SCHLICHOFF, uit pralerij, het wezenlijk aantal dezer bevolking verdubbeld hadde, dan bedroeg dezelve echter nog toenmaals mischien 20 tot 25,000 zielen.

Deze talrijke bevolking, de menigte der kostbare pelterijen, de ligging en gesteldheid van het land, een niet zeer ruw klimaat en verscheidene goede havens, moesten natuurlijkerwijze dit eiland, als hoofd-etablissement, den voorrang boven elk ander verschaffen.

De verschrikkelijke schietgeweren en het buskruid waren te veelvermogen, om eenigen tegenstand te vinden, en de bijna weerlooze natie werd zeer spoedig overweldigd en onder het juk gebragt. De inboorlingen werden, van tijd tot tijd, van hun eigendom en hunne roerende goederen beroofd, en de bevolking nam, van jaar tot jaar, zichtbaar af.

Volgens de opgave van den directeur DELAROFF, bedroeg, in het jaar 1790, het getal der inwoners op de eilanden *Kodjak*, *Aphoknak*, *Sachlidok*, *Schujech*, *Tuchidok* en *Sichtunok* omtrent 3,000 zielen. Naar de verzekering van den tegenwoordigen zaakwaarnemer, den heer VAN BARANOFF, en den opzigter in *Kodiak*, den heer BANDER, bevinden zich thans op deze zelfde eilanden, slechts 450 tot arbeider-

beiden bekwame mannelijke bewoners. De vlootluitenant, VAN HAGEMEISTER, die zich, in het jaar 1809, in *Kodiak* ophield, en de lijsten der bevolking uit de papieren der Compagnie zegt gezien te hebben, verzekert, dat het aantal van al de inwoners van het eiland *Kodiak* 7,000 zielen bedraagt. Bij deze verzekering komt mij slechts dit zonderling voor, dat de zaakwaarnemers der Compagnie den heer VAN RESANOFF een veel geringer aantal hebben opgegeven; dewijl zij zich toch zeer zeker tegen dezen man, die alles moest onderzoeken, niet op de ontvolking hunner eilanden zouden hebben willen beroemen. Om deze reden, en uit hetgene, wat ik van het aantal zielen kan oordeelen, ben ik genegen, om te gelooven, dat de opgave van ten hoogste 500 mannelijke, tot den arbeid en de jagt, bekwame menschen, de ware, doch de, den luitenant VAN HAGEMEISTER getoonde, lijst mischien opzettelijk door het kantoor der Russisch-Amerikaansche Compagnie vergroot en ondergeschoven is; en ik zal dit mijn gevoelen, door de navolgende getrouwe kopij eener bevolkingslijst, die zich op het kantoor der hoofddirectie in *St. Petersburg* bevindt, pogen te bekrachtigen.

**LIJST der bevolking van Kodiak en de
meest aangrenzende eilanden.**

Namen der eilan- den en woon- plaatsen.	In het jaar 1795.		In het jaar 1804.	
	Mannel. zielen.	Vrouwel. zielen.	Mannel. zielen.	Vrouwel. zielen.
Op het eiland <i>Ugak</i> bevonden zich	50	55	48	51
— <i>Agajachalik</i> .	242	236	208	202
— <i>Stichinak</i> en de zich aldaar be- vindende woon- plaats <i>Ikuk</i> .	76	79	80	71
— <i>Ubaguik</i> . .	106	95	73	73
— <i>Tuchidok</i> . .	89	80	60	70
— <i>Aphoknak</i> en <i>Ig- wik</i>	52	46	30	26
— <i>Naschkuchalik</i>	46	47	29	32
— <i>Nunatlak</i> . .	61	45	35	26
— het schiereiland <i>Alaksa</i> en <i>Kutak</i>	87	70	62	67
	809	753	625	618

LIJST

LIJST der bevolking van het eiland Kodiak.

Namen der woon- plaatsen van dit Eiland.	In het jaar 1795.		In het jaar 1804.	
	Mannel. zielen	Vrouwel. zielen	Mannel. zielen.	Vrouwel. zielen.
In <i>Ugashik</i> bevon den zich . .	96	95	67	74
— <i>Igak</i> . . .	80	77	54	49
— <i>Ugatak</i> . . .	70	58	50	49
— <i>Scheschkak</i> .	103	98	74	80
— <i>Kilûda</i> . . .	238	233	177	173
— <i>Kijawik</i> . .	95	91	63	75
— <i>Pai</i>	90	83	54	65
— <i>Alltok</i> . . .	115	110	98	91
— <i>Askolick</i> . .	116	98	71	67
— <i>Ischiok</i> . . .	89	90	48	64
— <i>Kaguik</i> . . .	95	108	76	90
— <i>Kaschkack</i> . .	84	84	68	77
— <i>Schettak</i> . .	164	163	116	128
— <i>Itnak</i> . . .	149	138	83	100
— <i>Schanulik</i> . .	65	66	44	56
— <i>Aduguak</i> . .	64	58	62	53
— <i>Ak</i>	30	29	28	15
— <i>Nukalik</i> . .	109	132	76	104
— <i>Tschukak</i> . .	122	110	93	87
— <i>Naschkukak</i> .	48	44	34	24
— <i>Kaschilok</i> . .	26	27	23	20
— <i>Karluk</i> . . .	173	171	122	126
— <i>Tschiniak</i> . .	86	87	56	55
— <i>Taüchtalik</i> . .	15	11	16	8
— <i>Kischujok</i> . .	36	28	22	18
— <i>Uganak</i> . . .	61	61	36	38
— <i>Schaschkachok</i>	74	69	48	46
Bevolking v. <i>Kodiak</i>	2538	2419	1759	1832
der nabu- rige Eilanden .	809	753	625	618
Totaal	3347	3172	2384	2450

Maar

Maar voorondersteld, dat het, door den heer VAN HAGEMEISTER opgegeven getal echt is, waar is dan nog de rest der door SCHELICHOFF in 1784 opgegevene bevolking van 50,000, of, zoo hij insgelijks het getal verdubbeld heeft, van 25,000 zielen gebleven?

Verandering van levenswijs, vreemde zeden, mangel aan voedsel en kleeding, verbreiding van ongewone, deels geheel onbekende ziekten, onderdrukking en misbruiken van allerlei aard, inzonderheid gedwongene en gewelddadige jagtpartijen, kommer en zorgen, mouterij en vele andere dergelijke oorzaken, hebben deze landen en eilanden als eene pest, op eene schier ongelooflijke wijze, ontvolkt. Deze verwoestende invloed blijft nog steeds voortduren, en bedreigt het overschot van dit volk met eenen volkomen ondergang.

Het, gedeeltelijk hooge, met beddingen van aarde bedekte gebergte, bestaat meest uit graniet: de laagten en de aan zee stootende rotsenkloven, uit verharde kleischilfers. Rondom is het eiland met baaijen, havens en diepe bogten voorzien, welker insnijdingen, deels zoo ver in het land gaan, dat de daar
tus-

tusfchen liggende landftreek slechts zeer onbeduidend is. Alleen langs de kusten en rivieren, doch niet in de binnenfte gedeelten, is het eiland bewoond: de bewoners voeden zich hoofdzakelijk met visch en andere producten. De gesteldheid van het klimaat is beter, dan men, op eene zoo noordelijke breedte, zou vermoeden. De voorname oorzaak hiervan moet men misfchien in de, over het geheel hooge, in het noorden, noordoosten en westen, of het vaste land van *Amerika* en *Alaksa* gelegene, met eene eeuwigdurende sneeuw en ijsklompen bedekte bergen, zoeken, door welke het eiland, als ware het, door hooge muren, tegen de ruwfte winden beschermd wordt. In menige jaren zou de winter hier zoo zacht zijn, dat men in de laagfte streken van *Kodiak* naauwelijs eene lang aanhoudende sneeuw, en zelden eene zeer ftrengte koude heeft.

De grond in deze lage streken is ongemeen vruchtbaar, grasrijk en voor de veeteelt gefchikt. Men heeft hier 30 tot 40 ftuks rundvee, verfcheidene zwijnen, die, even als in *Unalaska*, met visch gevoederd worden, en voorts eenige geiten. De fchapefokkerij zou hier, buiten twijfel, insgelijks zeer goed gedijën.

De

De weinige proeven, welke men met den graanbouw heeft genomen, zijn mislukt, daar de planten slechts in den halm zijn gescho-ten, en alleen zeer hoog stroom, zonder eenig koren in de aren, opgeleverd hebben. Dezen te sterken wasdom schrijft men aan eene te vette aarde toe. Aardappelen en andere keu-kengroenten tieren welig; nogtans zagen wij, buiten den moestuin des heeren BANDER, niets meer van dezen aard. Alle peulvruch-ten, zoo als erwten en boonen, zouden, den gan-schen zomer door, bloeijen, doch nooit tot rijpheid komen.

De inwoners verschillen van die van *Una-laska* slechts zeer weinig. Over het algemeen zijn zij rijziger en kloeker, doch, voor het overige, onbetwistbaar van denzelfden stam. De taal is verschillend: zeden, gebruiken, levenswijs, voedsel en kleeding zijn genoegzaam dezelfde. Offchoon ook de woningen hoofd-zakelijk met die der overige Aleuten overeen-komen, onderscheiden zij zich echter inzon-derheid daardoor, dat tot derzelver bouw meer hout gebezigd is, zij meer ruimte hebben, en de ingang zich niet boven op het dak, maar aan de zijde van het huis bevindt, en door-gaans zoo eng en laag is, dat men zulk eene

wo-

woning op handen en voeten moet binnenkruipen. In plaats van eene huisdeur dient doorgaans een, op een raam gespannen zeekalvenvel, hetwelk voor de opening van den ingang staat. Overigens zijn deze half in den grond staande hutten, ook zonder kagchels, des winters warm genoeg, om de bewoners derzelve tegen de koude te beveiligen.

De kleeding dezer eilanders, welke zich in hunne landtaal *Konägen* noemen, gelijkt, wat derzelve vorm betreft, naar die der overige Aleuten, en bestaat insgelijks uit de huiden van zeevogels, bijzonder van de *alca arctica*, *alca cirrhata*, den *pelecanus urile* en zeekalvenvellen. Dewijl *Kodiak* echter rijker in voortbrengfelen is, dan andere, westelijk van hetzelfde liggende eilanden, vinden de inwoners ook meer hulpbronnen, om hunne behoeften ligter en beter te kunnen bevredigen. Zoo maken zij, b. v., van de beerenhuiden, gebruik tot pelfen en dekkleeden, en vervaardigen hunne regenkleeden niet alleen uit de ingewanden der zeekalven, maar ook uit die der beeren.

De kunst van naaijen, borduren en vlechten, is bij hen op verre na niet tot dien
hoo-

hoogen graad van volmaaktheid gestegen, als in *Unalaska*. Eertijds zijn zij, zegt men, insgelijks groote beminnaars van dergelijke sieraden, alsmede van glaskoralen, barnsteen, enz., geweest; doch thans denken zij er naauwelijks aan, en zijn al zeer wel tevreden, zoo zij slechts hunne naaktheid kunnen bedekken. In plaats van het kostbare houten hoofddeksel, dragen de tegenwoordige inwoners ronde, vrij aardig uit stroo en boombast gevlochtene hoeden, die zij met gelen en rooden oker beschilderen.

De insnede in de onderlip en derzelver versiering met glaskoralen, de schelpen in het neusbeen en de ooren, het *tatuëren* aan de kin en den hals, en bijna alle eigendommelijke zeden en gebruiken dezer inboorlingen, ziet men thans zeer zelden; want dezelve zijn onder den druk van het *despotismus*, onder hetwelk zij zuchten, van lieverlede genoegzaam geheel verloren gegaan. Doch daarentegen beschilderen zij zich het gezicht dikwerf met allerhande kleuren, en besmeren het, bij mangel van dezelve, met roode klei of eenige andere gekleurde aardfoort. (*)

De

(*) Zie SARYTSCHIEWS *Reis*, D. II. bladz. 181. en *Ri-*

De *baidarken* zijn, wel is waar, op dezelfde manier, als te *Unalaska*, vervaardigd, doch veel wijder, plomper, zwaarder en zelden voor een', meestal voor twee of drie personen ingerigt. De pijlen worden ook wel door middel van eene werpplank afgeschoten, doch beiden, gene zoo wel, als deze, verschillen in vorm, lengte en gedaante van die der overige westelijke Aleuten. Hunne spelen en dansen komen echter met genen in alle opzigten overeen. Zij bedienen zich, bij dezelve, van eene soort van ratels, die uit eene menigte, om een houten krans van, evenmiddelpuntig (*concentrisch*) aan elkander geregene, snavels van zeepapegaaijen (*alca*) bestaan, welker gerammel het geluid van de castagnetten der Spanjaarden volmaakt nabootst.

Aan snuif zijn zij zoo gewoon, dat dezelve hun tot eene der grootste behoeften is geworden.

Van den Russisch-Griekschen Godsdienst weten zij naauwelijks iets meer, dan het teeken

Reise der Russisch-Kaiserlichen Flott-Officiere CHWOSTOW und DAWYDOW, von St. Petersburg durch Sibirien, nach Amerika, f. 196. — Vert.

III. DEEL.

G

ken van het kruis, niettegenstaande zich hier eene kerk en geestelijken bevinden. Zij kennen geene andere wet, dan de gewelddadig van hen afgedwongene gehoorzaamheid en onderwerping. Nog nooit heeft men er aan gedacht, dezen menschen eenige zedelijke begrippen in te boezemen. Mannelijke bijzitten ziet men hier veelvuldiger, dan te *Unalaska*, en men heeft mij verzekerd, dat huwelijksverbindtenissen tusschen de naaste bloedverwanten volstrekt niet verhinderd worden, maar dat men hier zelfs broeders met hunne zusters, en ouders met hunne kinderen ziet paren. Een Aleut, welken ik hierover ondervroeg en vrij scherp onderhield, antwoordde mij, in zijne eenvoudigheid, dat zijne natie, in dit opzigt, het voorbeeld der zeeotters en zeekalven volgde.

Om zulk een verregaand zedenbederf schijnt het bestuur der Russisch-Amerikaansche Compagnie zich zelfs in 't minste niet te bekommeren; terwijl de hier wonende Russen zich somwijlen aan voorbeeldelooze daadzaken van dezen aard schuldig maken. Toen ik, op zekeren dag, vernam, waarom de heeren luitenants CHWOSTOFF en DAVIDOFF, het bijwezen van zekeren man, die zeer wel onder-
rigt

rigt schein te zijn, en als zeeofficier aangesteld was, bij elke gelegenheid opzettelijk ontweken, moest ik hooren, dat deze mensch, wegens gepleegde bloedschande met zijne moeder, naar *Siberie* gebannen was, en in 't vervolg middel had gevonden, om bij de Rusfisch-Amerikaansche Compagnie aangesteld te worden. Waarom neemt de Compagnie zulke uitvaagsels van het menschedom aan? Waarom verneemt zij niet eerst naar het gedrag der personen, welke haar hunnen dienst aanbieden? Het is waar, dat de man, van wien ik hier spreek, twee of drie jaren daarna, van zijnen post ontzet werd; doch dit geschiedde niet, dewijl men zijn voormalig schandelijk gedrag vernomen had, maar voornamelijk, dewijl hij, van jaar tot jaar, meer schulden maakte, dan hij betalen kon, en zijne gedragingen, over het geheel, allergerlijkst waren.

De hoofdbezigheid der bewoners van *Kodiak* is, even als die op *Unalaska*, de jagt en de visfcherij. De mannen dooden walvisfchen, zeeotters, zeekalven, vervaardigen *baidarken*, roeifpanen, pijlen, werpplanken, enz. De vrouwen maken den visch fchoon, plukken beziën en wortelen, naaijen de *baidarken*

en kleedingstukken, in gezelschap der *Schopannen*, twijnen garen uit pezen van zeedieren, vlechten koorde, zakken, korven en vischfnoeren.

Het gebrek aan timmerhout aan de zuidwestzijde van dit eiland, en de moeilijkheid van hetzelfde, voor magazijnen en woningen, herwaarts te voeren, bewogen den heer VAN BARANOFF, eenige jaren geleden, het etablissement naar de noordoostelijke kust van hetzelfde te verleggen, in welker nabijheid men tamelijk goede, en van vrij hooge stammen voorziene boschen, en eene uitmuntende haven heeft, die zelfs de grootste schepen tegen alle winden beschut, en hun eene veilige ankerplaats aanbiedt.

Hooge bergen, lage heuvels, tusfchen dezelfde kleine beekjes, bekoorlijke dalen, groene, gedeeltelijk boschachtige, eilanden, en de naburige vischrijke zeeboezem verschaffen dezer nieuwe stichting zeer vele voordeelen, ongemeen veel levendigheid en een bevallig voorkomen. In het vorige jaar heeft het fchip *de Nawa* eene groote menigte meel, fuiker, brandewijn, laken en verscheidene gereedschappen voor de behoeften der inwoners herwaarts gebragt, waardoor zij genoegzaam

te-

tegen allen mogelijken mangel beveiligd zijn. De, in vollen nadruk goede en niet schaarsch bezette tafel, van mevrouw BANDER gaf ons het beste denkbeeld van den bloei en welstand van het gansche etablissement, en, naar het uiterlijke te oordeelen, was alles hier voortreffelijk. De plaats bevat omtrent dertig woningen, waaronder vooral uitmunten eene kerk, de kazernen, het kantoor, de magazijnen, het huis van den zaakwaarnemer en van den geestelijken herder, de school, de werkplaatzen der handwerkslieden en het, eenigzins afgelegen, verblijf der Aleuten.

Kodiak is de stapelplaats van al de pelterijen, die hier in de omstreken, namelijk op *Alaksa*, aan de *Cooksrivier*, den *Prins Williams-Sound*, de *Behrings-baai* en op andere plaatsen, waar zich kleinere etablissementen bevinden, verzameld worden. Vandaar vindt men, in de hier zijnde magazijnen, somwijlen eenen zeer grooten voorraad van ongemeen kostbare pelzen. In het jaar 1802 beliep het getal der, gedurende de vijf laatstvoorgaande jaren, verzamelde zeeotters, 18,000 stuks (*).
On-

(*) Deze rijke voorraad, welks waarde zich, benevens de vossen-, Amerikaansche sabel-, zwarte beeren-

Onder de hier wonende Rusfen of *promüschleniken*, vindt men allerlei handwerkers, die gedeeltelijk in bijzondere, voor hen ingerigte, werkplaatsen arbeiden. Dewijl men onder hen zoo vele menschen aantreft, die, wegens hunne boevenstreken, voorheen naar *Siberie* gebannen waren, en van daar, onder de beschermende vleugelen der Russisch-Amerikaansche Compagnie, hun heil in *Amerika* wilden beproeven, zal men zich ook niet verwonderen, onder dit uitvaagsel van het menschdom knappe arbeiders te zien, bij voorbeeld, uurwerkmakers, goud- en zilversmeden, slotenmakers, schoenmakers, kleermakers en groffmeden.

De ligging, het luchtgestel en de voortbrengselen gaven alle hoop, dat dit etablissement, bij eene doelmatige inrigting, zeer spoedig in bloei en welvaart zou toenemen; doch onder de tegenwoordige omstandigheden is dit, helaas! niet te verwachten, en zelfs schijnt het mij zoo lang volstrekt onmogelijk, als de hoogst gebrekkige organisatie der Russisch-

en zeebeerenvellen (*kottik*) bijna twee millioen *roebels* bedroeg, werd, in het jaar 1803, door de heeren CHWOSTOFF en DAVIDOFF, naar *Ochotzk* gebracht.

fisch - Amerikaansche Compagnie blijft voortduren, en bijna alle onderbeambten eer- en gewetenlooze menschen zijn.

De zaakwaarnemer van al deze bezittingen der Russisch - Amerikaansche Compagnie op de *Aleutische Eilanden* en in *Amerika*, is de heer VAN BARANOFF (*), die vele bekwaamheid en nog meer plaatselijke kundigheden bezit; en dewijl de *promüscheniken*, en onderopzigters meestendeels een ellendig uitschot van Siberische ballingen, misdadigers en avonturiers van allerlei soort zijn, moet men de geschiktheid, werkzaamheid en standvastigheid van den man bewonderen, die zulk gevaarlijk volkje nog eenigermate in bedwang weet te houden. Rusteloos beijvert hij zich, dan in dit, dan weder in het andere etablissement, om, door deze en gene nuttige ontwerpen, derzelver bloei te bevorderen. Menigmaal was hij, gedurende verscheidene jaren, in dit ellendig werelddeel, als ware het, verlaten en verbannen, zonder van het hoofdbe-

(*) Offchoon ik dezen beminenswaardigen man eerst in *Sitcha* leerde kennen, schijnt het mij echter hier de voegzaamste plaats zijn, om mijne lezers met hem bekend te maken.

bestuur der Compagnie, hetwelk in *Rusland* zijnen zetel heeft, eenig narigt of de minste ondersteuning te ontvangen. Door honger en dorst gekweld, leefde hij met zijne lotgenooten, even als de Aleuten, alleen van zeekalven, vischen en mosfelen, bouwde, mid-den in deze ellende, vaartuigen, vestigde nieuwe etablissementen, hield zich bezig met de jacht op zeeotters, en breidde het gebied en de heerschappij der Russisch-Amerikaansche Compagnie steeds verder en verder uit. Eenige malen werd er, door de aankomst van een schip der Vereenigde Staten, met hetwelk hij eenen ruilhandel dreef, in zijne behoeften voorzien, en hij dus uit zijnen hoogen nood, nog tijdig gered.

De heer VAN BARANOFF bevindt zich in deze streken reeds langer, dan 30 jaren: toen hij herwaarts kwam, was hij bereids geen jongeling meer, en kan thans, als een eerwaardig grijsaard, de regtmatigste aanspraak op rust en belooning van de zijde der Russisch-Amerikaansche Compagnie maken; daar hij zich steeds als een, braaf en eerlijk man gedragen heeft, die zelfs nog tegenwoordig zijn leven en zijne gezondheid niet zelden voor het belang en voordeel van dezelve op-offert.

Het

Het lange verblijf onder deze onbeschaafde volken, de dagelijksche verkeering met een listig en liederlijk geboefte, omringd van schelmen en gaauwdieven, en de overtuiging, dat hij slechts door vastberadenheid en gestrengheid zijne eigene en der Compagnie's veiligheid en belang kan handhaven; dit heeft natuurlijk zijne teedere gewaarwordingen min of meer verstompt, en hem voor het medelijden minder vatbaar gemaakt. Zijne waarde en zijn aanzien weet hij, bij elke gelegenheid, naar eisch te doen gelden: hij is gastvrij en onbaatzuchtig; dikwerf mischien te partijdig en te toegevend jegens personen, welken hij zijn vertrouwen geschonken heeft, en die hem, in het ten uitvoer brengen van het een of ander plan, gewigtige diensten bewezen hebben, of hem thans nog noodzakelijk zijn: daaruit volgt, dat zijne goedheid en toegevendheid meermaals zeer misbruikt, en het voordeel der Compagnie, of van een enkel *individu*, tot groot nadeel der Aleuten en *promüschleniken*, bewerkt wordt.

Zijne hooge jaren, het schandelijk gedrag zijner onderhoorigen en derzelver willekeurige bestuur, de wijde uitgestrektheid en verre afstand der beide etablissementen, en, van de

zijde des hoofdbestuurs te *St. Petersburg*, het gebrek van het zoo hoognoedige toezigt op de handhaving van regt en gerechtigheid, dit zijn, mijns oordeels, de voornaamste bronnen der talrijke misbruiken, in welke zelfs de braafste man alleen niet kan voorzien.

Het bestuur van elk afzonderlijk etablissement der Compagnie is volstrekt willekeurig. De beambten, die onder de orders van het kantoor van *Kodiak* staan, doen, wat zij willen, zonder iemand eenige rekenschap te geven, of zich aan hunne overheden te storen.

De Aleuten der verder afgelegene eilanden en landen staan onder het opzigt van dezen of genen *promüschlenik*, of, met andere woorden, van eenen domkop en booswicht, door welken deze goedaardige en thans geheel weerlooze inboorlingen, op alle mogelijke wijzen, onderdrukt, gekweld, beledigd, en, ik zeg niet te veel, uitgezogen worden.

De onbeperkte heerschappij van het kantoor in *Kodiak*, strekt zich van den 55°, tot den 61° N., en van den 135°, tot den 190° W. L. van *Greenwich* uit; eene uitgestrektheid, welke het, bij den tegen-
woor-

woordigen toestand der ſcheepvaart, nooit zal kunnen overzien.

Meermaals heeft het mij, als iets zonderlings, verwonderd, dat er in eene monarchie eene vrije handelcompagnie beſtaat, die niet alleen aan geene regterlijke magt onderworpen is, maar zelfs onbepaald, ja ongeftraft, hare geſtrenghe heerſchappij over geheele landen uitoefent. Hier vindt de beleedigde Ruſſiſche onderdaan geene beſcherming van zijn eigendom, geene veiligheid, geene geregtigheid. De agenten van het kantoor en hunne onderhoorigen handelen geheel willekeurig naar hunne luimen of hun belang, zonder iemand rekenſchap te geven; want dat zij van hunne ſchandelijke gedragingen en daggelijks gepleegde gruwzaamheden aan het hoofdkantoor te *St. Petersburg* getrouwelijk berigt zouden zenden, zal toch wel niemand van gezonde herſens in den zin komen. Klagten en klagers zijn er in menigte, maar, helaas! geene regters (*). Mij zijn, namelijk,

voor-

(*) Verre zij het van mij, den waardigen beſtuursders dezer Compagnie te *St. Petersburg* ietſte laſten te leggen; doch ik ben ſtellig overtuigd, dat geen van hen met de wezenlijke toedragt der zaken bekend is,

en

voorbeelden bekend, dat eenige Rusfische jagers, of *promüschleniken*, naar willekeur en ongestraft, over het leven der inboorlingen beschikten, en deze weerlooze schepfels, op de wreedaardigste wijs, dood gemarteld hebben. Uit dien hoofde worden ook al de Rusfen met hunne vrouwen en kinderen door de inboorlingen gehaat, en, zoo er zich slechts eene gelegenheid toe opdoet, vermoord.

Aan de N. W. kust van *Amerika* is het reeds driemaal gebeurd, dat het een of ander Rusfisch etablissement, met al de Aleuten, vrouwen en kinderen, door de Amerikanen overvallen en om het leven gebragt werden.

De ongerechtigheid en willekeurige magt, welke de onderbeambten en zaakwaarnemers der Compagnie aan de Aleuten uitoefenen, gaat zoo ver, dat de laatstgenoemden al hun eigendom verloren hebben, en naauwelijks meer een enkel kleedingstuk bezitten. In dat-
ge-

en meen dus, eerder dank te verdienen, wanneer ik hen onpartijdig op eenige hemeltergende misbruiken opmerkzaam maak. — *Schr.* — SARYTSCHEW tracht, in zijn reisverhaal, (D. II. bladz. 1 en volg.) de handelwijfs gezer lieden eenigzins te vergoelijken. — *Vert.*

gene, wat reeds SAUER, in zijne Reisbeschrijving (pag. 172.), zegt, dat de Compagnie zich van de *baidarken* of lederen booten der inboorlingen heeft weten meester te maken, ligt eene der voornaamste oorzaken der volkomene onderdrukking dezer natie. Want wanneer men den mensch, die zich al zijn voedsel en dekfel te water moet verschaffen, van zijn vaartuig berooft, heeft men hem ook tevens alle middelen afgesneden, om voor zijn levensonderhoud te kunnen zorgen. De Aleut is tegenwoordig zoo volstrekt de slaaf der Compagnie, dat hij de *baidarke*, de beenderen tot zijne pijlen, ja zelfs zijne kleeding, van haar ontvangt, en den ganschen buit zijner jacht telkens aan hare beschikking moet overlaten. De opzigters en zaakwaarnemers gelasten zoo vele lieden van beide seksen, als zij noodig oordeelen, ter jacht te trekken, of andere werkzaamheden te verrigten, huiden te bereiden, kleederen te maken, *baidarken* te vervaardigen, visch te vangen, te droogen, enz. Derhalve heeft de Aleut allen vrijen wil, en zelfs het willekeurig besteden van zijnen tijd, geheel en al verloren. Het is inderdaad verschrikkelijk, deze menschen hongerend, bijna nakend en als

in

in een tuchthuis te zien werken, terwijl de magazijnen der Compagnie met allerlei levensbehoeften en kleedingstukken opgevuld zijn. — Doch niet alleen de Aleuten, maar ook de Rusfische *promüschleniken*, die niet als handwerkers of onderopzieners, maar slechts tot arbeiden, b. v., tot hout kappen, roeijen, als matrozen op de fchepen te dienen enz., aangesteld zijn, hebben gedeeltelijk geen beter lot: zij worden door hunne opperhoofden zoo lang tot den arbeid gedwongen en mishandeld, tot hunne krachten eindelijk bezwijken; en wanneer zij ziek worden, hebben zij noch geneeskundige hulp, noch zelfs eenige verzorging te wachten.

Even zeer, als men hunne zedelijke beschaving geheel en al verwaarloost, draagt men ook niet de minste zorg voor hun ligchaam. Hun voedsel, hetwelk uit visch, walvisch- en zeekalvenvleesch bestaat, het vochtige en natte klimaat, de morfige woningen in de kazernen, het gebrek aan linnen en kleeding, dit alles zijn genoegzaam toereikende oorzaken, om zelfs het gezondste ligchaamsgeftel fpoedig te ondermijnen. De fcheurbuik tast deze lieden derhalve gewoonlijk, na een kort verblijf, aan, en er verloopt geen

geen jaar, waarin niet verscheiden aan deze kwaal sterven. Zoo het slechts bekend was, hoe vele *promüschleniken*, sedert ongeveer dertig jaren, van *Ochotzk* naar *Amerika* overgevoerd, en hoe weinigen van hen weder in het vaderland teruggekeerd of nog in leven zijn, en bijaldien het hoofdkantoor slechts eene naauwkeurige en getrouwe lijst van de voormalige en tegenwoordige bevolking dezer eilanden wilde bekend maken, dan zou het daardoor voldoende bewijzen van het door mij beweerde kunnen geven.

De wederzijdsche betrekkingen tusschen de Compagnie en de *promüschleniken* zijn volgens zeer zonderlinge grondbeginfelen bepaald. Zij moeten een zeker aandeel aan de jagt hebben, en weten echter nooit, wat dezelve oplevert: gevolgelyk blijft hun de wederzijdsche schuld ook altijd onbekend. De rekeningen worden, eerst na verloop van vele jaren, gesloten, en alle levensbehoefden worden den *promüschleniken* intuschen tot buitengewoon hooge, dikwerf volstrekt willekeurige, prijzen op *credit* verkocht. Hierdoor geraken zij doorgaans in schulden, en worden dan, tegen hunnen wil, als gijzelaars van de Compagnie, in arrest gehouden, om die

die schulden weder in te winnen: zij verdrinken dus hunne zorgen in brandewijn, en mogen zich dikwijls, wanneer zij sterk genoeg van ligchaamsgestel zijn, om dit alles te overleven, gelukkig rekenen, dat zij, na vele jaren in een kommervol verblijf, met eene geknakte gezondheid, verarmd en berooid tot de hunnen terug kunnen keeren. Het aantal van zulken, die, na het eindigen van hun kontrakt, eenige honderd *roebels* van de Compagnie te vorderen hebben, is waarlijk zeer gering (*).

De voortbrengfelen van het dieren- en plantenrijk, van welke ik de volgenden opnoem, zijn in *Kodiak* veel menigvuldiger, dan op de overige *Aleutische Eilanden*, en vereenigen deze hier zichtbaar met *Amerika*.

Walvisfchen en zeekalven zijn hier zeer talrijk: zeebeeren en zeeleeuwen ziet men minder.

Zee-, rivier- en moerasotters werden voorheen bij duizenden gedood: de eerstgenoemden,

(*) Een getrouw en waarachtig tafereel van den toestand en de behandeling der *Promüschleniken*, vindt men in KRUSENSTERNS *Reize om de Wereld*, D. II. bladz. 112—122.

den, welke de hoofdbron van den rijkdom der Russisch - Amerikaansche Compagnie uitmaakten, zijn thans, tot op eenige weinige honderde, die nog jaarlijks in deze omstreken gedood worden, genoegzaam geheel uitgeroeid. De Aleuten zijn ongemeen knappe jagers, en in het werpen van pijlen bij uitstek bekwaam. Doorgaans begeven zij zich met verscheidene *baidarken* op de zeeotterjagt, en, zoodra zich een dezer dieren vertoont, wordt het omsingeld, en kan slechts zeer zelden hunner vervolging ontkomen; wijl het, even als de walvisch en het zeekalf, van tijd tot tijd, op de oppervlakte van het water versche lucht moet scheppen.

De hooge prijs van het vel en het oogenblikkelijke belang heeft de Rusfen bewogen, de zeeotters op eene allezins onverstandige wijs te vervolgen en van hen, oude en jonge, zoo vele te dooden, dat zij thans bijna alle uitgeroeid zijn. De piepjongen worden in den handel *midwedki*, die van middelbaren ouderdom *kaschloki*, en de oude, *matki* genoemd.

Voorts kan men in de zich hier bevindende magazijnen de zeldzaamste verschillende soorten van deze vossen zien. De geheel

zwarte vos (*canis Lycaon*) heet *tschernoburi*, andere zwartachtige, rosachtige en zilvergrijze soorten, die tamelijk zelfstandig voorkomen, worden met den naam *fewoduschki*, *krasnoduschki* en *beloduschki* gekenmerkt (*).

Bruinachtige en rosachtige beeren, welker huiden van geene groote waarde zijn, vindt men in eene groote menigte; doch de kostbare zwarte beeren, welker huiden men ook hier in de magazijnen ziet, komen van de kust van het vaste land van *Amerika*, van de *Cooks-rivier*, *Prins William-Sound* en andere plaatsen.

Arctomys citillus, in het Russisch *jewraska*, of de groote wilde marmot (*Zieselmarmotte*) komt, op een klein eiland ten noorden van *Kodiak*, de *Jewrascheschei Ostrowa*, in eene schier ongeloofelijk groote menigte, voor, en dient, inzonderheid der Aleutinnen, tot eene ligte winterkleeding.

De gewone marmot, in het Russisch *tarbogan*, is hier ook vrij talrijk. De bever, *castor fiber*; het rendier, *cervus tarandus*; de

(*) Steenvossen (*canis lagopus*) in 't Russisch *peszi*, die op *St. George* en *St. Paul* zoo talrijk zijn, worden hier niet gevonden.

de veelvraat, *urfus gulo*; de losch, *felis lynx*, meestal van eene witachtig graauwe kleur met ligte vlekken, en de behaarde ongestaarte egel, *erinacens ecaudatus*, komen zeldzamer op de eilanden, doch vaker op *Alaska* en het vaste land van *Amerika* voor.

De heer BANDER toonde mij de wol van een wild Amerikaansch schaap, welke witachtig, fijn en zeer lang was, en door de inbootlingen op de noordwestelijke kust tot tapijten, of kleederen verwerkt wordt. Nooit heb ik iets van het dier, hetwelk deze wol draagt, kunnen vernemen: echter moet het van het zoogenaamde wilde stamschaap, *capra ammon*, of den *argali*, zeer verschillen; want dit heeft een glad vel, nagenoeg als de harten of rendieren, en volstrekt geene wol. Mijns wetens is het Amerikaansche, woldragende dier, van hetwelk ik hier spreek, nog door geen en natuuronderzoeker of zeereiziger gezien geworden (*).

Land- of zangvogels heb ik bijna geene
op-

(*) Zie VANCOUVER, *Voyage de découvertes, Paris. 8.*
T. III. p. 238.

opgemerkt; doch moeras- en watervogels, als zwanen, eenden, ganzen, kranen, rijgers, zeepapegaaijen, duikers, snippen, enz., komen, in de lente en den herfst, in tallooze scharen, herwaarts. De, bij ons zoo schuwe, ekster is hier zoo tam, als eene musch, en nestelt op de daken der woningen.

De gewoonlijkste vischen, die, versch en gedroogd, hoofdzakelijk tot voedsel dienen, zijn: haringen, kabeljaauw, heilbot en verscheidene soorten van zalm, enz., welke laatstgenoemde, op bepaalde tijden en maanden, in de baaijen en rivieren komen, en dan, door middel van netten en waterkeeren of dammen, in eene zeer groote menigte gevangen worden.

De zee is rijk in *molluscen* (*), *medusen* (†), *conchyliën* (§), mosselen en zee-tang.

Infekten heb ik slechts zeer weinige gezien. In de kleine woning, welke mij aangef

(*) *Slijmvischen*. Zie de aantekening des Vertalets van het eerste deel, bladz. 37. — *Vert.*

(†) *Kwallen*. — *Vert.*

(§) *Schelpvischen*. — *Vert.*

gewezen werd, bevonden zich zoo vele wandluizen, dat ik waarlijk geene reden had, om met mijn verblijf tevreden te zijn. De inwoners verzekerden mij, dat zij deze walgelijke infekten, eerst sedert eenige jaren, met de schepen van *Ochotzk* en *Kamtschatka* gekregen hadden.

Eene andere omstandigheid schijnt mij allezins opmerkenswaardig. De zoogenaamde broodmot, of *tarokaan*, *blatta orientalis* Linn., welke zich op ons schip en op de *Newa* onbeschrijfelijk vermenigvuldigde, was in *Kodiak* onbekend, doch werd, bij de aankomst van het laatstgenoemde schip, derwaarts overgebracht, en nestelde zich dadelijk in alle huizen. Derzelver menigte was zoo groot, dat zij, bij het lossen en het transport der meelzakken van het schip naar de magazijnen, even als de mieren, eene levende straat vormden. Deze nieuwe huisplaag duurde gelukkig niet lang, want allen stierven, na eenen korten tijd, van zelf; en bij onze aankomst was er niet eene enkele broodmot meer in het gansche etablissement te vinden. Deze omstandigheid schijnt mij des te merkwaardiger en zonderlinger, dewijl dit infekt zich van het Europeesche *Rusland*, allengs

door geheel *Siberie* heeft verspreid, en in *Kamtschatka*, bijna in elk huis, tot verdriet der bewoners, te vinden is.

Door het plantenrijk onderscheidt *Kodiak* zich kennelijk van al de overige *Aleutische Eilanden*, terwijl men hier wederom voor de eerste maal boschen met zeer hooge boomen aantreft, namelijk lorkenboomen, pijnboomen, lage berken, populierboomen, espen, elzen en wilgen. De smakelijkste beziën en wortelen van velerlei soorten, welke ik reeds grootendeels in *Unalaska* opgenoemd heb, zijn ook hier te vinden; doch de *Sarrana*, welke, in groote menigte, tot wintervoorraad, ingezameld wordt, is verre na zoo lekker niet, als in *Kamtschatka*, en heeft eenen bitteren bijmaak,

Behalve de meeste, in *St. Paul* en *Unalaska* reeds opgetelde planten, welke ik ook hier wedervond, merk ik nog de volgende aan: *arenaria laterifol.*, *aconitum*, *angelica*, *achillea*, *arbutus uva ursi*, *aspidium*, *betula pumila*, *comarum*, *cacalia*, *campanulae*, *epilobium spicato affin.*, *galium an boreale?* *gentiana pratensi affin.*, *heuchera nov. spec.*, *lupinus*, *parnassia*, *rhinanthus an crista galli?* *Sanguisorba an officin.?* *Spiraea be-*
tu-

tulifol., *solidago*, *Swertia perennis*, *saxifraga nov. spec.*, *veratrum album*, *viburnum opulus*, en meer anderen.

Ons kort en onbepaald verblijf, een bijna aanhoudend regenachtig weer, mijne onkunde in de landtaal en gebrek aan de noodige ondersteuning tot het doen van natuurkundige onderzoekingen, stelden mij buiten staat, om mijnen tijd naar wensch te kunnen besteden.

Het naauwkeurig onderzoek van een land, vordert ledigen tijd, opgeruimdheid van geest en gemak, hetwelk ik alles moest ontberen; want naauwelijks had ik mij, om zoo te spreken, georienteerd, en naauwelijks had dit of dat voorwerp mijne opmerkzaamheid tot zich beginnen te trekken, of ik moest mij ook weder tot mijne afreis voorbereiden; dewijl de heer VAN RESANOFF, om den toestand der kolonie regt te leeren kennen, 't noodig achtte, spoedig kennis met den heer VAN BARANOFF te maken, en deze zich in *Norfolk-Sound*, aan de noordwestelijke kust van *Amerika*, bevond, werwaarts wij ons den 20sten Augustus inscheepten. Voordat ik echter het eiland *Kodiak* verlaat, mag ik niet vergeten, van eenige der voornaamste en gewigtigste veranderingen te gewagen, welke, tot verbetering

en volmaking van het etablissement, door de beschikkingen des heeren VAN RESANOFF, gedurende ons verblijf, gemaakt werden.

Nadat deze gevolmagtigde al de inwoners, de Rusfen zoo wel als de Aleuten, uitgenoodigd had, om hunne kinderen ter school te zenden, en hun de voordeelen onder het oog had gebragt, wanneer de door vlijt uitmuntende scholieren, in vervolg van tijd, als boekhouders op het kantoor der Rusfisch-Amerikaansche Compagnie, of als opzieners en zaakwaarnemers in de etablissementen, of als stuurlieden op de schepen, of wel, zoo zij daartoe genoegzame bekwaamheden verkregen hadden, als scheepskapiteins aangesteld konden worden; waren, in korten tijd, de meeste knapen en jongelingen, van 10 tot 16½ jaar, naar de school gebragt, waar zij in het lezen, schrijven, rekenen, de aardrijkskunde, de wiskunde en in de Fransche taal onderwijs ontvingen. Het getal derzelven beliep, nog voor ons vertrek, 60 tot 70, die allen op kosten der Compagnie gekleed, gevoed en door geestelijken en eenige zee-officiëren onderwezen werden.

Op het schip de *Newa* had de heer VAN RESANOFF, van *St. Petersburg*, eene, uit
ver-

verscheidene duizend banden bestaande, bibliotheek herwaarts gezonden, welke hij nu zelf, gedurende ons verblijf in het, door den heer LISIANSKY gebouwde, huis ten algemeenen nutte open zettede.

De jager, die van *Kamtschatka* met ons was gekomen, en mij schriftelijk beloofd had, mij, op mijne reis, in de werktuigelijke bezigheden der jagt, het afstroopen en opvullen van voorwerpen voor de natuurlijke historie, behulpzaam te zullen zijn, ontving thans bevel, om twee leerlingen aan te nemen, en onverwijld den grond tot eene verzameling te leggen, welke in het toekomende tot toelichting van het onderwijs in dit vak, bij de hier gevestigde school dienen en tevens de inboorlingen, door de aanschouwelijke kennis, met de natuurlijke voortbrengselen van dit eiland nader bekend maken moest.

Gedurende ons verblijf werden derhalve alle, zich aan de vlijtige nasporing opdoende voorwerpen, in dat ontworpen *Museum* ingelijfd, den heer BANDER een plan tot een nieuw, voor de bibliotheek en het kabinet van *naturaliën* bestemd gebouw ter hand gesteld, en hem tevens gelast, hetzelfde in het

eerstvolgende voorjaar te laten oprigten, en, bij dit gebouw zoo wel, als bij alle volgende nieuwe woningen, bijzonder acht te geven op eene zekere regelmatigheid der straten, opdat *Kodiak*, ook in dit opzigt, meer en meer met de fraaiste Europeſche ſteden in vergelijking zoude kunnen komen. De te voren naar *Japan* beſtemde elektrizeermachine werd hier nu inſgelijks geplaatſt.

Dat wij dagelijks eene zoo wel bezette middagſtafel bij den heer BANDER vonden, deed bij den heer VAN RESANOFF den wensch ontſtaan, om allen volgenden zeereizigers en elken, in dienſt der Compagnie ſtaanden, officier en ambtenaar, dezelfde voordeelen van een zoo uitmuntend onthaal te kunnen verſchaffen. Hij verzocht derhalve mevrouw BANDER, eenige jonge meisjes, van 14 tot 16 jaar, onder haar bijzonder opzigt te nemen, en ze in huishoudelijke bezigheden, en vooral in de kookkunſt, te onderwijzen. Zijn wensch werd aldra als een bevel beſchouwd, en verſcheidene kinderen van zeer veel verwachting werden nog, gedurende ons verblijf, op koſten der Compagnie fatſoenlijk, gelijkvormig en naar de Europeſche manier gekleed en tot bekwame huishoudſters opgeleid. Dikwerf ſtel-

stelde de heer VAN RESANOFF zich de verba-
zing der zeevarenden voor, die in 't vervolg
hier komen, en geheel onverwachts eene re-
gelmatig gebouwde, prachtige stad, eene sterk
bezochte school, eene talrijke bibliotheek,
eene elektrizeermachine, een kostbaar kabinet
van *naturaliën*, en eenen, op de Europeesche
wijs toebereiden, maaltijd zouden vinden.

Voor de pleging der zieken, voor be-
ter voedsel en doelmatigere behandeling der
nog eenigzins gezonde *premiüschen* of
Aleuten werden, als eene bijzaak, voor 's hands
nog geene maatregelen genomen. Zij zuchtten
allen onder het hun opgelegde dwangjuk, en
zagen hopeloos ons wegzeilen.

In elk gevoelvol hart moest het aandoenin-
gen van een diep medelijden verwekken, da-
gelijks door zoo vele ongelukkige menschen
omringd te zijn.

Dewijl wij, op onze verdere reis, inzon-
derheid te *Sitcha*, waar men nieuwe schepen
wilde bouwen, gezonde manschap noodig had-
den, zoo werden ook thans weder de sterkste
gezondste lieden uitgezocht, en de aan de
scheurbuik lijdende en in den dienst ziek
geworden personen aan hun lot overgegeven
en in *Kodiak* achtergelaten.

Ons

Ons schip, de brik *Maria*, had men nu weder met hout, water en proviand, hetwelk meestal in visch, walvischspek, enz. bestond, verzorgd; en zoo zeilden wij, den 20sten Augustus, in angst en vrees voor het ons verbeidende winterkwartier, uit de haven, en zagen, reeds des avonds van den 25sten, door eenen aanhoudend gunstigen wind begeleid, de *Piek* en Kaap *Edgecumbe* ($57^{\circ} 2' \text{ N.}$ en $135^{\circ} 35' \text{ W.}$) hetwelk de noordwestelijke punt der invaart van *Norfolk-Sound* beteekent. Den volgenden dag kwamen wij gelukkig in het, zich daar bevindend etablissement aan ($57^{\circ} 5' \text{ N.}$ $135^{\circ} 8' \text{ W.}$) waar wij door den heer VAN BARANOFF zeer minzaam ontvangen werden.

VIER-

VIERDE HOOFDSTUK.

Verovering van Sitcha. Toestand van dit etablissement op het einde van het jaar 1805 en in het begin van het volgende jaar. Brief aan den heer hofraad BLUMENBACH. Beschrijving van het klimaat en de natuurlijke voortbrengselen van Norfolk-Sound.

De van jaar tot jaar meer merkbare vermindering der zeeotters, en het belang van den handel met deze kostbare vellen, had de Russen bewogen, zich van *Kamtschatka* al verder en verder naar het oosten uit te breiden (*). De menigte der zeeotters op de *Aleu-*

(*) Dewijl de meeste zeeotters (in het Russisch *bobr*) in het eerst alleen op de kust van *Kamtschatka* gedood werden, zoo kregen zij in *Rusland* den naam van *Kamtschatkasche bevers*, welke zij nog behouden hebben; ofschoon de zeeotter thans slechts als eene zeldzaamheid op de kusten van dit schiereiland voorkomt.

Aleutische Eilanden, nam aldra aanmerkelijk af; wjl men hen zoo rusteloos vervolgde, en hen steeds in grooter aantal doodde. Derhalve trokken de Rusfen al verder op, en in het eerst naar *Kodiak*, van daar naar de zoogenaamde *Cooks-rivier*, den *Prins William-Sound*, vervolgens naar verscheidene, meer zuidelijk gelegene, baaijen en bogten aan de noordwestelijke kust van *Amerika*, en vilden zoo vele zeeotters van allerlei ouderdom, dat deze thans of bijna geheel uitgeroeid zijn, of zich misfschien meer naar de zuidelijke streken begeven hebben, en dat het naauwelijks nog der moeite waardig is, de jagt op hen, in de noordelijke bezittingen, te bekostigen.

Om echter de bron van dezen rijkdom niet te laten uitdroogen, en het krediet van eene zoo aanzienlijke en met keizerlijk privilegie begiftigde handelcompagnie staande te houden, achtte men het voordeelig, zich nog al verder uit te breiden, en de zeeotters na te trekken. *Norfolk-Sound* scheen tot een nieuw etablissement een zeer geschikt en in zeeotters rijk oord, waarom het ook, reeds voor verscheidene jaren, door den heer VAN BARANOFF in bezit was genomen. De moedige ver-

veroveraar verdreef de inboorlingen, welke door de Russen gemeenlijk *Kaluschen* genoemd worden, doch zich zelve *Schitchachen*, dat is, inwoners van *Sitcha* of *Schircha* noemen (*), en legde den grond tot eene nieuwe kolonie, die den naam van *Sitcha* bekwam.

Nadat de heer VAN BARANOFF zich hier eenigen tijd opgehouden, eene verschanfing, woningen en magazijnen gebouwd had, en de ontevredenheid der *Kaluschen*, door geschenken eenigermate meende bevredigd te hebben, keerde hij naar *Kodiak* terug, en vertrouwde deze nieuwe verovering aan ongeveer dertig *promüschleniken*, benevens eenen opziener en eenige Aleuten. Eenige jaren daarna werden deze lieden, terwijl de meesten hunner zich afzonderlijk ter vischvangst begeeven hadden, of in het bosch met hout te hakken en andere werkzaamheden bezig waren, door de *Kaluschen* overvallen en allen, tot op eenige weinige Aleuten na, die zich in hunne *baidarken* door de vlugt red-

(*) Zie verder over dit volk, *Reise der Russisch-Kaiserlichen Flott-Officiere* CHWOSTOW und DAWYDOW, enz. f. 18c. — *Vers.*

deden, gruwelijk vermoord. Door deze vlugtelingen, die zich, langs de kust, naar *Kodiak* begaven, ontving men eindelijk de droevige tijding der verwoesting van dit etablissement.

Het gewigt van deze kolonie en de vele zeeotters in den omtrek derzelve, deden den heer VAN BARANOFF besluiten, deze bezitting te heroveren, en dit gelukte hem. Zonderling is het, dat dikwerf de naam en vermaardheid eens mans reeds genoegzaam is, om eenen plotselingen, hoewel volstrekt ongegronden, schrik te verspreiden, en den moed zelfs van eenen overmagtigen vijand te verzwakken.

In den zomer van 1804 zeilde de heer VAN BARANOFF met de schepen *Alexander*, van 100 ton, de *Ekaterina*, van 70 tot 80 ton, in *Yarmack*, van 60 tot 70 ton, van *Kodiak* naar *Cross-Sound* ter zeeotterjagt, en liet, toen hij van de aankomst der *Newa* in *Kodiak* verwittigd was, het bevel achter, dat dit schip hem terstond naar *Norfolk-Sound* zou volgen. Dit geschiedde, en in Augustus vereenigden zich aldaar vier schepen: de *Alexander* en *Ekaterina* met 58, de *Newa* met 54, en de *Yarmack* met 15 koppen. Den 11den Augustus 1804 tastten zij

zij de woonplaats der *Kaluschen* aan, die, zoodra zij slechts hoorden, dat de held *Nanok*, (onder dezen naam is BARANOFF allen kustbewoners, van 48° tot 60° N. B. bekend) in perfoon aangekomen was, het niet waagden, zelfs den geringsten tegenstand bij de landing te beproeven. De heer VAN BARANOFF nam dadelijk bezit van eenen kleinen, geïsoleerden heuvel, die eene landtong in de haven vormt, en de *Kaluschen*, die aan den voet deszelfs een groot dorp hadden, verlieten hetzelfde onverwijd.

Door den ruilhandel met de Vereenigde Staten en door de verwoesting van het oudere Rusfische etablissement, waren de *Kaluschen* in het bezit van vuurwapenen, falconetten en buskruid. Zij trokken dus, eenige wersten van den genoemden heuvel, in een bosch terug, aan den mond eener kleine rivier, waar zij zich door eene sterke pallifadering bevestigd en reeds vooraf tegen den waarschijnlijk en lang verwachten aanval der Russen voorbereid hadden.

Weinige dagen daarna, den 19 Augustus, werd de formele aanval op de vesting der *Kaluschen* ondernomen. De *Newa* plaatste zich aan den mond der rivier,

III. DEEL.

I

plant-

plantte een gedeelte harer kanonnen op den oever tegenover de vesting, en beschoot met een ander gedeelte de landtong zelve. De held BARANOFF deed hetzelfde van de landzijde, en zoo werd nu deze vesting, waarin zich, kinderen en vrouwen niet medegerekend, omtrent 300 strijdbare mannen bevonden, met vereende krachten aangetast.

De belegering duurde vier dagen, en het gevecht was van beide kanten ongemeen heet. Na dezen tijd boden de *Kaluschen*, dewijl er reeds bres geschoten was, den Rusfen den vrede aan, gaven negen zonen der voornaamste opperhoofden als gijzelaars, tot onderpand, en namen, offchoon men hun den vrijen aftogt te water vergund had, gedurende den nacht, te land de vlugt. De Rusfen hadden drie matrozen van de *Newa*, drie *promüschleniken* en verscheidene Aleuten verloren: het getal der gekwetsten was zeer aanzienlijk: VAN BARANOFF zelf ontving een schampschot in het gewricht van zijne regter hand. Het verlies der *Kaluschen* bleef onbekend: het moet echter, volgens de verklaring der gijzelaars en eenige opgevangene vlugtelingen, al zeer groot zijn geweest.

Nu was de heer VAN BARANOFF wederom in
het

het bezit van *Sitcha*, versterkte den, als door de natuur tot eene vesting gevormden heuvel, en grondde het nieuwe etablissement, hetwelk hij den naam *Nieuw-Archangel* gaf. De *Newa* hield zich hier nog eene maand op, en keerde toen weder naar *Kodiak* terug, om daar te overwinteren; doch de heer VAN BARANOFF bleef met de bovengenoemde schepen in *Nieuw-Archangel*.

Sedert deze verovering heerscht er eene schijnbare eensgezindheid tusschen de beide partijen. De *Kaluschen* bezoeken nu, van tijd tot tijd, het Russische etablissement, hunne voormalige woonplaats, zonder eenige vijandige gezindheden te laten blijken. Echter kan men hun geenszins vertrouwen, maar moet men steeds een waakzaam oog op hen houden, om niet een offer hunner wraakzucht te worden.

De onveranderlijke vijandschap dezer natie tegen de Russen is geenszins onnatuurlijk; want, uit hare vaderlijke bezittingen verdreven, heeft men haar van het, aan visch, zeeotters en andere voortbrengfels rijkste oord, en daardoor van de bron huns onderhouds, beroofd.

Eertijds dreven de oude bewoners van dit

land eenen vrijen handel met de fchepen der Amerikaanfche republiek, die jaarlijks naar de noordwestelijke kust van *Amerika* kwamen, en rijst, laken, mesfen, bijlen, beitsels, linnen, ketels, keukengereedschap en drinknappen tegen zeeottervellen ruilden. Dewijl nu de Rusfen zulk eenen ruilhandel met de inboorlingen niet drijven, en al de zeeotters, wijd en zijd, door de, in groote menigte medegebragte Aleuten dooden, zullende de fchepen der Vereenigde Staten van *Amerika* in het toekomende er ook geen voordeel meer in vinden, om de *Kalufchen* te bezoeken, en dezen zullen gevolgelijk van de zeeotters, en dus van het middel, beroofd worden, om zich kleeding, voedsel en andere benoodigdheden te verfchaffen, waaraan zij, reeds federt 15 tot 20 jaren, gewoon zijn. Vele der, van de Vereenigde Staten komende, fchepen begeven zich thans regelregt naar het etabliffement der Rusfen, en ruilen van hen, tegen de noodwendigfte behoeften, zeeottervellen in. Gelukkig zal de gansche ftam der *Kalufchen* niet veel meer, dan drie- of vierduizend zielen bedragen: maar ook dit getal is toereikend, om de nieuwe kolonisten beftendig te verontrusten, en hen te nood-

za-

zaken, onafgebroken gewapenderhand waakzaam te zijn, om zich tegen de mogelijke aanvallen dezer verbitterde vijanden te kunnen verdedigen.

Het schijnt, dat het voormalige *Sitcha*, of het tegenwoordige *Nieuw-Archangel*, het *non plus ultra* der Russische grenzen zal zijn; want geloofwaardige getuigen hebben mij verzekerd, dat de, zuidelijk en oostelijk van haar wonende, volken verre weg talrijker en op den veroveraar *Nanok* en diens jagt-togten zoo zeer verbitterd zijn, dat waarschijnlijk hem en zijne gezellen een ten hoogste treurig lot zou treffen, zoo hij op den inval mogt komen, om nog meer zuidelijk een etablissement te stichten.

Daarbij komt ook nog, dat *Rusland* op de, ten zuiden van *Norfolk-Sound* en kaap *Tscherikoff* gelegene eilanden, kusten en landen ter naauwernood eene regtmatige aanspraak van bezitnemingsmaking kan of wil.

De stichtingen in *Nieuw-Archangel* waren, bij onze aankomst, zoo als men ligt begrijpen kan, nog in hare eerste kindsheid. Veiligheidshalve heeft men vele der gezondste *promüscheniken* en Aleuten herwaarts gebracht, den vestingheuvel met grof geschut

voorzien, eenige met kanonhen gewapende schepen der Russisch - Amerikaansche Compagnie voor dezelve gelegd, en dag en nacht schildwachten uitgezet.

Onder zulke omstandigheden behoefde niemand aan eenig levensgemak te denken. De woningen waren grootendeels nog onvoltooid, en bestonden meestal in kleine kamertjes, zonder schoorsteen, terwijl derzelver dak zoo flecht was, dat een eenigzins sterke regen er spoedig doordrong. Alle *promüschleniken* moesten derhalve dagelijks aan het bouwen der hoogstnoodzakelijke kazernen, magazijnen en andere gebouwen arbeiden.

Hoe aangenaam het ook den heer VAN BARANOFF zijn moest, eenen hoogen gevolmagtigden in den persoon zijner Excellentie, den kamerheer en ridder VAN RESANOFF, te leeren kennen, en zoo vele onverwachte en belangrijke gasten bij zich te zien, werd hij echter, als een goede en ervaren huisvader, door ons talrijk gezelschap in groote verlegenheid gebragt, daar hij niet wist, wanneer hij den wintervoorraad bekomen, en hoe hij in het dreigende gebrek aan levensmiddelen behoorlijk voorzien zou. Deze bezorgdheid nam, eenige weken daarna, nog meer toe, toen er
nog

nog vele Rusfen en Aleuten van de zeeotterjagt terugkwamen én hun winterkwartier in *Nieuw-Archangel* opfloegen.

Er bevonden zich hier, met de opper- en onderopzigters, de zeeofficieren, scheepstimmerlieden, *promüschen* en Aleuten, in het geheel bijna tweehonderd menschen. De voor anker liggende schepen der Compagnie, waren de brik *Maria* van 120, de *Alexander* en de *Elizabeth*, elk van omtrent 100 ton, de *Ekaterina* van 80; *Rosfslaw* van 22 en *Yermack* van ongeveer 40 ton.

Om in onzen neteligen toestand te voorzien, en het treurige vooruitzicht op dert naaderenden winter, zoo veel mogelijk, op te helderen, werd dadelijk het schip de *Alexander* naar de nieuwe haven van *Kodiak* gezonden, om van daar zoo veel gedroogden visch, beziën, traan, sarannawortel, walvischspek, enz. herwaarts te brengen, als het maar bekoemen en laden kon, terwijl de brik de *Maria* insgelijks uitgerust werd, om, met hetzelfde oogmerk, naar de *Schelichoff'sche haven* van dat eiland te stevenen.

Reeds sedert verscheidene weken lag hier ook een Amerikaansch schip, de *Juno*, van 250 ton, van *Bristol, Rhode-Island*, voor

anker. Het had, in *Noatka-Sound* bij *Queen-Charlotte-Island*, in *Catham-street* en op andere plaatsen der noordwestelijke kust, zeeottervellen van de inboorlingen opgekocht, en reeds in Mei van dit jaar de tijding van het zich hier bevindend etablissement ontvangen, van welke de kapitein van hetzelfde, J. D. WOLFF II., gebruik maakte, om op eene veilige plaats, als ware het, onder Europeanen, hout en water in te nemen, en, zoo het zijn kon, van de Russen zeeottervellen tegen allerlei proviand, welken hij van eene zeer goede hoedanigheid en in eene groote menigte aan boord had, in te ruilen. Dergelijke redenen en eene kleine kalefatering van het schip hadden hem, voor eenige weken, bewogen, om hier, voor de tweede maal, binnen te loopen.

De heeren VAN BARANOFF en VAN RESANOFF traden nu met den heer WOLFF in onderhandeling, en deden hem den voorslag, om zijn schip met al deszelfs toebehooren, benevens de gansche lading aan de Compagnie te verkoopen. Deze koop werd werkelijk gesloten, en de *Juno* voor 65,000 *piasters*, of Spaansche daalders, in eenen wissel op *St. Petersburg*, en met toegift van het kleine
schip

schip *Yermack*, aangekocht. Op deze toegift moest WOLFF wel inzonderheid aandringen, ten einde hij zijne manschap, en de, uit den verkoop der *Juno* ingehandelde, zeeottervellen dadelijk naar de *Sandwichs-Eilanden* en *Canton* zou kunnen zenden. Hij zelf uitte echter den wensch, om in *Nieuw-Archangel* te overwinteren, en in het aanstaande voorjaar naar *Ochotzk* te zeilen, zoo men hem stellig wilde verzekeren, dat er alsdan een schip derwaarts zou afgezonden worden. Hij had het besluit genomen, om van *Ochotz* te land naar *St. Petersburg* te reizen, en meende, op deze wijs, spoediger en in eigen perfoon de penningen voordien, aan hem afgegeven, wissel te zullen kunnen ontvangen.

De *Juno* behoorde nu derhalve aan de Rusfisch-Amerikaansche Compagnie, de heer WOLFF bleef, gedurende den winter, in *Nieuw-Archangel*, en de kleine *Yermack* zeilde, in October, onder het bevel van den heer MOORFIELDS, naar de *Sandwichs-Eilanden* en *Canton*.

De Rusfisch - Amerikaansche Compagnie kreeg, door dezen aankoop, een bij uitstek goed en snelzeilend schip en tevens eene

rijke lading van zulke goederen, die meest alle tot eenen ruilhandel met de inboorlingen der noordwestkust ongemeen geschikt waren: bij voorbeeld, eene aanzienlijke hoeveelheid Engelsch laken, linnen, keukengereedschappen, bijlen, mesfen, eenige geweren, enz. voornamelijk echter eenen grooten voorraad der voortreffelijkste levensmiddelen, waardoor men onbetwistbaar in den dreigenden hongersnood genoegzaam kon voorzien. Ja, men kon, naar waarheid, zeggen, dat de Compagnie dit schip alleen om den proviand gekocht had.

Behalve eene kleine hoeveelheid erwten, boonen, boter, talk, enz., waren er hoofdzakelijk de volgende levensmiddelen aan boord:

- 19 vaten gezouten varkensvleesch, elk vat van 200 pond, Engelsch,
- 42 vaten gezouten rundvleesch, elk vat van 200 pond, Engelsch,
- 1,955 gallons suikerstroop (*molasfes*, Engelsch),
- 2,983 pond bruine suiker,
- 315 pond witte suiker,
- 4,343 pond rijst,

7,392

7,392 pond beschuit,
11 vaten vol tarwemeel, elk vat van
170 pond.

Behalve dit, werd er nog, in de maand Mei, uit de *Juno* van den kapitein WOLFF gekocht:

20 vaten meel,
8 vaten rijst, elk vat van 600 pond,
6 vaten rum, elk vat van 110 gal-
lons,
6 vaten Hogheads - tabaksbladen, elk
vat van 1,600 tot 1,800 pond.

Daarenboven hadden de schepen de *Maria* en de *Newa* het etablissement nog met veel anderen proviand, b.v., roggemeel, brandewijn, enz. verzorgd, en, bij eene doelmatige verdeling, zouden alle, zich in hetzelfde bevindende, personen een rijkelijk en gezond voedsel gehad hebben; doch dit was, helaas! het geval niet.

De *promüschleniken* werden hier, even als in *Kamtschatka* en overal, bovenmate slecht gevoed, en op het, elken dag toenemend, aantal van kranken werd ook volstrekt geene acht gegeven.

Ter-

Terftond na den aankoop van het fchip de *Juno*, werd het bevel over hetzelfde aan de heeren CHWOSTOFF en DAVIDOFF opgedragen, en tegelijk bepaald, dat dit snelzeilend en groot vaartuig, in plaats van de logge en kleine brik *Maria*, naar de oude zoogenaamde *Schelichofffche haven* van *Kodiak* zou gezonden worden.

Deze nijvere en onvermoeide officieren zeilden, in het reeds ver gevorderde jaargetijde, namelijk den 15den October, van *Norfolk-Sound* uit, kwamen den 7den November weder van *Kodiak* terug, en bragten omtrent 70,000 gedroogde visfchen (*jukola*) en eene menigte walvischfpek, traan, gekookte beziën, *faranna* en andere, den Aleuten inzonderheid aangename, lekkernijen mede; en dewijl er in dit etabliffement ook een groot gebrek aan meisjes en vrouwen was, werd daarin insgelijks voorzien; want ten gevolge van een bevel, hetwelk zij den gouverneur van *Kodiak*, den heer BANDER, overhandigden, waren hun dadelijk eenige vrouwen en meisjes medegegeven (*).

Op

(*) Uit zulke en dergelijke bevelen kan men ligt zien, dat de Aleuten volkomene flaven der Compagnie zijn;

Op deze reis der heeren CHWOSTOFF en DAVIDOFF, viel, bij eenen hevigen wind, een *promüschlenik* uit den mast over boord en verdronk.

Het schip de *Alexander* werd vruchteloos terugverwacht, en kwam eerst in het voorjaar weder naar *Norfolk-Sound*. Dewijl hetzelfde ook hoogstwaarschijnlijk met de *Maria* zou plaats gehad hebben, leverde de spoedige reis der genoemde heeren officieren met de *Juno* dadelijk het beste bewijs op van het nut, hetwelk de Compagnie zich door den aankoop van dit schip verschaftte; want zonder den aanzienlijken toevoer van hetzelfde, zou er nog steeds gebrek in het etablissement geheerscht hebben.

Na de terugkomst der *Juno*, begon men de kiel tot een klein schip te leggen, hetwelk, onder het opzicht der heeren CHWOSTOFF en DAVIDOFF, door de scheepstimmerlieden KORUKIN en POPOFF gebouwd werd. Dit werk vorderde slechts zeer langzaam —
den

zijn; want vrijwillig zou zich waarlijk niet een eenige Aleut van *Kodiak*, of van een ander eiland, naar *Sitcha* begeven. Weinige inwoners keeren van daar ooit weder tot de hunnen terug.

den bijna naakten *promüschleniken*, die aan de koude, den regen en de sneeuw blootgesteld waren, en naauwelijks eene schuilplaats hadden, waar zij zich konden droogen, gaf men dagelijks twee of drie gedroogde vischen of *jakola*, welke gekookt werden. Somwijlen kregen zij, tot afwisseling, een weinig oud garstig spek van eenen, aan de kust gestrande of wel gestorven walvisch. Des zondags deelde men eene dunne soep van gezouten vleesch, met wat rijst, onder hen uit, en gaf hun ook wel, nu en dan, elk een schaaltje met brandewijn en eene flesch suikerstroop. Alle overige levensmiddelen, als beschuit, meel, suiker, rijst, gezouten vleesch, enz. werden tot zeer hoge prijzen, en alleen aan gunstelingen, of als bijzondere gunstbewijzen, verkocht. Versche visch, welken men zich wel zou hebben kunnen verschaffen, werd slechts zeer zelden gevangen; wijl men de *promüschleniken* tot het bouwen van woningen, schepen, aan de vestingwerken en andere werkzaamheden gebruikte.

In het begin van het jaar 1806 was men zoo gelukkig, om verscheidene zeeleeuwen en zeekalven te dooden, en dit was, na eenen
zeer

zeer geruimen tijd, het eenige versche vleesch, hetwelk men den arbeiders gaf. Verscheidene Aleuten, die niet in dienst der Compagnie waren, vischten voor hunne eigene behoeften. Zoo hunne vangst gelukkig uitviel, verkochten zij somwijlen eenige visfchen voor kleedingstukken aan de *promüschleniken*, die, door honger uitgeteerd, gaarne hun laatste hemd, of iets anders van hunne kleeding, voor eenen verschen visch weggaven, en eindelijk, genoegzaam naakt, zich slechts in stinkende, morfige, van ongedierte als levende schaapsyachten wikkelden.

Op het einde van Januarij, toen versche visch reeds tot de zeldzaamheden behoorde, kwam er een *Kalusche*, die voorheen in het tegenwoordig etablissement der Rusfen gewoond had, met zijne vrouw en eene nabestaande, en vong, in de hem bekende nabuurschap, de uitmuntendste heilbotten in zulkeene groote menigte, dat hij er bijna al de inwoners mede voorzien kon. Hij verkocht ze voor hemden, linnen en andere kleedingstukken, en was, in korten tijd, op zijne wijs een rijk man. Nadat hij, veertien dagen lang; eene menigte hongerige gasten verzadigd had, keerde hij met zijne kanoo, vol van allerhan-

hande kleedingstukken, naar zijne landslieden terug. Dit voorbeeld kon nogtans het bestuur niet bewegen, om alle werkzaamheden zelfs voor eenen korten tijd te staken en de *promüscheniken* en Aleuten ter vischvangst te zenden: deze werden, zoo voor als na, ten uiterste slecht gevoed.

Velen van deze behoeftige en ziekelijke menschen, die dagelijks hard arbeidden en ongelukkig steeds in schuld der Compagnie waren, gaf men niet eens genoegzaam krediet, om zich het benoodigde voedsel te kunnen koopen; ja men gaf hun niet eenmaal voor hun geld de begeerde levensmiddelen, en liet hen meermalen, wanneer zij op hun ziekbed nederlagen, door slagen tot den arbeid dwingen. De gevolgen hiervan werden weldra zichtbaar: alle werkzaamheden begonnen stil te staan, en de een na den ander werd, uitgeput van krachten, een slagtoffer der scheurbuik. Wat mij echter, onder al deze omstandigheden, het meeste trof en met verontwaardiging vervulde, was, dat, terwijl het grootste aantal in dezen jammervollen toestand wegwijnde, de opzieners en onderopzieners, de magazijnknechts en derzelver vrienden, gunstelingen en aanhangers, eigenmag-

magtig Aleuten ter jacht en vischvangst uitzenden, zich met wilde eendvogels, ganzen, visch en vischpastijen mestten, en over meel, beschuit, suiker, gezouten vleesch, rijst, suikerstroop, brandewijn, kortom over alles, wat slechts de natuur en de sleutels der magazijnen hun aanboden, vrij beschikten en deze levensmiddelen in overvloed verkwistten.

In Februarij waren van de honderd en vijftig der jongste en gezondste lieden, die men uit al de etablissementen der Russisch - Amerikaansche Compagnie gekozen en herwaarts gevoerd had, reeds *acht* personen gestorven; meer dan *zestig* lagen geheel krachteloos in de kazernen, en verscheiden onder dezen waren vol van scorbutieke zweren; terwijl zich in die kazernen noch schoorsteenen, noch kagchels bevonden, en de vensters alle dicht gesloten en toegespijkerd waren. Al de warmte ontstond dus uit de verpestende uitwaseming der vele kranten, bij welke ook niet de minste zindelijkheid heerschte. Doornat en met zweet bedekt, kwamen de arbeiders 's avonds aldaar aan, legden zich, in hunne natte kleederen en schapenvachten, te bed, of lieten dezelve, in de kamer opgehangen,

III. DEEL.

K

droo-

droogen, zonder dat iemand daartegen zelfs het geringste inbragt.

De scheurbuik kenteekende zich doorgaans in het eerst door matheid, moedeloosheid en diepe neerslagtigheid; vervolgens ontstonden er aldra dan grootere, dan kleinere brandvlekken aan de beenen, van de knie tot aan de toonen, die eindelijk tot langdurige zweren overgingen. Zieken, welke aan deze kwaal leden, waren van de gewone werkzaamheden bevrijd, doch moesten, dag en nacht, in de koude en den regen wacht houden, voor de openbare veiligheid zorgen, en, uit liefde voor het vaderland, van ellende omkomen!

Men had gehoord, dat in de scheurbuik de beweging zeer heilzaam was: de zwakste zieken werden derhalve, tegen hunnen zin en wil, door hunne lotgenooten in de kazernen rondgesleept: anderen, die nog eenige levenskracht bezaten, legde men zware steenen op, en dwong hen, dezelve in de kamers rond te dragen of voort te trekken. (*)

Chris-

(*) De heeren VAN CHWOSTOFF en DAVIDOFF poogden, op alle mogelijke wijzen, dezen misbruiken te keer te gaan: de laatstgenoemde inzonderheid was de ware vader der zieken, welke hij, met eene schier voor-

Christelijke liefde, deelneming en pligten, welke wij jegens onzen evenmenschen, hij zij dan, wie hij zij, behooren uit te oefenen, kent men hier niet. De heer JOHN DWOLF, een der zachtaardigste en beminnenswaardigste mannen, welke ik ken, en met wien ik gemeenschappelijk lief en leed droeg, betuigde mij, op zekeren dag, zijnen weemoed over de zoo talrijke sterfgevallen, en zeide: het is toch inderdaad zonderling, dat Christenen onder elkander zoo weinig menschlievendheid uitoefenen! Men slopt de lijken der *promüsch-*
le-

voorbeeldelooze deelneming, pleegde en verzorgde. Doch de onmeedoogenheid der onderopzieners, welken men gedeeltelijk de uitvoering der bevelen opdroeg, ging alle denkbeeld te boven. De heer VAN BARANOFF had zijn kommando aan den heer VAN RESANOFF overgedragen, en zeide, na herhaalde vruchtelooze voorstellen: *Heere, zoo als gij wilt, niet zoo als ik wil, zoo geschiede het!* — De heer VAN RESANOFF, die van zulk een bestuur volstrekt onkundig was, verliet zich geheel op eenen zekeren onderopziener K***, die de huik naar den wind hong, en een zoo ongevoelig schepsel is, als SHAKESPEAR in geene zijner karakters heeft kunnen bereiken. Het zou wenschelijker en beter voor de menschheid zijn, wanneer dergelijken lieden nooit eenige magt wierd toebetrouwd!

K 2

leniken in de aarde, en laat hunne begrafenis geheel aan de Aleuten over: zelden begeleidt een vriend, een kameraad of een landsman den anderen naar het graf. Van-eene begrafenisplegtigheid, die toch zelfs onder de onbeschaafde volken gebruikelijk is, en ook hier, al ware het dan ook maar om het goede voorbeeld, bijzonder gepast en betamelijk zou zijn, schijnt men volstrekt geen denkbeeld te hebben.

Uit pligt als geneesheer had ik tot dusver gepoogd, naar mijn vermogen te helpen; doch de luide stem, welke ik, even als de heer VAN DAVIDOFF, dagelijks verhief, was veel te zwak. Vruchteloos vorderde ik een droog, warm, luchtig en zindelijk lokaal: ik wees zelfs zulk eene plaats aan, waar de zieken doelmatig zouden kunnen behandeld worden, en bood allen, naar de omstandigheden slechts eenigszins mogelijken geneeskundigen bijstand — doch vruchteloos! Eindelijk, toen men zich, bij het steeds toenemend aantal van zieken, van het nadeel der vochtige, morsige, door de stiklucht verpeste kazernen overtuigde, bragt men de gevaarlijkste zieken in eene bijna opene, lage, vochtige en koele hut, en verwaarloosde vervolgens deze hulpeloze schep-

ichepsfels dermate, dat men hun niet eenmaal hout tot brandstof verschaft (*). Aan een doelmatig voedsel werd nog minder gedacht, en dikwijls, zeer dikwijls poogde men mij belagchelijk te maken, wanneer ik de mij om hulp smeekende kranken naar den proviandmeester zond, en openlijk beweerde, dat suiker, rijst, suikerstroop en verdere goede versche levensmiddelen de beste geneesmiddelen waren, en dat men uit de *pinus canadensis*, welke hier inheemsch is, met stroop eene soort van bier, als eenen heilzamen antiscorbutieken drank voor gezonden en zieken, moest ko-

(*) Zoodra de zieken herwaarts verplaatst werden, beschouwden zij dit als de laatste instantie, en als het teeken van hunnen nabijzijnden dood; zelfs begonnen zij te vermoeden, dat men hen levend zou willen begraven. Dit alles schijnt, trouwens, overdreven en onwaarschijnlijk, inzonderheid, daar het belang der Compagnie wel degelijk vordert, deze menschen, zoo mogelijk, in het leven te houden; doch juist daarom is deze handelwijze ook volstrekt onbegrijpelijk; en welke reden zou of kon mij bewegen, dergelijke bedroevende tafereelen te verdichten? dewijl het mij wezenlijk meer genoegen zou verschaffen, mijne lezers met de bekoorlijke tooneelen van het meer en meer toenemend geluk der menschheid te kunnen onderhouden.

koken. — Dat is toch waarlijk een knappe doctor! heette het dan; hij verordent voor zijne patienten goed eten en drinken, in plaats van medicijnen!

Intusfchen werd de toestand van het etablissement, van dag tot dag, bedenkelijker. Alle werkzaamheden bleven onvoltooid liggen, en slechts weinige *promiischleniken* waren eigenlijk nog bij krachten en gezond. Nu wendde men, trouwens, alle mogelijke pogingen aan, om der vreesfelijke verwoestingen van de scheurbuik eindelijk paal en perk te stellen; doch het was reeds te laat, en de krachten der meeste lijders waren genoegzaam geheel uitgeput. De onderopzieners hadden van het vertrouwen der heeren VAN BARANOFF en VAN RESANOFF, reeds sedert verscheidene maanden, een schandelijk misbruik gemaakt, en met hunne gunstelingen vele der beste mondbehoeften verzwolgen en verteerd, zoo dat men, zelfs met den besten wil, niet in staat was, om de kranken naar behooren te behandelen.

Onder deze omstandigheden ontwaakte de heer VAN RESANOFF, en ontwierp het plan tot eene nieuwe expeditie, ten einde met de *Juno* een' toevoer van versche levensmiddelen te bewerkstelligen.

Hier

Hiertoe koos hij de noordelijke Spaansche bezittingen (namelijk *St. Francisco*) op de kusten van *Nieuw-Albion*, welke inzonderheid in een staatkundig opzicht van belang waren, offchoon in een oekonomisch opzicht de *Sandwich-Eilanden* waarschijnlijk de voorkeur zouden verdiend hebben.

Zoodra deze reis vastgesteld was, werd het schip *Elizabeth* naar *Kodiak* gezonden, om vandaar den geestelijken te halen, welke de expeditie zou begeleiden; wjl de heer VAN RESANOFF hoopte, door hem eene naauwere vriendschap met de zeer godsdienstige Spanjaarden te kunnen aanknoopen.

Nutteloos zou ik wjdloopig worden, wanneer ik nog meer dergelijke huisfelijke tooneelen uit het bestuur wilde schetsen en mijnen lezers mededeelen. Ik zal dus liever daarvoor hier eenige natuurkundige opmerkingen inlaschen, welke ik van *Nieuw-Archangel*, door eene scheepsgelegenheid, waarin ik naderhand te leur werd gesteld, naar *Europa* wilde zenden. Hartelijk wensch ik, dat mijn achtingswaardige vriend en leermeester, de heer hofraad BLUMENBACH, aan wien deze brief geschreven was, ook thans nog eenig belang bij het doorlezen

K 4

van

van de hem toenmaals toegedachte letteren vinden moge!

*Nieuw-Archangel (Norfolk-Sound), N.W.
kust van Amerika, Febr. 1806.*

*Aan den heer Hofraad en Profesfor
BLUMENBACH, te Göttingen.*

— — „ De ontzettende stormen, waarvan
„ ik, in mijnen vorigen brief aan u, melding
„ maakte, zijn in geen en deele te vergelijken
„ met het verschrikkelijke zedelijke onweder,
„ waaraan ik, federt dien tijd, ben bloot ge-
„ steld geweest.
„ Een blinde ijver voor de natuurlijke hi-
„ storie, de herhaalde mondelinge en schrif-
„ telijke beloften van alle mogelijke onder-
„ steuning, met opzigt tot wetenschappelijke
„ doeleinden, gevolgelyk de aangenaamste en
„ bemoedigendste vooruitzigten, daarbij mijne
„ weetgierigheid, en misfchien ook eene bijzon-
„ dere ontwikkeling van GALL's reisorgaan, de-
„ den mij besluiten, om het expeditieschip van
„ den heer kapitein VON KRUSENSTERN te
„ verlaten en den heer VAN RESANOFF naar
„ de

„ de noordwestkust van *Amerika* te verge-
„ zellen. — Den 14den Junij van het vorige
„ jaar verliet ik *Kamtschatka* — en kwam
„ den 26sten Augustus hier aan.

„ Sinds dien tijd zie ik mij in dit ver-
„ verwijderde gedeelte der nieuwe wereld
„ verplaatst, vanwaar dagelijks herhaalde
„ zuchten en een brandend verlangen naar de
„ oude wereld mijnen eenigsten troost uitma-
„ ken. Bij onze aankomst vonden wij in dit
„ nieuw etablissement der Russisch - Ameri-
„ kaansche Compagnie een volstrekt gebrek
„ aan al de behoeften des levens.

„ Een ellendig kamertje, zonder eenige
„ meubels, was mijne woning, en bij de
„ schier onafgebrokene regenbuijen droppel-
„ de het water op mijn bed, ik mogt het-
„ zelve plaatsfen, waar ik wilde. Een jager
„ werd, tot mijn gezelschap, in hetzelfde
„ vertrek gehuisvest. De verlichting bestond
„ grootendeels in eene traanlamp. Het mid-
„ dageten kreeg ik, en wij alle (reisgenoo-
„ ten van den heer VAN RESANOFF) bij den
„ heer VAN BARANOFF, den zaakwaarnemer
„ der Russisch - Amerikaansche Compagnie,
„ die ons, met eene zeldzame edelmoedigheid,
„ kosteloos, naar zijn vermogen, gedurende

„ den ganschen winter voedde; en dit is aan
 „ de noordwestkust van *Amerika* geene klei-
 „ nigheid! Doch wanneer ik, buiten den
 „ middagmaaltijd, het een of ander eten
 „ wilde, was ik somwijlen genoodzaakt, ra-
 „ ven te schieten, mosselen te zoeken, of
 „ met een afgebedeld stuk walvisch- of zee-
 „ kalvenspek mijnen honger te stillen. Wan-
 „ neer ik eenige ponden scheepsbeschuut uit
 „ de magazijnen had gekocht, om daarmede
 „ dezen of genen hongerigen te verzadigen,
 „ en, eenige dagen daarna, mijn geld weder
 „ ter markt bragt, dan verweet men mij ver-
 „ kwisting. Onder anderen verkocht men (*)
 „ oud, muf, van *Siberie* herwaarts gebragt
 „ en veelligt reeds federt vele jaren in de
 „ magazijnen van *Ochotzk* of *Kodiak* opge-
 „ slagen roggemeel, hetwelk een zwart,
 „ bitter droog en smakeloos brood oplever-
 „ de. De talrijke manschap der jagers of
 „ *promüschleniken* en Aleuten werd met
 „ gedroogden visch, traan, walvischen en zee-
 „ kalven gevoed.

„ Mijne voornaamste bezigheid bestond,

„ ZOO-

(*) Alles werd natuurlijkerwijze op krediet ge-
 kocht, wjl hier geene loopende muntspeciën bestaan.

„ zoodra ik slechts eenigzins met de om-
 „ streken bekend geworden was, in de jagt
 „ op de talrijke watervogels, van welke ik
 „ een dubbel nut trok. De huid stroomte
 „ ik, namelijk, tot natuurkundige oogmer-
 „ ken af, en het vleesch diende mij tot
 „ voedsel. Tot mijn geluk was er kruid en
 „ schroot in de magazijnen voorhanden, het-
 „ welk men mij echter niet zelden eerst na
 „ vele tegenwerpingen en ongaarne, tegen
 „ betaling afgaf. In het eerst kende ik de
 „ gesteldheid van het bestuur te weinig:
 „ schroomvallig, bescheiden en met zeer vele
 „ pligtplegingen verzocht ik van de onder-
 „ opzieners, aan welke men mij gewezen
 „ had, deze en gene benoodigdheden, doch
 „ ontving niets. Eindelijk maakte ik mij,
 „ eigener gezag, van het verzochte meester,
 „ en zag mij alsdan dikwerf in het bezit van
 „ dingen, welke men mij stellig verzekerd
 „ had dat niet aanwezig waren. Daartoe be-
 „ hoorde bijzonder eene goede lederen boot
 „ (*baidarka*), zonder welke ik mijne jagt-
 „ en watertogten niet kon ondernemen.
 „ De vele heerschende misbruiken, de gru-
 „ welen, waarvan ik, helaas! ooggetuigen
 „ moest zijn, het dagelijksche verdriet en
 „ de

„ de ergernis, waaraan ik blootgesteld ben,
 „ en die al mijne werkzaamheid en gemoeds-
 „ stemming als vernietigd heeft; dit alles
 „ zou u, mijn achtenswaardige vriend! wei-
 „ nig onderhoudends opleveren. Vergun mij
 „ derhalve, u liever eenige natuurkundige op-
 „ merkingen mede te deelen.

„ Het klimaat is hier niet zoo ruw, als
 „ men, het onder eene zoo noordelijke breedte,
 „ (57° N.) zou vermoeden. Tien tot twaalf
 „ graden koude (*Reaumur*) was, gedurende
 „ den winter, de gemiddelde stand des *ther-*
 „ *mometers*. Den 11den Januarij 1806, den
 „ koudsten dag, hadden wij 16° onder het
 „ vriespunt. De heer JOHN DWOLF, een
 „ Noord-Amerikaansch burger, die hier over-
 „ winterde, verwonderde zich zeer, dat de
 „ koude aan de noordwestkust van *Amerika*
 „ veel gematigder was, dan in *Boston*, *Rhode-*
 „ *Island* en in andere, veel zuidelijker lig-
 „ gende, provincien der Vereenigde Staten. De
 „ scheepvaart is hier het gansche jaar open.
 „ Slechts eenige weinige, geheel door bergen
 „ en eilanden ingeslotene bogten worden som-
 „ wijlen met eene dunne ijskorst overtrokken.
 „ Nu en dan ontsaan er hevige stormen, of
 „ liever vreesfelijke, echter niet lang aanhou-
 „ den-

„ de windvlagen. Regen valt er het gansche
 „ jaar door, meestal in zware buijen: sneeuw
 „ is onbeduidend, en duurt van December
 „ tot Maart of April. Onweders heerschen
 „ zeer zelden in den zomer, doch meer in
 „ December en Januarij. De atmosfeer is,
 „ gedurende de wintermaanden, dikwijls der-
 „ mate met elektrieke vloeistof bezwangerd,
 „ dat het als iets zeer gewoons beschouwd
 „ wordt, in den donkeren nacht verscheidene
 „ uren lang op de bajonetten der geweren,
 „ of op den, met eenen stalen knop voorzie-
 „ nen vlaggestok, op den vestingheuvel, een
 „ blaauwgroen elektrick licht (het *St. Helena's-*
 „ of *St. Elmsvuur*) te zien.

„ In de nabuurschap van het etablissement
 „ vindt men volstrekt geene effene vlakke van
 „ eenigen omvang: overal zijn steile, met
 „ zwarte boschen bedekte, donkere en on-
 „ toegankelijke bergen. Doch wanneer men
 „ hier of daar in dezen *sound*, mischien aan
 „ den voet van het gebergte *Edgecumbe*,
 „ vlakke, aan de zuidelijke luchtstreek bloot-
 „ gestelde oorden opzocht, en bebouwbaar
 „ maakte, dan zou men van zulke plaatsen
 „ mischien vruchten kunnen trekken. Gerst,
 „ welke de heer VAN BARANOFF op een klein
 „ ei-

„ eiland liet zaaijen , werd volkomen rijp.
 „ Aardappelen tierden zeer goed. De zomer
 „ zou , naar men mij verzekerde , wel vele
 „ heete dagen opleveren , doch de hooge ,
 „ met bosfchen bedekte bergen trekken be-
 „ stendig regenwolken tot zich en maken het
 „ land , over het geheel , zeer vochtig. Reeds
 „ heeft de heer VAN BARANOFF beproefd , om
 „ een gedeelte der bosfchen , in de nabijheid
 „ der woningen af te branden ; doch dit is
 „ hem , wegens de al te groote vochtigheid ,
 „ nooit gelukt. In alle laagten zijn groote
 „ en diepe moerasfen.

„ De hooge bergen bestaan , tot aan den
 „ oever der zee , uit hard , vermengd grof-
 „ en fijnkorrelig graniët. Zij zijn gedeeltelijk
 „ zeer fpits , rotsachtig , ruw en kaal , andere
 „ van eene middelbare hoogte zijn tot den
 „ top met bosch , inzonderheid met de *pinus*
 „ *canadensis* en de *populus balsamifera* (*Ame-*
 „ *rikaansche populier*) bedekt. Deze bos-
 „ fchen en bergen zijn , wegens derzelver steile
 „ glooijingen en de vele omvergevallene
 „ boomen , volstrekt ontoegankelijk. Dikwerf
 „ moet men zich verwonderen , dat die ont-
 „ zaggelijke boomftammen nog aan de , naau-
 „ welijks met aarde bedekte , rotsen hangen ,
 „ en

„ en dezelve met hunne wortelen omvatten
 „ kunnen, om zich vast te houden en zich
 „ te voeden. Men vindt hier vele boomen,
 „ die meer dan 6 voet in het diameter heb-
 „ ben en 150 voet hoog zijn. Zij leveren
 „ zeer bruikbaar hout voor den scheeps-
 „ bouw en tot masten. De inboorlingen
 „ vervaardigen hunne *kanoo's* uit eenen enke-
 „ len boomstam. Ik heb dergelijke vaartui-
 „ gen gezien, die bijna 50 voet lang, 4½
 „ voet breed en nagenoeg 3 voet hoog wa-
 „ ren, en in welke 30 personen plaats had-
 „ den!

„ Verscheidene soorten van zeer smakelijke
 „ beziën, bijzonder de doornlooze Ameri-
 „ kaansche braambeziën en de zwarte aalbe-
 „ ziën, zijn hier in eene groote menigte. Het
 „ jaargetijde was reeds zoo ver gevorderd, dat
 „ ik, behalve eenig bloeiend mos, geene
 „ kruidkundige merkwaardigheden kon verza-
 „ melen.

„ Van de zoogdieren zijn hier walvischen,
 „ zeekalven, zeeleeuwen, zee-, moeras- en
 „ rivierotters, bruine en zwarte beeren: de
 „ laatstgenoemde heb ik echter nooit natuur-
 „ kundig kunnen onderzoeken; doch de
 „ grootte en hoedanigheid der huid, welke
 „ ik

„ ik dikwijls zag, doen mij gelooven, dat
 „ de Amerikaanſche zwarte beer eene van
 „ de bruine geheel verſchillende ſoort moet
 „ zijn.

„ Op mijne vake jagtpartijen heb ik de
 „ volgende vogels waargenomen:

„ *Anas histrionica*. Deze ſchoone eenden-
 „ ſoort kwam herwaarts tegen het einde van
 „ September en overwinterde hier. Zij is
 „ ſchuw en ſnel in de vlugt, en vertoont
 „ zich zelden of ooit in grooter aantal, dan
 „ van vier of zes.

„ *Anas perspicillata*. Deze, in *Europa*
 „ ten uiterſte zeldzame, eendvogel was hier
 „ ook voor het einde van September niet te
 „ zien: naderhand kwam hij vaker. Het is
 „ een ongemeen listige vogel, welke in zeer
 „ talrijke ſcharen leeft. Des avonds vliegen
 „ zij naar de opene zee, en zenden, tegen
 „ den morgen, een' of twee kondſchappers
 „ uit, om het oord, hetwelk zij dien dag
 „ bezoeken willen, vooraf te beſpieden en
 „ te onderzoeken, of zij geene belaging, te
 „ vreezen hebben. Een of twee eenden blij-
 „ ven ſteeds op de oppervlakte van het wa-
 „ ter, even als ſchildwachten, terwijl de ove-
 „ rigen onderduiken, om voeder op te halen.

„ *Anas*

„ *Anas glacialis*. Deze is in *Norfolk-Sound* zeldzaam, doch in *Kodiak* menigvuldig. Op dat eiland en aan de kust van het schiereiland *Alaksa* broeit zij. De wel-luidende trompettentoon onderscheidt haar van al de overigē eenden. Zij duikt zeer diep onder water, leeft meest van kleine mosfelen, en neemt, bij het onderduiken, eenen voorraad van lucht mede, van welken zij, van tijd tot tijd, een klein gedeelte van zich af blaast, en dan, bij stil weder, door de parelend opstijgende luchtblaasjes de rigting van haren weg onder het water verraaft, terwijl zij met groote streken en zeer snel zwemt.

„ *Anas bucephala*. Deze is met de *anas albeola* en *anas rustica* in *Gmel. Syst. Nat.*, volgens mijn oordeel, eene en dezelfde eend. Zij kwam in het begin van October te *Norfolk-Sound*.

„ Behalve deze zag ik nog zeer dikwijls: „ *anas boschas*, „ *anas marila*, „ *anas crecca*, „ *anas fusca*, en eenige andere, minder bepaalde soorten. Voorts: „ *colymbus auritus*, „ *col. arcticus*, „ *col. grylle*, „ *mergus ferrator*. „ *m. merganser*, „ *pelecanus urile*, „ *pelecanus graculus*, „ *larus glaucus*, „ *larus marinus*,

III. DEEL.

L

„ enz.

„ enz. *Alcedo alcyon*, *corvus Stelleri*, *corvus*
 „ *an corax?* *tetrao lagopus* (de zwarte reep
 „ van den neus naar de oogen naauwelijks
 „ bemerkbaar) *ampelis garrulus*, *sylvia*
 „ *troglodites*, *strix nyctea*, *strix passerina*,
 „ *turdus naevius*.

„ *Diomedea exulans*, *albatros*: van deze
 „ vogels heb ik eenige zwartbruine, en
 „ andere bijna geheel witte gezien. De eerst-
 „ genoemde worden voor jonger, de laatst-
 „ genoemde voor ouder gehouden. Door-
 „ gaans verschijnen zij hier in het noorden
 „ in eene groote menigte, gedurende de
 „ maanden Maart en April, zijnde de tijd,
 „ waarop de haringen beginnen te trekken,
 „ van welke zij, naar men zegt, groote be-
 „ minnaars zijn. De Aleuten noemen deze
 „ vogels *aglica*. Het nest derzelven is
 „ bij geene dezer noordelijke volken be-
 „ kend. De albatrossen hebben ongemeen
 „ veel sterkte in hunne groote snavels en
 „ geven een geluid, hetwelk naar dat van
 „ een dof blaetend schaap gelijkt, en vandaar
 „ is waarschijnlijk derzelver Fransche naam,
 „ *mouton du Cap* ontstaan.

„ In Februarij bragt men mij een' dezer
 „ vogels, aan welken ik niet het minste

„ tee-

„ teeken van verwonding kon ontdekken.
 „ Op mijne vraag, hoe men hem gevangen
 „ had? was het antwoord: met de hand;
 „ en, bij mijne herhaalde nayrage, verzekeren
 „ den de Aleuten mij eenstemmig, dat deze
 „ vogels, na hevige stormen en bij eene,
 „ gewoonlijk daarop volgende windstilte, in
 „ het geheel niet kunnen vliegen, en, wanneer
 „ men hen vervolgde, somwijlen wel
 „ beproefden, zich, door over het water als
 „ te loopen, voort te helpen; doch dat zij,
 „ desniettemin, zeer gemakkelijk met de
 „ lederen Aleutische vaartuigen (*baidarken*)
 „ ingehaald, en dan met de handen gevangen,
 „ gen, of met de roeispaan of eene pijl gedood
 „ konden worden. In het voorjaar komen
 „ men zij hier zeer mager, doch in korten
 „ tijd zouden zij, zegt men, na het veelvuldig
 „ genot van haringen, zeer vet worden
 „ en een smakelijk gerecht opleveren.
 „ Wij en vele andere zeevarenden hebben
 „ dezen vogel in de zuidzee en tusfchen de
 „ keerkringen waargenomen, en het komt
 „ mij zeer waarfchijnlijk voor, dat zij, die
 „ alleen als op *Kaap Storn* nestelende bekend
 „ zijn, zich van de zuidelijkfte gewesten der
 „ aarde naar de noordelijkfte begeven.

„ De albatros derhalve, die nooit, gedu-
 „ rende eenen storm, de baren der zee aan-
 „ raakt, maar dezelve alsdan trotseert, en
 „ met eene snelle en lage vlugt over de op-
 „ pervlakte der zee als heenglijdt, en in den
 „ vreesfelijksten orkaan vermaak schijnt te
 „ scheppen; die de geduchte gewesten van
 „ eene *Kaap Horn* tot zijn lievelingsver-
 „ blijf kiest, die de temperatuur van elk
 „ klimaat verdragen kan, en van de zuid-
 „ pool, door de heetste wereldstreken, tot
 „ aan de noordpool vliegt; deze vogel, zeg
 „ ik, zou, in zekere omstandigheden en bij
 „ eene volkomene windstilte, met de reus-
 „ achtige uitbreiding zijner vleugelen, welke
 „ 10 tot 12 voet bedraagt, tot vliegen on-
 „ bekwaam zijn! —

„ *Falco leucocephalus*. Deze schoone ade-
 „ laar, met eenen witten kop en witten staart,
 „ vindt men hier bijna het gansche jaar: doch
 „ in den hersft trekt hij meestal naar het
 „ zuiden, en komt dan in de lente, tegen
 „ den tijd der haringen, in groote menigte
 „ op deze kust. Offchoon visch het gelief-
 „ koosde voedsel dezer vogels uitmaakt, be-
 „ lagen zij echter ook eenden, ganzen en
 „ jonge zeeleeuwen. Het vleesch is eetbaar:
 „ de

„ de Rusfen hebben, in het eerste jaar van
„ hun verblijf alhier, omtrent 200 stuks de-
„ zer adclaren gedood en gegeten: dikwerf
„ heb ik er den honger mede gestild, en
„ het een niet onsmakelijk geregt gevonden.
„ De ingewanden moeten er echter zorgvul-
„ dig uitgenomen worden. De lever is, zegt
„ men, zeer nadeelig, en wordt zelfs voor
„ vergiftig gehouden.

„ Deze vogels nestelen in *Norfolk-Sound*
„ op hooge boomen, en in *Unalaska* op
„ rotsen. Verscheidene achtereenvolgende ja-
„ ren bezoeken zij hetzelfde nest, hetwelk
„ zij met rijstjes vervaardigen en met veren
„ beleggen. De eijeren zouden van de grootte
„ der hoendereijeren zijn.

„ De *Kaluschen*, of inboorlingen van het
„ land, trekken van verscheidene gedeelten
„ dezes vogels partij tot hunnen tooi. Bij
„ plechtige gelegenheden en dansen bedekken
„ zij zich het hoofd met deszelfs dons, waar-
„ door zij er uitzien, als of zij op de Euro-
„ pesche wijs gepoederd waren. Ook hou-
„ den zij alsdan den staart of eenen vleugel
„ van denzelfden vogel, als eenen waaijer, in
„ de hand. De vleugelbeenderen, bijzonder
„ de *radius* en *ulna*, worden als zuigpijpjes

„ bij ziekten, voornamelijk van jonge meisjes, welke in een gewigtig tijdvak haars rijperen ouderdoms treden, gebruikt. —
 „ (Zie verder hier beneden.)

„ De *Haematopus ostralegus* komt hier zeldzamer voor, dan in *Unalaska* en op de overige Aleutische Eilanden. Zijne vederen zijn, in alle jaargetijden en gedurende zijn gansche leven, geheel zwart; doch voor het overige vind ik geen kenbaar onderscheid tusfchen dezen en den Europefchen.

„ Het is u, mijn waarde vriend! bekend, dat ik mij inzonderheid te *Lisfabon* en *Japan* veel met de *ichthyologie* bemoeid heb; en daarom zal het u, buiten twijfel, verwonderen, dat ik u niets van de zich hier bevindende visfchen en derzelver foorten mededeel. De voorname reden hiervan is, dat eene groote menigte hongerige menschen, door dagelijks op de vischvangst te gaan, en ook nog al vrij wat te vangen, deze dieren zeldzamer maakt. Behalve de op de Aleutische Eilanden gewone zalmen, heilbotten, fchelvisfchen, kabeljaauwen en haringen, heb ik geene bijzondere foorten opgemerkt. De laatst-
 „ ge-

„ genoemden komen doorgaans in April hier
 „ in den *Sound*, om te rijden. Alsdan leg-
 „ gen de inboorlingen eene menigte, met
 „ steenen bezwaarde, dennenrijsjes in het on-
 „ diepe water, op welke deze visfchen hun-
 „ ne kuit schieten, die door derzelver lijm-
 „ achtigheid zeer vast daaraan blijft kleven.
 „ Deze rijsjes hebben, wanneer zij, op zulk
 „ eene wijs, met kuit omgeven zijn, een
 „ fraai, koraakchtig voorkomen, en deelen
 „ der daaraan klevende kuit (die in het ver-
 „ volg als een lekker beetje dient) eenen
 „ eigenaardigen, niet onaangenaamen aromatie-
 „ ken fmaak mede.

„ De zee is zeer rijk in voortbrengfelen
 „ van allerlei foorten. Er zijn actinien van
 „ ongemeene grootte, zeewormen (*aprodita*
 „ *Lin.*) eene nieuwe foort van *sepia*, mos-
 „ felen, inzonderheid *lepas*, *chiton*, *pholas*,
 „ *pinna*, *mytilus*, en eene menigte wormen,
 „ zoöphyten en molluscen, *medusa*, *echinus*,
 „ *asterias*, *spongia*, enz. Mijn vriend en
 „ reisgenoot, de hofraad TILESIIUS, die zich,
 „ met opzigt tot dezen tak der natuurlijke
 „ hiftorie, zoo verdienstelijk heeft gemaakt,
 „ zou zich hier beter geplaatst hebben ge-
 „ vonden, dan ik. Hoe gaarne ik ook het

„ een of ander voor hen zou bewaard hebben, moest ik echter, zelfs, wanneer men mij daartoe brandewijn en fleschen had gegeven, waaraan ik geenszins twijfel, dat voornemen laten varen; dewijl de transport van hetzelfde te land naar *Petersburg* veel te kostbaar wordt en bijna onmogelijk schijnt.

„ Met deze, wel is waar, korte mededeelingen uit mijn ellendig winterkwartier, beveel ik mij in uwe voortdurende vriendschap en toegenegenheid, en blijf steeds de uwe.”

DR. L.

V I J F -

VIJFDE HOOFDSTUK.

Oude bewoners van Norfolk-Sound (Kaluschen), in het Russisch etablissement. Uitstap naar dezelve. Hunne zeden en gewoonten.

Dadelijk na het veroveren van *Nieuw - Archangel* en het sluiten van den vrede, trokken de *Kaluschen* terug, en zetteden zich in het noordoostelijk gedeelte van het eiland *Sitcha*, op eene hooge, rotsachtige landtong, $57^{\circ} 46'$ N. B. en $134^{\circ} 40'$ W. L., met der woon neder, die zij wederom, zoo goed zij konden, tegen de mogelijke aanvallen der Rusfen versterkten, met welke zij, overigens, op eenen zeer vriendschappelijken voet leven, ja hen zelfs, van tijd tot tijd, in *Nieuw - Archangel* komen bezoeken. Van deze vreedzame gezindheid der *Kaluschen* schijnt echter een algemeene schrik, welken hun de laatste nederlaag, zoo wel als het overwigt

L 5 der

der vuurwapenen inboezemden, de voornaamste oorzaak te zijn. Zij komen gewoonlijk ten getale van verscheidene personen van beiderlei sekse, in grootte, uit 'eenen enkelen boomstam, fraai in kunstig vervaardigde *kanoos*'s, en naderen het Russisch etablissement telkens met gezang, terwijl zij in het behandelen der roeifpanen eene zekere maat in acht nemen. Wanneer zij de landingsplaats nagenoeg bereikt hebben, blijven zij op de riemen liggen, en een hunner houdt eene lange redevoering. Zij landen niet, voordat **NANOK** (zoo noemen zij den heer **VAN BARANOFF**) zelf, of een zijner afgezondenen hun tot aan de landingsplaats te gemoet gaat, en hun verlof, om te landen, en tevens de verzekering geeft, van als vrienden ontvangen te zullen worden. De tolk verhaalde mij, dat zoodanige aanspraken, die met eene foort van redeneerkunde opgesteld en uit lange, vrij goed samenhangende volzinnen schijnen te bestaan, eene onafgebrokene herhaling van eene en dezelfde gedachte of hetzelfde woord zijn, bij voorbeeld: „*Wij waren*
„ *uwe vijanden, wij hebben u schade toege-*
„ *bragt; gij waart onze vijanden, gij hebt*
„ *ons schade toegebracht; wij willen goede*
„ *vrien-*

„vrienden zijn; wij willen het verledene ge-
„beurde vergeten; wij willen u geene schade
„meer toebrengen; doet het ons ook niet meer;
„zijt onze goede vrienden!” enz. — Deze
en dergelijke redevoeringen duren, naar hij
verzekerde, niet zelden langer, dan een half
uur, en zoodra zij dezelve geëindigd en de
verzekering ontvangen hebben, van als goede
vrienden behandeld te zullen worden, maar ook
niet eerder, komen zij aan land. Gewoonlijk
laat de heer VAN BARANOFF, die, sedert vele
jaren, niets verzuimd heeft, om bekend te
worden met de gewoonten dezer lieden, da-
delijk voor hen eene tent opslaan en rijkelijk
opdischen, doch, behalve het opperhoofd,
of den voornaamsten dezer gasten, niemand
hunner op de hoogte komen, waarop het
fort is aangelegd. Het is schier ongeloofelijk,
welk eene hoeveelheid van levensmiddelen de-
ze *Kaluschen*, man voor man, kunnen bin-
nen slaan. Van rijst, beziën, zeekalvenvleesch
en zeekalventraan, vischen, enz. zijn zij
groote beminnaars, maar geenszins van wal-
vischspek of walvischtraan; want telkens ver-
zoeken zij, dat men hun zulke geregten niet
voorzette. Doch van brandewijn, hoe gaarne
zij dien veelligt anders zouden drinken, be-
too-

toonen zij den grootsten afkeer; wijl deszelfs uitwerking hun bekend is, en zij vreezen, van hun verstand beroofd en, langs dien weg, door de Rusfen overweldigd te zullen worden.

De *Kalufchen* zijn meest alle van eene middelbare grootte, maar hebben een sterk ligchaamgestel, zwarte haren en eene morsige kleur, (die door koolarde en rooden oker, waarmede zij zich besmeren, nog afzigtelijker wordt) zeer groote vonkelende oogen, zonder eenige kenmerken van het *Mongolsche* ras, eenen kleinen, platgedrukten breed neus en sterk geteekende, grove gelaatstreken. Daarenboven hebben de mannen gewoonlijk eenen kleinen, of in het geheel geen baard; dewijl zij zich denzelven, zoodra hij slechts eenigzins begint te wasfen, uitplukken. Eenige meisjes en vrouwen, die meest met Russische *promüschleniken* huishouden, en welker van alle vuiligheid gereinigde huid zoo blank was, als die eener Europefche, zagen er gansch niet leelijk uit.

De kleeding van dit volk is zeer eenvoudig, en bestaat, behalve een bedekfel voor de fchaamte, uit een enkel, ongeveer 5 voet breed, vierkant stuk ftof, grof doek, of pels,
dat

met twee einden om den hals gebonden, of met een' knoop en knoopsgat vastgemaakt wordt. In de laatste jaren werden dezen *Kaluschen* echter, door N. Amerikaansche schepen, vele *chenilles* of overrokken toegevoerd, die, op de Europeſche wijze, uit wollen ſtof of Engelsch *boy* of baai vervaardigd zijn: daarom ziet men hier thans vele als Europeërs gekleede Indianen. De roode en blaauwe kleur wordt nogtans het meest geacht.

Deze kleeding dient evenwel slechts tot ſtaatsie, of bij hevige koude; want onder hunne huisfelijke bezigheden, als hout kappen, viſſchen, *kanoo's* vervaardigen, enz., gaan zij gewoonlijk naakt; zelfs waren de zuigelingen naauwelijks met eenen ouden lap of ſtroomat omwonden, en aan eene koude van 8 tot 10 graden blootgeſteld. Dikwijls heb ik mij over het ſterke ligchaamsgeſtél dezer menſchen verwonderd; want niet ligt zal men ergens eene natie aantreffen, wier ligchamen tegen den invloed van het ruwe klimaat dermate gehard zijn, als deze.

Bij hun bezoek hadden de *Kaluschen* tevens het oogmerk, om eenen kleinen ruilhandel te doen: daarom bragten zij zeeottervel-

vellen mede, welke zij aan den heer VAN BARANOFF gaven, en daarvoor noodwendige levensbehoefte van gelijke waarde, als eene tegengift verzochten; doch bijaldien zij daarmede niet tevreden waren, of te veel eischten, dan vorderden zij de reeds gegevene vellen terug (*).

Het gewoone tijdverdrijf bij hunne bezoeken, die eenige dagen duren, bestond meestal in eten, drinken en dansen, waartoe zij verscheidene uren noodig hadden, om zich gereed te maken. Doch het zijn alleen de mannen, die dansen; en hun *toilet*, dat in het beschilderen hunner gezigten en opfieren hunner hoofden bestaat, vereischte niet minder tijds, dan dat eener Europeische dame; want het haar wordt met het dons van den arend (*falco leucocephalus*) als gepoederd en met hermelijnvellen opgetooid; terwijl op het gezigt

(*) Reeds heb ik hier boven gezegd, dat de Russen eigenlijk geenen ruilhandel met de *Kaluschen* drijven; want de weinige vellen, die, bij zulke zamenvkomsten, welke bovendien zelden voorvallen, ingeruild worden, kunnen niet wel in aanmerking komen, wanneer men van eenen handel in het groot spreekt.

zigt vele regelmatige figuren met koolstof, krijt, oker en menie geteekend worden, die eenigermate de plaats der *tatuëring* vervullen, welke ik onder deze volkstammen niet heb waargenomen. Bij hun *toilet* gebruiken zij spiegeltjes, die hun jaarlijks door N. Amerikaansche schepen worden toegevoerd (*).

De vrouwen, die zich, op den afstand van eenige schreden, voor de dansers bevinden, vervullen de plaats van muzikanten, en zingen meestal naar de maat van drieachtstentakt en op eene vrij aangename melodij.

Hunne dansen zelve, waarbij de mannen naauwelijks van hunne plaats komen, bestaan in een springen, dat dikwijls zeer geweldig is. Zij gaan alle barrevoets, en zijn slechts met een stuk stof, of, gelijk ik boven verhaalde, met eenen wijden wollen kiel (*chemille*) bedekt. Een der dansers voert de anderen aan, is dus, als ware het, de voordanser, en heeft eenen dikken, met tanden van zeeotters versierden staf in de hand, waar-

(*) Eer zij het gebruik der spiegels kenden, was de een' de kapper van den ander', omdat niemand hunner zijn oog en gezicht beschilderen, of zijn eigen hoofd opfieren kon.

waarmede hij, naar de maat, hevig op den grond stampt. Allen, zonder uitzondering, hebben in elke hand den staart of eenen vleugel van den wikkoppigen arend, of eenige vellen van hermelijnen, welke laatste zij slechts als sieraad en als een artikel van weelde zeer hoog achten, en niet alleen in hun haar vlechten en in de hand houden, maar ook aan hunne kleederen naaijen.

De kleeding der vrouwen dezer natie is eenvoudig: het gansche ligchaam en de boezem is altijd bedekt. Velen dragen lange hemden, maar de voeten steeds bloot. Daarenboven hebben zij het zonderlingste, griltigste, en, men mag zeggen, het tegennatuurlijkste denkbeeld van opschik, hetwelk men zich voorstellen kan. Reeds zeide ik, dat de Aleuten en bewoners van *Kodiak*, van de mannelijke sekse, zich de onderste lip *parallel* met den mond opsplijten, en in deze opening sieraden van glazen koralen, mosfelschelpen of gebrandschilderde stukjes glas steken; maar de vrouwen der *Kaluschen* strekken dit denkbeeld van opschik nog verder uit; want zodra een jong meisje haar dertiende of veertiende jaar bereikt heeft, of de tijd harer vrouwelijke bestemming begint, dan wordt er

eene

eene kleine opening, juist in het midden digt onder de onderste lip, gemaakt, en in de eerste dagen een dikke draad, naderhand een dubbele houten knoop, of een kleine, aan de beide einden eenigzins dikkere cilind er daarin gestoken. Deze eenmaal gemaakte opening wordt nu allengskens, gedurende verscheidene maanden en jaren, hoe langer hoe verder opgespleten, en de onderste lip door een, daarin gestoken, ovaal of lang-rond bord of schotel tje, al wijder en wijder gespannen, waardoor elke vrouw het voorkomen heeft, als of een groote vlakke houten soeplepel in het vleesch der onderlip ingewassen ware. De buitenrand van dit schotel tje is uitgehold, opdat de merkeli jk uitgezette onderlip zoo veel te vaster daarom zou sluiten.

Dit, ons Europeanen afzigteli jk schijnende lippenversierfel en dit geheel bijzonder denkbeeld van schoonheid treft men aan langs de kusten van het noordwesteli jk gedeelte van *Amerika*, van den 50 tot 60 graad noorderbreedte, waar al de vrouwen, zonder onderscheid, zulk eenen lepel onder den mond hebben, welks grooter of kleiner omvang een bijzonder voorregt van den ouderdom of stand schijnt te zijn. Hij is 2 tot 3 duim lang,

III. DEEL.

M

on-

ongeveer $1\frac{1}{2}$ tot 2 duim breed, en op zijn hoogst $\frac{1}{2}$ duim dik; maar die der vrouwen van opperhoofden zijn, over het algemeen, veel langer en breeder. Ik zelf heb van eene zeer voorname dame zulk een lipovaal gezien, dat voluit 5 duim lang en 3 breed was; en de heer D. WOLFF *de jonge*, die in het geheel geen vriend is van eene zaak te overdrijven, en met het schip de *Juno*, nagenoeg de gansche kust van 50 tot 57° N. B. bezocht heeft, om zeeottervellen in te ruilen, verzekert, dat hij de bejaarde vrouw van een opperhoofd in de *Chatham-street* gezien heeft, welker liplepel zoo groot was, dat zij, bij eene beweging der onderlip, bijkans het gansche gezicht daarmede kon bedekken.

Echter moet ik de beantwoording eener zeer eigenaardige vraag: waartoe toch wel dit zeer ongemakkelijk schijnende sieraad inderdaad diene? mijnen lezers schuldig blijven. — Zonder eene menigte andere dwaze en belagchelijke zeden en gewoonten van zoo vele zeer beschaafde natien op te tellen en met elkander te vergelijken, zou ik immers, met hetzelfde regt, vragen kunnen: waarom beschouwen de voorname Chineesche vrouwen het als eene schoonheid, zich, door kunst, het

het gebruik der voeten te benemen? Waarom bijten de gehuwde Japanfche vrouwen zich de tanden zwart? — Waarom draagt men, zonder op zindelijker middels te denken, de vuiligheid van den neus met zich in den zak? Waarom ftrooijen wij, wanneer wij ons deftig willen voordoen, het fijnfte meel in ons haar? — Doch, om weder op dit lipfieraad terug te komen. Zonder met het nut daarvan bekend te zijn, is het nadeel dezer kunstige verlenging der onderlip evenwel onmiskenbaar; want het moet elk dadelijk in het oog vallen, dat aan de fchoone fekse der noordwestelijke kust van *Amerika* daardoor het kusen volftrekt onmogelijk wordt gemaakt.

Sedert mijne aankomst in *Norfolk-Sound*, voedde ik den wensch, om de *Kalufchen* nader te leeren kennen, en deze werd, van tijd tot tijd, zoo vurig, dat ik, op het einde van October, befloot, om dit volk, niettegenftaande deszelfs natuurlijken haat en vijandschap tegen de Rusfen, in zijne eigene woningen op de noordoostzijde van het eiland, ongeveer 120 tot 130 *wersten* van het Russisch etabliffement verwijderd, te bezoeken. Ook was de heer VAN BARANOFF van gedachte, dat, wegens de op hen behaalde

M 2

en

en hun nog versch in het geheugen liggende overwinning, mijn voornemen waarschijnlijk met geen gevaar zou verzeld gaan. Intusschen trachtte hij mij daarvan af te brengen; wij men het karakter dezer menschen nog nimmer naauwkeurig had kunnen doorgronden: en ofschoon de heer VAN RESANOFF mij dit plan almede afried, twijfelde hij toch geenszins aan eene goede behandeling van hunne zijde; want de heer D. WOLF, die, gedurende den zomer, *Chatham-street, Prins-Frederik-Sound* en andere plaatsen doorkruist had, bood zich aan, om mij te vergezellen, en tot meerdere veiligheid stond de heer VAN BARANOFF mij bovendien toe, om de eenigste vrouw van dien volkstam uit *Norfolk-Sound*, welke zich onder de Rusfen bevond, en ons tot tolk kon dienen, mede te nemen. Dit mensch was de dochter van een opperhoofd, hetwelk zich toen in eene vijandelijke verschanfing, aan de N. O. zijde van den *Archipel*, ophield. Reeds voor ongeveer 5 jaren, namelijk bij de eerste verovering van *Sitcha*, hield zij huis met eenen Rus, was, ten tijde van den opstand harer landgenooten, verschoond geworden, en naderhand naar hare ouders teruggekeerd. Bij de laatste bezitting

ming van *Nieuw-Archangel*, bleef zij vrijwillig, na de verovering der vesting, terug, en hield nu met dien Rus weder huis, was ook zeer gewillig, om ons naar hare ouders, en, van deze weder terug, naar het Russisch etablissement te verzellen.

Voordat ik echter dezen uitstap beschrijf, vind ik het doelmatig, eenige aardrijkskundige waarnemingen vooraf te laten gaan.

De naauwkeurige kennis van de ligging des *Archipels van koning GEORGE III*, (op $56^{\circ} 15'$ tot $58^{\circ} 28'$ N. B. en van $134^{\circ} 18''$ tot $136^{\circ} 15'$ W. L.) hebben wij te danken aan den verdienstelijken VANCOUVER; doch daar hij slechts de strekking van deszelfs kusten onderzocht en bepaalde, en de gansche streek lands voor een eiland aanzag; wijl hij niet in staat was, om elke bogt, of iederen zeeboezem, naauwkeurig op te nemen, zij het mij vergund, hier met de volgende bijvoegselen zijn voortreffelijk werk te vermeerden: De berg *Edgecumbe* maakt een eiland op zich zelve uit, en is van het overige land dezes *Archipels* afgezonderd door een breed, bevaarbaar en met verscheidene kleine eilanden voorzien kanaal, hetwelk de zoogenaamde *Eilandenbaai* (*baie des iles*) met

Norfolk-Sound (*) vereenigt. Langs deze baai (op den $57^{\circ} 35'$ N. B. liggende) komen in eene ruime, zeer wijd uitgestrekte, bevaarbare zeeëngte, die van de noordoostelijke kust (op den $57^{\circ} 46'$ N. B. en $134^{\circ} 40'$ W. L.) in de *Chatham-street* uitloopt. Door dit, op verscheidene plaatsen eenige mijlen breede kanaal, wordt derhalve de *Archipel van koning GEORGE III* in twee aanzienlijke eilanden gedeeld, en de *Chatham-street* met den grooten Oceaan vereenigt.

De *Kalufchen*, die zich, na het verlies hunner bezittingen in *Norfolk-Sound*, op de noordoostelijke landtong, bij den mond van dit evengemeld kanaal, nedergezet hadden, poogden, zich aldaar op eene rotsachtige hoogte tegen de verdere aanvallen, inzonderheid der Rusfen, te beveiligen, en hadden, met dat oogmerk, eene soort van vesting aangelegd. De heer D. WOLF en ik waren nieuwsgierig genoeg, om de eenigste nog door de inboorlingen bewoonde streek dezes *Archipels*, hunne verschanfing en het door de Rusfen en Aleuten ontdekte kanaal nader te leeren kennen; want wij waren bijkans als

ge

(*) VANCOUVERS, Kaart van den *Archipel van koning GEORGE III*.

gedwongen, om de eene of andere verstrooi-
 jing van eenig belang te zoeken; dewijl on-
 ze vrienden, onze eenigste gezelschaphouders
 en tolken, de heeren CHWOSTOFF en DAVI-
 DOFF, reeds verscheidene weken geleden, met
 de *Juno* naar *Kodiak* vertrokken en wij, ge-
 volgelijk, schier geheel alleen gelaten wa-
 ren.

Wij maakten derhalve weldra toebereidse-
 len, om ons plan uit te voeren, en schaften
 ons snaphanen, pistolen, buskruid en vuur-
 steenen tot de jagt en onze verdediging,
 beschuit, gedroogden visch, rijst, thee, sui-
 ker, brandewijn tot ons proviand op de reis,
 eenige keukengereedschappen, eene kleine tent
 tot een verblijf, eenige bijlen, om hout te
 vellen, en verscheidene ellen doek, baai,
 linnen, glazen koralen, naainaalden, tabak,
 groote vischhoeken, spiegels en andere snuis-
 terijen, tot geschenken voor de opperhoof-
 den en andere Indianen aan. Aldus uitgerust,
 was alles den 26sten October, des morgens
 te 4 ure, tot de afreis gereed.

Intusfchen had de heer VAN BARANOFF de
 goedheid, om ons met drie *baidarka's*, elk
 van drie zitplaatsen, te voorzien. In de eene
 zat de heer D. WOLF, in de andere de *Ka-*

Iuschin, onze tolk, en ik in de derde. Ieder onzer kreeg twee Aleuten bij zich, om te roeijen, welke wij overigens in dit werk, zoo goed wij konden, hielpen; want, reeds gedurende eenige maanden, hadden wij op de veelvuldige jagtpartijen te water, ons daarin nog al vrij wat geoefend.

Het helder en schoon weder, en nog meer de gestrengte koude, spoorde ons insgelijks aan, om ons met de riemen wakker te reppen, ten einde door deze beweging ons ligchaam te verwarmen. Wij roeiden nog dien voormiddag om den berg *Edgecumbe*, en bereikten, tegen den middag, den mond der *Eilandenbaai* (*baie des iles*), wierpen hier eenen blik op de opene zee, en rigtten vervolgens onzen koers noordoostwaarts. In het begin was dit, voor groote schepen bevaarbare, kanaal, hetwelk wij thans oproeiden, wijd en ruim, de oevers steil, hier en daar rotfig, en gedeeltelijk ook, aan den voet der bergen, met dik kreupelhout bezet. Ook was tot dus verre de stroom, waarmede het water ebde en vloedde, offchoon wel merkbaar, echter niet zeer sterk; doch toen wij nog ongeveer 6 *wersten* afgelegd hadden, begon het kanaal nauwer te worden, en vormde eene enge door-

doorvaart, waar het afloopende water ons zoo snel kwam tegenstroomen, dat de anderszins niet lujje roeijers buiten staat waren, om daartegen op te werken. Ook begon de zon reeds te dalen, en de Aleuten rieden ons, hier te landen, een nachtleger op te slaan en den vloed af te wachten. Wij roeiden echter deze enge doorvaart nog zoo ver mogelijk op, en vonden, zuidoostwaarts van dezelve, op den afstand van nagenoeg eene *werst*, eene bekwame landingsplaats, waar wij, verstyfd van koude en vermoeid van het dagwerk, eerst droog hout in het naaste bosch en versch water opzochten, en ons vervolgens bij een goed vuur warmden, den theeketel bijzetteden, de tent opfloegen, en van hetgeen wij, dezen dag, met jagen opgedaan hadden, eene goede soep kookten. Ik had, namelijk, een wild eend (*anas histrio-nica*), eenige zeemeeuwen en eenen grooten wikkoppigen adelaar geschoten; de eerste werden dadelijk voor den ketel gereed gemaakt, en smaakten ons, offchoon zij min of meer tranig en mager waren, regt lekker; de laatste werd bewaard, om, bij de eerste gelegenheid, afgestroopt en bij de verzameling uit de natuurlijke historie gevoegd te worden. —

Terwijl wij aldus met onze huishouding bezig waren, zagen wij van verre eene *kanoo*, met eenige *Kaluschen* naar ons toeroeijen. Het was een opperhoofd met zijne vrouw, en nog twee andere personen, alle bekenden van onze tolk: zij hadden ons vuur gezien, en gaven voor, dat zij alleen bij ons gekomen waren, om in ons gezelschap te zijn, waartoe zij de vergunning verzochten, en, zoodra zij deze bekomen hadden, aanstonds hunne tent opfloegen. Deze tent bestond uit twee schoorftokken, die in den grond gedreven werden en van boven den vorm van gaffels hadden, welke dienden, om eenen dwarsstaak te ontvangen, waarop zij, schuins naar beneden, eenige, in de nabijheid opgezochte, takken legden, welke zij met dunne breede planken of boomfchorfen, die zij medegebragt hadden, bedekten. Dit dakvormig beschot dezer half opene tent werd naar de windzijde gezet, en voor hetzelfde een groot vuur aangemaakt, hetwelk, benevens eenige vachten en huiden, waarmede zij zich overdekten, genoegzaam was, om deze lieden voor den indruk der koude, die des nachts 2 tot 3 graden beneden het vriespunt toenam, te beschermen.

Maar,

Maar zij hadden nog niet lang bij ons geweest, of onze Kaluschin gaf ons te kennen, dat de hoop op het een of ander geschenk wel de voornaamste oorzaak was der komst van dit opperhoofd, en zij verzocht ons, hem en zijner vrouw, door eenige tabaksbladen, naainaalden en andere snuisterijen, een bewijs onzer vriendschap te mogen geven. Dit deden wij dan ook, tot zijn groot genoegen, waarop wij den nacht zeer vreedzaam met elkander doorbragten, en den volgende dag als de beste vrienden scheidden.

Den 27sten des morgens, met het aanbreeken van den dag, was de vloed, bij wiens opkomen wij de reis voortzetterden, ons gunstig. Maar naauwelijks geraakten wij weder in de doorvaart, of wij waren buiten staat, om onze *kanoo's* te besturen; want de stroom was zoo ongemeen snel, dat wij vreesden, niet ver van eenen waterval te zijn. De afstand van den eenen oever tot den anderen was, op de naauwste plaats, niet meer dan 150 vadem; de lengte der doorvaart zal ongeveer 150 tot 200 schreden, en de val van het water, naar onze gissing, omtrent 5 voet bedragen hebben. De doorvaart zelve

is

is in het midden wel geheel zonder klippen; doch langs de beide kanten naar den oever toe, daarmede bezet, en deze maken den schepen het doorkomen zeer hagchelijk. Evenwel liepen, niettegenstaande dit oogenschijnlijk gevaar, de Russen reeds meermaals met vaartuigen van 150 en meer ton hier gelukkig door. De heer D. WOLF, een zeer kundig zeeman, verzekerde mij, nog nergens eenen zoo sterken stroom gezien te hebben, en beschouwde het als een groot waagstuk der Russen, dat zij hun leven en hunne schepen aan zulk een gevaar blootstelden. Uit deze eigenlijke zeeëngte kwamen wij in eene wijd uitgestrekte kom, waar kreken, eilanden en rotfen met elkander afwisselden, en de afstand der oevers aan beide zijden, op sommige plaatsen, mischien wel 15 tot 20 *wers-*
ten bedroeg. De wind was N. O. en ons in het roeijen zeer tegen, zoo dat wij dezen dag niet naar wensch vorderden, en nog minder de plaats onzer bestemming bereiken konden. Wij bléven echter langs den oostwaarts van ons liggenden oever voortroeijen, en ontdekten eindelijk, met het vallen van den avond, juist, toen wij naar eene landingsplaats en een nachtleger wilden omzien, op den
af-

afstand van eenige *wersten*, eenen rook, waaruit wij ons verzekerd hielden, daar de woning van den eenen of anderen *Kalusche* te zullen aantreffen. Met hernieuwde krachten roeiden wij dus derwaarts, doch bij onze aankomst niemand gewaar wordende, wilde ik eenen onzer Aleuten, die een weinig van de landtaal verstond, naar de hut zenden; maar hij, zoo wel als onze tolk, zeide, dat de huisheer zelf ons eerst noodigen moest. Wij bleven derhalve zoo lang in de *baidarka*, tot men ons bemerkte, en wij van het opperhoofd, of den huisvader, verzocht werden, aan land te komen en bij hem ons nachtverblijf te nemen.

Wij vonden eene kleine hut van planken: zij was iets langer dan breed, met dunne boomschorfen bedekt, en verwarmd door een groot vuur, dat in derzelver midden brandde. Eenige ongedekte openingen in het dak en in de deur dienden tot eenen rookvang, waardoor zij van binnen eerder naar eenen bokkinghang, dan naar eene woning, geleek. Deze gelijkheid werd niet weinig vermeerderd door eene menigte daarin opgehangen visch, en het allezins groot gebrek aan zindelijkheid. Het opperhoofd had zijne slaapplaats

regt

regt tegenover den ingang, en ter weêrzijde in de rondte waren afzonderlijke, slechts door eenen balk afgeperkte legersteden voor de, tot zijne familie, of zijn dienstvolk behoorende personen, wier getal ongeveer 12 tot 15 zal bedragen hebben. Wij krègen eene ligplaats vlak voor die van het opperhoofd en dicht bij het vuur, werden op gekookten verschen visch en beziën onthaald, en genoten vervolgens door vermoeidheid eenen verkwikkenden slaap.

Den anderen morgen bedankten wij onzen gastheer door eenige kleine geschenken, die, naar het ons voorkwam, hem zeer welkom waren. Hij bood ons vervolgens een zeeottervel te koop aan, hetwelk wij echter niet inhandelen wilden, omdat wij begrepen, eene menigte geschenken voor onze verdere reis te moeten besparen, en dus met onze handelwaren niet verkwistend omgaan konden. Het berouwde mij intuschen, thans geen' grooteren voorraad daarvan medegenomen te hebben; want in deze hut zag ik eene zeer groote, pikzwarte beerenhuid, ja de grootste en schoonste, welke ik ooit gezien had, (zij was genoeg 5 tot 6 voet lang, en meer dan 4 breed), en die onze waard voor den ultiemsten ge-

geringen prijs van 5 ellen Engelsch laken aanbood. Doch dewijl onze veiligheid, in het vervolg, mischien van eene ruime uitdeeling van geschenken aan de ouders onzer tolk en andere opperhoofden der vesting zou afhangen, zoo konden wij het niet wagen, om ons voor 's hands van de kostbaarste onzer medegenomene artikelen te ontdoen.

Het kanaal was, aan deze plaats, weder naauwer geworden, en zoo spoedig hadden wij ons nachtkwartier niet verlaten, of wij ontdekten, oostwaarts deszelfs mond, die in de *Chatham-street* uitloopt, en op den anderen, slechts eenige *wersten* van ons verwijderden, noordelijken oever weder eene woning, welke de nieuwsgierigheid ons niet toeliet, onbezocht voorbij te varen.

Weldra hadden wij deze hut bereikt, waarin wij een opperhoofd vonden, die *SCHINCHE-TAEZ* heette, en de eenigste van den ganschen stam der *Kaluschen* was, die zich al aanstonds, van het begin der verovering af, eenen aanhanger der Russen betoond, en zich daardoor den haat van al zijne landgenooten dermate op den hals gehaald had, dat hij thans, van hen afgezonderd en deels ook veracht, met zijne familie op zich zelven leefde. Hij ontving ons
be-

beleefd, zettende ons, met groote bereidwilligheid, een geregt van verschen visch, (heilbot) voor, en verzocht ons, bij hem het nachtverblijf te nemen. Wij achtten het echter raadzamer, nog dezen dag naar de, ongeveer 10 tot 12 *wersten* verder liggende, vesting te vertrekken, en begaven ons dus weder op reis; maar wind en stroom waren ons tegen, en de laatste liep met zulk een geweld den mond van het kanaal in, dat wij met de grootste moeite die weinige *wersten* afleggen konden, en zeer bekommerd werden, toen de nacht ons begon te overvallen, eer wij nog de plaats onzer bestemming bereikt hadden. Terug te keeren was, wegens de duisternis, onmogelijk, en zeer dicht bij de vesting eene landing te beproeven, zou ons mischien verdacht gemaakt en tevens het vuur, waarmede wij ons tegen de koude beschutten moesten, ons dadelijk verraden hebben. Wij konden dus, onzes oordeels, niets beter doen, dan de vesting zelve, en dat nog wel in den nacht, te naderen. Maar naauwelijks hadden wij daartoe besloten, of wij werden reeds van het land bemerkt, en ons werd, met luider stem, herhaalde reizen, in eene taal, welke wij niet verstonden, (waarschijnlijk: *wie daar?*) toege-

ge-

geroepen, waarop echter noch onze tolk, noch een der Aleuten: *goed vriend!* antwoorden wilden. — Deze eigenzinnigheid maakte zoo wel den heer D. WOLF, als mij zeer verlegen; maar toen ik op het punt stond van mijn misnoegen daarover te uiten, werd er een alarmshot op den nabij zijnden oever gedaan, hetwelk hen spoedig aanspoorde, om zich bekend te maken. Bijkans in hetzelfde oogenblik, dat het shot, met een dof geluid, door de boschen klonk en door de naaste rotsen teruggekaatst werd, bespeurden wij eene zeer drukke beweging aan land. Eenige honderde naakte, met snaphanen gewapende mannen en vele andere, met groote stukken houts van pijnboomen voorzien, wemelden op de landingsplaats door elkander, welk schouwspel op ons bijlang geenen aangenamen indruk maakte; wijl wij nog niet regt wisten, of wij met vrienden of vijanden te doen hadden. Zoodra wij ons echter bekend maakten, omringden ons de *Kaluschen* aanstonds met veel drift, droegen ons, in den letterlijken zin van het woord, *op hunne handen* (*) een klein

(*) Dit, hoorde ik naderhand, was het grootste bewijs van achting en eerbied, hetwelk zij aan eenen gast geven kunnen.

III. DEEL.

N

klein einde wegs over een laag, drabbig strand, en noodigden ons op de vesting. Aan land gedragen, hadden wij niet eens den tijd, om den Aleuten het opzigt over onze goederen aan te bevelen; want eene menigte dienstbare geesten maakte zich dadelijk daarvan meester, zoodat wij niet wisten, of dit al of niet met het oogmerk, om te plonderen, geschiedde. Vervolgens begaven wij, door eene menigte fakeldragers begeleid, ons naar de, op eene hooge rots gelegene vesting, welker ingang ons door vele boomstammen van eene aanmerkelijke grootte en dikte, welke wij deels overklauteren, deels omgaan moesten, en door de duisternis van den nacht, niet weinig moeilijk werd gemaakt.

Men bragt ons terstond naar de zeer ruime woning van het opperhoofd DLCHÄTIN, den vader onzer geleidster, die ons zeer vriendelijk ontving, en ons, regt tegenover den ingang der hut en vlak voor zijne eigene slaappleats, eene plek aanwees, waar wij onze medegebragte vachten uitspreiden konden, en toen door eenige honderd inwoners, bij een groot vuur, dat in het midden op eenen ruimen, eenigzins boven den grond verheven, haard brandde, aangegaapt werden. Wat ons
al

al aanstonds het meest verbaasde, was de omstandigheid, dat men al onze goederen uit de *baidarka's* herwaarts gebragt en niet het geringste daarvan achtergehouden had, offchoon daaronder zekerlijk niet weinige dingen waren, welke de dragers wel zullen gewenscht hebben te bezitten, en ook, onder begunstiging van den nacht, gemakkelijk en onbemerkt hadden kunnen wegmoffelen. Zelfs werden den heer D. WOLF zijn snaphaan, zijne pistolen en zijn kruidhoren, welke hij, door de haast, waarmede hij, bij het landen, ontvangen werd, vergeten had, slipt en onbeschadigd ter hand gesteld.

Naauwelijks hadden wij ons door eenige kopjes thee en een glaasje *punch*, die wij zelve gereed maakten, verkwikt, of het voornameste en oudste opperhoofd, de *kommandant* der vesting, liet ons tot zich noodigen. Hij ontving ons zeer vriendelijk, schonk mij een zeeottervel, en aan den heer D. WOLF eenen fraaijen zeeotterstaart. Vervolgens keerden wij al spoedig naar onzen huiswaard terug; dewijl wij, vermoeid van de dagreis, naar rust en slaap verlangden. Onder eenen lekkeren maaltijd van verschen visch en rijst, werden wij vereerd met een

vrolijk en welluidend gezang van vele lieden, die zich rondom het vuur gezet hadden. Nog nooit had het mij meer berouwd, zoo weinig van de muziek te verstaan, dan toenmaals: anders zou ik zeker dit levendig en aangenaam gezang onverwijld op het papier gebragt hebben.

Offchoon het weder, dezen nacht, guur en winderig was, gingen echter eenige personen, die waarschijnlijk tot de familie behoorden, naar het naaste woud, en torschten barrevoets en op hunne naakte schouders groote blokken houts naar de hut, waarvan zij allengs zulk eenen hoogen brandstapel maakten, dat ik nog niet begripen kan, hoe het, met boomschorfen gedekte dak, waarin eene opening gelaten was, die de plaats van eenen schoorsteen vervulde, niet in brand geraakte; want de vlam sloeg tot aan hetzelfde omhoog, en de vonken vlogen als uit eene smidse, wijd en zijd in de lucht, waarom wij, zoo moede en afgemat, als wij waren, ons niet eerder tot slapen begeven durfden, dan toen het vuur, dat den ganschen nacht bleef branden, eenigzins afnam, en het oogenschijnlijk gevaar voorbij was.

Den 29sten, des morgens vroeg, werden
wij

wij verrast door de eerste sneeuw, welke in dezen herfst viel, en wij bragten thans aan den kommandant, die ons, des avonds tevoren, begiftigd had, de verschuldigde tegen-geschenken, en overhandigden daarvan ook dadelijk eenige aan de ouders onzer tolk; dewijl zij ons verzekerde, dat deze geschenken, bijaldien zij eerst naderhand gedaan werden, van geene zoo groote waarde meer zouden zijn. Wij gaven dus aan haren vader eenige ellen laken, een groot mes, vischhoeken en eenige ponden tabak, en aan hare moeder een hemd, naainaalden, eenen kleinen spiegel, lint, glazen, koralen, enz.

Zoodra wij ons naar de gewone gebruiken van dit volk geschikt hadden, konden wij overal rondgaan, zonder door eenen lastigen troep bekijkers verzeld te worden; ja ik schoot zelfs, digt onder de vesting, verscheidene vogels, zonder dat men daarop acht scheen te slaan. Mischien hadden wij dit vertrouwen wel grootendeels daaraan te danken, dat de heer D. WOLF *de jonge*, in den verleden zomer, op het schip de *Junio*, in *Chatham-street*, eenen ruilhandel gedreven hebbende, hier nog vele kennissen aantrof, die mij voor zijnen makker en

ook voor eenen Amerikaan aanzagen.

De volken op een groot gedeelte der N. W. kust van *Amerika*, worden van de Rusfen met den algemeenen naam van *Kalufchen* of *Kalofchen* bestempeld; diegenen, van welke ik hier inzonderheid spreek, noemen zich *G-terikt* of *S-chonkt*, of ook *S-chit-chá-chon*, dat is, *bewoners van Schitcha*, of *Sithi*, en hadden voormaals hun verblijf in *Norfolk-Sound*, doch thans enkel en alleen op de noordoostelijke landtong, bij den mond van het bovengemelde kanaal op éene rots, welke zich verscheidene honderde voeten loodregt uit het water verheft, en welker eenigste toegang, die op de noordwestelijke landtong ligt, nog door eene menigte buitengemeen groote en dikke boomstammen, of eene zoogenaamde verhakking, zeer moeijelijk gemaakt wordt. De rots zelve is met eene dubbele rij palisfaden, 12 tot 15 voeten hoog, en 3 tot 4 dik, en digt op elkander gestuwde boomstammen tegen den aanval hunner vijanden beveiligd. Bovendien strekt een hooge natuurlijke aarden wal der daarachter staande woningen tot eene bedekking, zoodat zij, van den zeekant, van geen schip kunnen gezien worden.

De

De huizen binnen deze vesting zijn gebouwd, in den vorm van een langwerpig vierkant, en zijn van eene verschillende grootte. Zij staan in regelmatige rijen en eenige vaden van elkander af. Derzelver dak, dat uit breede en enkel op elkander gelegde boomschorfen bestaat, rust op ongeveer 10 tot 12 dikke, diep in de aarde gedrevene palen, tuschen welke breede, dikke planken, die de zijwanden der hut uitmaken, ingeslagen zijn. De deur aan de smalle zijde van den gevel is soms met gekleurde aarde beschilderd.

Inwendig zijn zij, even als de bewoners zelve, buitengemeen morsig; want de rook, de stank van den visch en traan, de met koolaarde besmeerde en door de bovenbeschrevene liplepels misvormde gezigten, met een woord, alles is bij uitstek vies; en daarenboven veroorzaken bezigheden, zoo vuil, dat zij aan menig een ongelooftelijk zullen schijnen, de grootste walging en afkeer. Velen, bij voorbeeld, zochten het ongedierte uit hunne stinkende pelzen, en verorberden ook dadelijk den levendigen buit.

Moed en natuurlijk verstand, ouderdom, en tijdelijke geluksgoederen, die door eene

voordeelige zeeotterjagt en winstrijken ruilhandel verworven worden, gepaard met een grooter aantal van tot ééne familie behoorende personen, schenen mij de waarde en het aanzien van eenen *Kalusche* te bepalen. Door een opperhoofd dezer volkstammen versta ik eigenlijk den oudsten eener talrijke familie, die de gansche magt eens onafhankelijken huisvaders uitoefent. Hij geeft bevelen aan zijne onderhoorigen, en straft de ongehoorzamen. Alleen het algemeen belang, hetwelk zij in de onafhankelijkheid stellen, moet, mijns oordeels, deze menschen onder den dwang gebragt hebben, om binnen eene verschanfing te leven, ten einde zich, door middel daarvan, tegen den aanval hunner vijanden in zekerheid te stellen. Overigens leeft elke familie op zich zelve, en begeeft zich ook wel eens, weken lang, naar afgelegene oorden, om te jagen en te vischen. Die van het opperhoofd DLCHÄTIN, den vader onzer tolk, bestond mischien wel uit 30 tot 40 personen, die alle in zijne hut woonden, terwijl het getal van al de inwoners dezer vesting ongeveer 1300 tot 1400 bedroeg. Even zoo wel als enkele stammen, geraken ook soms enkele families met elkan-
der

der overhoop, gelijk, bij voorbeeld, de bewoners van den *Archipel van* GEORGE III, met die van het oostwaarts van hen liggende *Admiraliteits-Eiland*. Doch zoodra het er op aankomt, om eenen algemeenen vijand, b. v., de Rusfen, aan te grijpen, dan maken zij allen eene gemeene zaak. In alle oneenigheden tusfchen bijzondere familien geldt het regt van den fterkften. Indien, in het gevecht, een vijand door eenen naburigen ftam gevangen wordt genomen, dan moet hij zoo lang als flaaft dienen, tot hij weder losgekocht wordt voor eenen bepaalden prijs, die gewoonlijk in een aantal van zeeottervellen beftaat.

Hun voornaamfte voedsel beftaat in verfchen en gedroogden vifch, in derzelver kuit, zeekalven en, gedurende het voorjaar en den zomer, in verfcheidene foorten van zeegras, dat, gekookt zijnde, eene geleiachtige foep uitlevert, verder in mosfels (*pinna mytilus* en *mya*) en molusken (*sepia*) den bast van den wilden pijn, die in den vorm van eenen vierkanten koek zamengeslagen wordt, daarenboven in wortelen en beziën, welke zij, met traan vermengd, eten. Van rijst en fuikerftroop, die de Amerikanen hun

toevoeren, zijn zij ook groote beminnaars. In plaats van zout, gebruiken zij zeewater; maar van walvisfchen eten zij niets (misfchien worden zij daarvan door het een of ander vooroordeel weerhouden); en van derzelver traan hebben zij denzelfden afkeer, als de Joden van varkensvleesch, Echter bragten zij soms groote stukken van eenen, aan hunne kusten gestranden, walvisch mede, om de verhongerde Rusfifche *promüschleniken* en Aleuten daarop te vergasten. Den brandewijn, dien de Rusfen hun fomwijlen aanbieden, weigeren zij als eenen fchadelijken en verftand bedwelmenden drank.

Behalve in jagen en vifchen, beftaat hunne voornaamfte bezigheid in het vervaardigen van *kanoo's*, die uit eenen enkelen boomftam en met veel naauwkeurigheid en groote kunstvljht gebouwd worden. Er zijn van deze booten, die 30 tot 40 menfchen kunnen bergen. In hunne fnipperuren maken zij houten nappen, fchotels, mutfen en hengels, waarvan de fnoeren meestal uit eene gedroogde en dikwijls 10 vademen lange foort van zeegras vervaardigd zijn.

De wapenen dezer natie beftonden eertijds flechts in bogen en pijlen; maar federt zij
van

van de koopvaardijſchepen der Amerikanen jaarlijks bezocht worden, zijn hun zoo wel geweren als buskruid in zulk eene menigte toegevoerd, dat zij van pijlen zich nog alleen op de zeeotter- en zeekalvenjagt bedienen; ja, de kapitein D. WOLF heeft mij verzekerd, dat men zich de beſte Engeliſche geweren thans, op dit gedeelte der noordwest-kust van *Amerika*, goedkooper kan aanſchaffen, dan in *Engeland* zelve; want zoodra de eene of andere ſchroef verloren geraakt, of eene veer geſprongen is, dan wordt het geweer onbruikbaar, en daarom achtten het deze handelaars, in de laaſte jaren, doelmatig, altijd eenen bekwamen geweer- of ſlotenmaker op hunne ſchepen mede te nemen, ten einde de onbruikbaar gewordene geweren op de eene plaats in te koopen, en op eene andere weder als nieuwe te verhandelen. Doch de *Kaluſchen* hebben zoo veel verſtand van de gaafheid der geweren, dat men hun zelden of nooit een ſlecht in de handen ſtoppen kan: zelfs de vrouwen weten het ſchietgeweer zeer goed te behandelen, en gaan dikwijls op de jagt. Zij vervaardigen ſomtjids eene ſoort van tapijten uit de zachte wol van een, naar hun voorgeven, wild ſchaap;

fchaap; maar dat dier is, zoo ver ik weet, tot heden toe in de natuurlijke historie volstrekt onbekend. Ook hebben zij het in het vlechten van korven zeer ver gebragt; want uit boombast en gras weten zij zulke buitengemeen sierlijke en digte mandjes te vervaardigen, dat die zelfs water houden kunnen.

De zomerbezigheden der vrouwen bestaan inzonderheid in het opdoen van wintervoorraad, namelijk in het inzamelen van beziën en het schoon maken van visch.

De mannen bemoeijen zich juist niet veel met den eenen of anderen bijzonderen lijfop-schik, maar beschilderen het gezigt, zijn be-minnaars van een Europeesch matrozenpak, en eenen ronden hoed, of eene *chenille* van hermelijnvellen en van eenen arendsstaart. De vrouwen dragen eenen liplepel en zijn groote vriendinnen van hals- en oorsieraden, die uit glazen koralen en schelpen (het zee-oor, *haliotis*, waarschijnlijk *iris*) gemaakt zijn. Doch in de laatste jaren zijn daarvan zulk eene menigte ingevoerd, dat derzelver waarde geheel gedaald is. Eene andere, door de Aleuten zeer hoog geachte schelp, de zee-tand (*dentalium entalis*), die hier *fache* of *heikwa* genoemd wordt, is ook bij hen thans
nog

nog zeer gezocht. Deze schelp hebben de Amerikaansche zeelieden, wegens derzelve hoogen prijs, in *Engeland* van porselein laten namaken; maar, offchoon deze konstschelp naar de natuurlijke, in kleur, grootte, glans enz., volkomen geleeke, ontdekten de *Kaluschen*, desniettemin, deze vervalsching oogenblikkelijk, verachtten de kunst en vrijdelden alzoo deze handelspeculatie. De vrouwen dragen ook gaarne om de handgewrichte ringen van verstaald ijzerdraad, en de kleederen der kinderen worden insgelijks met ratelende en klinkende sieraden behangen, waartoe inzonderheid de zoogenaamde sedefschelletjes en Chi-neesche kopermunten behooren, die, wegens de zich daarin bevindende opening, gemakkelijk daaraan kunnen genaaid worden. De voorkeur echter geven zij aan vingerhoeden, welke zij van boven doorboren en in rijen aan de kleederen vastmaken. Dit laatste deed de Noord-Amerikaansche zeelieden eerst vermoeden, dat zij op de noordwestkust van *Amerika* de vlijtigste vrouwen der gansche wereld aangetroffen hadden; dewijl zij zich niet voorstellen konden, dat men hier vele honderd duizende vingerhoeden tot iets anders, dan tot naaijen, gebruikte, tot dat zij eindelijk beter onderrigt werden.

Kof-

Koffertjes, ter bewaring hunner kostbaarheden en andere tooifels, sieren zij op met de baktanden van zeeotters en kleine gepolijste stukjes van het zeeoor (*haliotis*). Wanneer zich bij een meisje de eerste teekenen der huwbaarheid vertoonen, dan laat men haar in eene kleine hut, van ouders en vrienden afgezonderd, wonen, waar zij, gedurende de twee eerste dagen, in het geheel niets, en, gedurende de volgende, slechts zeer weinig te eten en niet veel te drinken krijgt. Haren drank, die in water bestaat, moet zij door de vleugelbeenen eens wikkoppigen arends opslorpen, en mag, wanneer zij dorst heeft, nooit meer, dan drie trekken, doen. Het opvolgen van dit gebruik rust, namelijk, op het algemeen gevoelen, dat, hoe minder een meisje, in dezen tijd, drinkt, zij des te langer eene strenge onthouding doorstaan kan, en zoo veel te vlijtiger in de huishouding, en dus naderhand de wederzijdsche huwelijks-liefde des te grooter zijn zal. Om nu dit geluk bij eenen aanstaanden echt in eenen hoogen trap te bereiken, leeft een zoodanig meisje soms een gansch jaar ingetogen, opgesloten, en van allen omgang met hare familie en speelgenooten afgezonderd, verwerft zich,

zich, in het vervolg, door eene aangewende vlijt, matigheid, zedigheid, enz. de liefde des mans, en legt daardoor den grond tot een gelukkig huisfelijk leven.

Jammer is het maar, dat, bij de opvoeding onzer Europeſche jonge dochters, zoodanige gewoonten van de noordwestkust van *Amerika* niet ingevoerd worden!

Gewoonlijk heeft de *Kalufche* slechts ééne vrouw: echter zijn er eenige weinige, naar hun doen, zeer rijke en welgestelde opperhoofden, die ook wel twee, eene oude en eene jonge, houden. — Zedigheid, ſchaamachtigheid, huwelijksliefde en trouw zijn, over het algemeen, hoofdtrekken in het karakter der vrouwen dezer natie, en onderscheidden haar zeer voordeelig van al de noordwaarts wonende Aleutifche volken.

Zoo lang eene vrouw nog in de jaren is, van kinderen te baren, betreft zij, elke maand eenige dagen, eene afzonderlijke hut, en wordt alsdan beſchouwd als ongeſchikt tot alle huisfelijke bezigheden.

Hunne wijze van viſch vangen is zeer merkwaardig. Aan ieder viſchſnoet, name-lijk, wordt boven de oppervlakte van het water, eene kleine blaas vaſtgemaaft, en dit ſfelt

stelt een' enkelen mensch in staat, om 14 tot 15 hengelfnoeren over te zien.

Ik heb niet kunnen vernemen, of deze lieden het een of ander denkbeeld van een goddelijk wezen hebben, maar hunnen dooden bewijzen zij telkens eene bijzondere eer. Het lijk wordt in eene nieuwe kist gelegd, en op eene afgelegene plaats in het bosch, gewoonlijk tusschen vier in een vierkant staande boomen, ter aarde besteld. — Alle zware ziekten worden toegeschreven aan de hekschrijven hunner vijanden. Evenwel is hun ook de wortel van eene *valeriana*, als een zeer werkzaam geneesmiddel, bekend.

Het klimaat is, naar ik hoorde, aan de oostzijde van dezen *Archipel* ruwer, dan aan den westkant. — Behalve graniet en eene zeer fijne talkaarde, heb ik geene bijzondere steensoort waargenomen.

Den 30sten, tegen den middag, namen wij de terugreis aan, en ontvingen nog van onzen huiswaard DLCHÄTIN eene niet onaanzienlijke menigte gerookte zalmen en anderen gedroogden visch, met welken wij zoo veel te meer in onzen schik waren; omdat wij in *Nieuw-Archangel* zeer schraal van levensmiddelen voorzien waren geworden, Dezen dag
voe-

voeren wij echter niet verder, dan tot aan de woning van het opperhoofd SCHINCHETAEZ, bij wien wij, twee dagen te voren, gegeten hadden. Hij was blijde, ons weder bij zich te zien, en gaf ons met zoo veel genoegten een nachtkwartier en vooraf eenen goeden avondmaaltijd, als of wij reeds langen tijd met elkander bekend geweest waren. Zoodra wij onzen honger gestild en ons gewarmd hadden, deelden wij dadelijk aan onzen waard en zijn huisgezin geschenken uit, welke dankbaar, met duizende verontschuldigen en betuigingen, dat het haar leed was, ons, wegens armoede, geene tegengeschenken te kunnen doen, aangenomen werden. De vrouw bezat echter eenen zeeotterstaart, dien zij mij wel tot een geschenk gaf, maar ook aanstonds daarvoor nog een hemd verzocht.

Wij sliepen bij een groot vuur, dat, den ganschen nacht, in het midden der hut bleef branden, en begaven ons, den 31sten, met het aanbreken van den dag, weder op reis, waarbij een nieuw schouwspel al onze opmerkzaamheid tot zich trok. De *Kaluschen*, namelijk, van de mannelijke sekse, liepen, dezen morgen, bij eene koude van 8°, geheel naakt over het ijs naar den naasten zeeoever, om zich te baden, hetgeen, naar wij, bij

III. DEEL.

O

de-

deze gelegenheid, hoorden, een algemeen gebruik onder deze volken is. Zelfs kleine kinderen worden, reeds weinige dagen na hunne geboorte, en in elk jaargetij in de zee gebaad, en dus wordt het, inzonderheid aan een ruw klimaat gewoon en slecht bedekt ligchaam, langs dezen weg, van der jeugd af zoo tamelijk gehard.

Wind en stroom waren ons dermate gunstig, dat wij, nog voor den avond, de enge en gevaarlijke doorvaart pasfeerden, welke, den 27sten, ons niet weinig reden tot bekommering gegeven had. Thans scheen het water te koken, terwijl de wind, die vrij sterk woei, de puntige golven deed stuiven. Onze *baidarka's* werden zoo snel van den stroom voorgefluwd, dat wij, met eenen spoed van ten minste 10. tot 12 knopen, gelukkig de, aan de overzijde gelegene plaats, waar wij, den 28sten, den nacht doorgebracht hadden, bereikten, en daar onze tent weder opfloegen. Dezen ganschen nacht was de koude 6 tot 8° *Reaumur*, en onze voornaamste bezigheid bestond in uit het naaste bosch zoo veel hout bij een te slepen, dat wij ons in eene opene tent bij een goed vuur warmen konden. Den 1sten November kwamen wij frisch en gezond in het Russisch etablissement in *Norfolk-Sound* tering.

*

Z E S.

ZESDE HOOFDSTUK.

*Vertrek naar Nieuw-Albion. Zeereis.
Havre de Gray. Kaap Disappointment.
Rivier Columbia. Posing, om daarin
te loopen. Verdere zeereis. Aankomst
in de baai van St. Francisco.*

Nadat van de 192 in *Sitcha* levende Russen reeds acht, in het laats van Februarij, gestorven waren, en nog zestig aan de scheurbuik ziek lagen, zoo werden er eindelijk ernstige toebereidsels gemaakt tot de expeditie naar *Nieuw-Albion*.

Het schip was spoedig zeilvaardig; en ofschoon de geestelijke nog niet van *Kodiak* aangekomen was, werden echter, den 25sten Februarij, oude (of den 3den Maart nieuwe) stijl, de ankers geligt.

Met een vrolijk hart verliet ieder deelgenoot dezer expeditie dit armzalig winterkwartier, en, onder de begunstiging van een

O 2

zacht

zacht koeltje, verloren wij, nog voor het vallen van den nacht, het gehate *Norfolk-Sound* uit het gezigt.

De matrozen der Rusfisch-Amerikaansche Compagnie bestaan, zoo als wij reeds gezegd hebben, uit personen, wier stand voormaals zeer verschildte, en die ons, sedert het vertrek van *Kamtchatka*, onder den naam van *promüscheniken* bekend zijn. Deze lieden hadden zich, den geheelen winter, onder bezigheden van velerlei foort, met schralen kost moeten behelpen, en zouden thans weder naar boord, geheel ongewoon aan den zeedienst, waartoe slechts weinige hunner deugden; want de meesten waren in zulk eenen ziekelijken staat en dermate door de scheurbuik geteisterd, dat de heeren VAN CHWOSTOFF en VAN DAVIDOFF nadeswege groote zwarigheden maakten, en slechts om 20 der gezondste mannen uit het etablissement verzochten; offchoon op het schip *Juno*, ten minste 30 bevarene matrozen zijn moesten. Doch al de gegronde voorstellingen en bedenkingen dezer wakkere officieren hielden niets; want, onder velerlei voorwendsels en uitvlugten, weigerde men de verzochte twintig arbeiders (welke zij reeds onder de
sterk-

sterkste en gezondste uitgekipt hadden) te laten volgen; maar gaf men, in derzelver plaats, drie en dertig personen, van welke slechts achttien inderdaad tot den dienst bekwaam, en de overige zoo zwak en ziekelijk waren, dat zij de oppassing der andere noodig hadden; deze in hun werk hinderden, de lucht in het schip door rotachtige uitwasemingen verpestten, en den geringen scheepsproviand van drie maanden, welken men ons medegegeven had, hielpen verteren. Met zulke manschap gingen wij onder zeil, hadden, den volgenden dag (den 26sten Februarij), eenen frischen N. en N. N. O. wind; maar het meeste scheepsvolk, dat in langen tijd, geene zee-reis gedaan had, lag zeeziek in de kooijen.

In de eerste dagen van onze reis, was het weder koud, maar helder; doch spoedig ondervonden wij den invloed van eene zachtere luchtstreek, waarover zich onze zieken inzonderheid verheugden; die zich, den 3den Maart, op den 51° N. B., en 132° W. L., reeds in de zon bakerden. Echter zagen wij weinige levende wezens op zee, en slechts nu en dan lieten zich enkele onweersvogels, albatrosfen en zeemeeuwen zien; maar den 6den bemerkten wij, in het N. N. O. een

luchtverschijnsel, dat zeer veel overeenkomst had met eene waterhoos of zoogenaamden *houmouw*. Eene zwarte wolk, namelijk, zakte om laag, tot op eenen korten afstand van de oppervlakte der zee, waaruit zich eene loodregte zuil verhief, die als aan de wolk vastgehecht scheen. Of nu dit laatste eene toevallige en zonderling teruggekaatste lichtstraal of werkelijk eene waterzuil was, konden wij, op den afstand van 3 tot 4 zeemijlen, niet naauwkeurig bepalen.

Den volgenden dag zagen wij (op den 48° N. B. en 127° W. L.) meer vogels, dan gewoonlijk, en vervolgden, met zachte afwisselende winden en onbestendig weder, langzaam onze reis. Den 10den werd, bij eene schier volkomene windstilte, eene Aleutische lederen boot, welke wij van *Sitcha* medegenomen hadden, uitgezet, om der menigte, ons omringde onweersvogels (*porcellaria grisea*) eenen slag te leveren, die vele uren duurde en zeer voordeelig voor ons uitviel. Den 10den kwam er, tegen den avond, met eenen Z. Z. O. wind, een mist op, welke twee dagen aanhield, vochtig was, als een stofregen doordrong, en op onze zieken eenen ten uiterste nadeeligen invloed had;

had; doch den 13den klaarde de lucht weder op, en, met eenen gunstigen N. en N. W. wind, rigtten wij onzen koers naar de rivier *Columbia*, welke wij, bijaldien dit, zonder veel tijdverlies, geschieden konde, dachten in te loopen, ten einde onze zieke manschap eenige dagen te verfrischen, en deze haven, die voor de, in het noorden wonende Russen, in het vervolg van tijd, zeer gewigtig worden kon, nader op te nemen.

Den 14den, met het aanbreken van den dag, kregen wij, tot onze blijdschap, de lang gewenschte kust van *Nieuw-Albion*, in het gezigt, en de horizon was buitengewoon helder. Bezuiden ons, zagen wij hooge bergketenen, benoorden vlak land, en regt toe naar het oosten strekte zich het landschap, op welks achtergrond eene zeer hooge ronde en met sneeuw bedekte piek lag, zeer ver uit (dit was de berg *St. Helena*, op den $46^{\circ} 9'$ N. B. en 238° W. L. VANCOUVER, *T. II. pag. 243.*) Ook zonder behulp van sterrekundige waarnemingen, zouden wij gemakkelijk hebben kunnen opmaken, dat wij ons in de nabijheid eener groote rivier bevonden; want de zee had eene morfige, troebele, roodachtige kleur, en het

water scheen met veel kleiaarde vermengd. Reeds hadden wij de kaap *Disappointment* (op den 46° 20' N. B.) in het gezigt, en bij dezen aanhoudenden gunstigen N. W. wind verbeeldden wij ons, reeds voor anker te liggen, en smulden bereids in onze gedachten van de wilde eenden en ganzen, welke wij in menigte zagen; ja de heer VAN RESANOFF meende het etablissement van *Sitcha*, al naar de rivier *Columbia* verplaatst te hebben, en was juist bezig met het plan, om daar een schip op stapel te zetten, toen wij in onze hoop jammerlijk te leur gesteld werden, en de wind, allengskens naar het Z. O., inkrimpende, zoo sterk aanwakkerde, dat wij, wegens den, in regenwolken gehulden horizon, alle gedachten, om in eene vreemde haven in te loopen, moesten laten varen. Onder de menigte vogelen bevonden zich, behalve eenden en ganzen, ook vele pellikanen, stormvogels, albatrossen en zeemeeuwen. Wijl echter de wind, tegen den avond, eenigzins ging liggen, zochten wij ons, gedurende den nacht, met klein zeil, op de breedte van den 46° te houden, en stuurden, met het aanbreken van den dag, weder naar de haven of den mond der gisteren ontdekte rivier.

De

De bergketen en een hooge, boven dezelve uitstekende berg, welken wij, den vorigen dag, zagen, en die ons tot een' gids had kunnen dienen, lag benevens den ganfchen achter- en voorgrond van het landschap, welken laatsten, zijnde eene, gedeeltelijk met boomen bezette, groene kaap, wij voor kaap *Disappointment* aanzagen, in eenen dikken nevel gehuld; de sterke brandingen aan het noordelijke en zuidelijke landpunt, de lage boschachtige kusten in het zuiden, het zich ver uitstreckende land, of de voor ons liggende haven, dit alles had met den mond der *Columbia*-rivier, dien wij gisteren zagen, zoo veel overeenkomst, dat niemand aan boord daaromtrent in twijfel was, en wij dan ook, in deze verbeelding, het noordelijk voorgebergte poogden te naderen. Maar spoedig ontdekten wij, in deszelfs nabijheid, eene veel grootere zandbank, dan bij den anders zoo naauwkeurigen zeeman VANCOUVER opgegeven is. Wij lieten dus, de zich uitstreckende branding niet wel kunnende omzeilen, tegen den middag, met zeven vademen goeden zandgrond, het anker vallen, en waren, bij de onvolkomene middagswaarneming, die ons 46° 58' gaf, niet weinig verbaasd, dat

O 5

wij

wij ons zoo veel noordelijk bevonden; wij wij niet gelooven konden, door den stroom en de hooge zee uit het zuiden, gedurende den nacht, zoo ver naar het noorden afgedreven te zijn. (*)

Toen men nu, dit ontdekt hebbende, des namiddags eenen matroos en twee Aleuten, met eene *baidarka* van drie zitplaatsen wilde uitzenden, ten einde zich van onze ligging nauwkeurig te overtuigen, en de haven nader te onderzoeken, verzocht ik, dit aan mij op te dragen. Na bekomen verlof ging ik in de lederen boot, om het vaarwater van de haven op te nemen; doch eer ik het schip verliet, werd er bepaald, dat ik ten langste, te zes ure des avonds, zou wederkomen, maar dat men, bijaldien de nacht mij mogt overvallen, eene groote lantaren aan den middelsten mast zou opbängen.

Ik hield het dus op eenen genoegzamen afstand, langs de schuimende en bulderende branding der noordelijke landtong, en werd
nu

(*) Hoogstwaarschijnlijk had ook de een of ander der slaapdrunkene *promüschleniken*, des nachts, verkeerd gestuurd.

nu ook spoedig de andere gewaar, die zich aan de tegenoverliggende zuidelijke zijde der invaart bevond. Tusschen deze beide brandingen deed zich eene doorvaart op, ongeveer eene zeemijl breed, die, zoo ver ons gezigt reikte, vrij van branding en bevaarbaar scheen te zijn. Wij roeiden derhalve tusschen de regts en links, benoorden ons, met onstuimigheid over de zandbanken rollende golven door, en den, regt toe naar het oosten zich uitstrekkenden mond der haven op. Het dieplood gaf $5\frac{1}{2}$ vadem in het naauwste der invaart; maar hoe verder wij de baai omroeiden, des te wijder en dieper werd hare kom, zoo dat wij allengskens $6-7\frac{1}{2}$, ja tot 9 vadem diepte vonden.

Van hoogloopende en de baai instuivende golven voortgestuwd, bereikten wij eindelijk, kort voor zes ure des avonds, den binnen-oever, en naauwelijks had ik een weinig rondgezien, of ik herkende de plaats, welke ik opnemen wilde, voor de, in VANCOUVER'S werk (*T. II. p. 358.*) door den heer WHITBEY beschrevene *Hayre-de-Gray*, (op den 47° N. B. en $123^{\circ} 53'$ W. L.)

Langs den zandigen oever lagen overal
aan-

aangespoelde boomstammen, en eene woestestreek, die van eene groene hoogte bezoomd werd, liep ongeveer eene halve Duitſche mijl landwaarts in. In eene noordwestelijke rigting zag ik, in de nabijheid van een woud, op verscheidene plaatsen rook opgaan, die mij overtuigde, dat dit oord bewoond was. Ik beklom vervolgens den top van eenen opgespoelden zandheuvel, en deed twee snaphaanschoten, met oogmerk, om de bewoners, indien er zich in onze nabijheid eenige bevonden, daardoor opmerkzaam te maken, of ook wel uit te noodigen; maar er deed zich niemand op; misſchien waren zij te ver af. Intuſſchen had ik van den heuvel, waarop ik mij bevond, een tamelijk ruim uitzigt over de omſtreken. Het vaarwater tuſſchen de beide brandingen ſcheen mij breeder toe, dan de heer WHITBEY opgegeven heeft; ook was de inwendige zuidelijke kom der haven thans ruimer: misſchien is, na het verblijf van dezen zeeman, de rigting van den zandigen oever door ſtormen en hooge vloed wel iets veranderd geworden. In het zuidelijk gedeelte der haven is, naar het ſchijnt, eene goede en veilige ankerplaats en de mond eener kleine rivier, en uit de menigte wal-

vis-

visfchen, welke ik hier zag, besluit ik, dat er eene genoegzame diepte en een overvloed van visch is. Van watervogels en strandloopers (*tringæ*) zag ik tallooze scharen. Ik bevond mij, bij laag water, aan land, en geloof, bemerkte te hebben, dat de rijzing en daling van ebbe en vloed, bij volle maan, hier zeer aanmerkelijk is. De noordoostelijke, van den heer WHITBEY aangewezene baai, binnen de haven, was, wegens zandbanken, schier geheel ontoegankelijk. Ongeveer twintig schreden van het strand, waar ik landde, bedroeg de diepte van het water $4\frac{1}{2}$ tot 5 vadem.

Het was reeds zes ure in den avond, de dag bijkans verlopen, en ik had geenen tijd, om mij langer op te houden, inzonderheid, wijl ik nog, voor het aankomen van den nacht, tusfchen de hooge, onbekende brandingén door arbeiden, en, in het duister, het ongeveer 30 *wersten* verwijderde, in volle zee voor anker liggende fchip opzoeken en bereiken moest. Hoe ligt kon immers eene windvlaag of onftuimig weder den bevelhebber van hetzelfde noodzaken, om het anker te ligten, en dan zou onze toestand zeer hagchelijk hebben kunnen worden. Maar
naau-

nauwelijks waren wij door de buitenste brandingen heen, of de duisternis overviel ons, en de halfvolle maan, op welker begunstiging ik rekening gemaakt had, werd door zwarte wolken geheel en al bedekt. Dit niet alleen, maar ter zelfder tijd kwam er een Z. Z. O. wind op, en het schip de *Juno* was, deels wegens den verren afstand en de duisterheid van den nacht, deels ook wegens de hooggaande golven en het vlakke maakfel der *baidarka's*, niet te zien. Wij roeiden daarom met verdubbelde krachten naar de streek, waar wij gisten dat het nagenoeg moest liggen; doch eindelijk werden wij, tegen acht ure, aan den duisteren horizon eensklaps het vuur van een kanon gewaar, zonder echter, wegens den verren afstand, de klank van het schot te kunnen hooren. Echter was dit voor ons een waar vreugdevuur, dat des te meer diende, om ons te doen zien, waar wij ons eigenlijk bevonden; wijl het alle half uren herhaald werd. Ik beantwoordde dit teeken ook telkens met een geweerschot, welks vuur men evenwel op het schip niet eenmaal bemerkte, even min, als wij, wegens de hooggaande golven, in staat waren, om de, aan den middelsten mast op-

opgehangene, lantaren eerder te zien, dan toen wij maar weinige *wersten* meer van het schip af waren, hetwelk wij, tegen half tien ure, niettegenstaande de duisterheid van den nacht, den aanwakkerenden wind, de bruisende golven, eene hooggaande zee, langs eenen verren omweg, dien wij, voorzigtigheidshalve, maken moesten, om allezins buiten de branding te blijven, gezond en behouden bereikten, offchoon men ons reeds, als eenen roef der wilden of golven, voor verloren gerekend had. Dadelijk na onze komst aan boord, werden de ankers geligt; wijl de wind intuschen dermate aangewakkerd was, dat wij in 7 uren $66\frac{1}{2}$ mijlen aflegden. Hij bleef den ganschen nacht uit het Z. Z. O. waaijen, en verhief zich, den anderen morgen, (den 16den) tot eenen storm, die eerst tegen den avond bedaarde. De thans volgende windstilte was, door het sterk heen en weder wiegen van het schip, ons ten uiterste lastig; doch de volgende dagen verhief dezelfde ongunstige Z. Z. O. wind zich weder, en belette ons, zuidwaarts veel te vorderen. Toen wij ons, den 18den, op $46^{\circ} 40'$ bevonden, zagen wij groote scharen van duizende zeevogels, die, benevens verscheidene vis-

visfchen , de zee verlevendigden en waarschijnlijk de haringtroepen op derzelver tegenwoordigen togt volgden. Den anderen morgen was het weder regenachtig, donker en nevelig: eerst tegen den avond schoot de ongunstige Z. O. wind, die ons, al verscheidene dagen, gekweld had, uit, en dadelijk helderde de horizon eenigzins op, zoodat wij eindelijk de naaste kusten, een groot einde wegs, langs konden zien. In het Z. O. lagen de bergen, welke wij niet zeer ver van de *Columbia*-rivier gisten te zijn; in het N. O. verhief zich, achter eene lange bergketen, een zeer aanzienlijke en hooge spitse berg, met zijne besneeuwde kruin, welker bovenste top, waarschijnlijk door eenen voormaligen vulkaan, eene onregelmatige gedaante bekomen had. Het was ongetwijfeld de *mont-Rainier*, welken VANCOUVER, op eenen afstand van honderd geographische mijlen, insgelijks waargenomen heeft. Met eenen zachten wind vorderden wij slechts langzaam en kregen, in den vroegen morgen van den 20sten Maart, tot onze blijdschap, het land, dat geen onaangenaam voorkomen had, duidelijk in het gezigt. In het oosten lagen de kusten van *Shoal-water*, in het Z. Z. O. het hoo-

hooge gebergte, hetwelk wij voor de kaap *Look-out* aanzagen, en tusschen beiden het noordelijk voorgebergte, aan den mond der *Columbia*-rivier, namelijk de kaap *Desappointment*. Zuidoostwaarts van deze ligt eene *piek*, welker vorm en gedaante, langs verschillende rigtingen en afstanden zoo zeer veranderde, dat men dezelve, bijaldien men zich daarvan als gids bedienen wil, somtijds en ligt miskennen kan. De wanden van den *crater*, welke men op derzelver bovenste spits bemerkt, vormen vier piramiden, waarvan de eene dikwijls de andere dermate bedekt, dat men somwijlen twee of drie, maar zelden eene enkele, of alle vier te gelijk, waarnemen kan. — Tot ons leedwezen liep de gunstige wind al spoedig weder om, en een zachte Z. O. en Z. Z. O. wind, gepaard met eenen sterken stroom uit het zuiden, dreef ons weder noordwaarts. Doch tegen den avond kwam er eene windstilte, en, om door den sterken stroom, des nachts, datgeen niet weder te verliezen, wat wij 's daags gewonnen hadden, liet de heer VAN CHWOSTOFF, tegen zeven ure, met 23 vademmen het anker vallen. Rondom ons schip speelden verscheidene soorten van walvischen, en van sommi-

ge waren de rugvinnen grooter, dan ik dezelfde tot dus ver. ~~aan~~ andere gezien had. Onder deze windstilte dreven de wolken in verschillende rigtingen, met eene hooge zee uit het westen; offchoon wij, reeds verscheidene dagen, eenen sterken Z. O. wind hadden. Den ganschen nacht lagen wij gerust voor anker, en stuurden, tegen den morgen, (den 21sten), met eenen zacht aanwakkerenden W. en N. W. wind, op kaap *Desappointment* aan.

Wij stelden er allen het grootste belang in, om te landen, want vele onzer zieken verloren, bij den dagelijkschen scheepskost, en de weinige aan boord zijnde middelen tegen de scheurbuik, van dag tot dag hunne laatste krachten, en de hoop, om eenige versche voortbrengselen uit het planten- en dierenrijk, op wier heilzame uitwerking wij met zekerheid rekenen konden, aan land te zullen bekomen, maakte het ons ten pligt, in de naaste haven, welke wij bereiken konden, in te loopen. Wij waren dus blijde, niet heel ver van den mond der *Columbia*-rivier te zijn, en stevendens oostwaarts. Doch, om buiten de sterke breking der golven te blijven, die nabij het noordelijk voorgebergte plaats had, hiel-

hielden wij wat meer zuidelijk aan, waar ons de effene oppervlakte der zee in het vermoeden bevestigde, dat wij in het vaarwater waren. Toen wij echter, omtrent te twee ure, het vooruitstekende en benoorden ons liggende voorgebergte omgezeild hadden, ontdekten wij, tegen vijf ure, bij eenen toenemenden N. W. wind, tot ons zeer groot leedwezen, oostwaarts eene branding, die zich langs den horizon uitstreckte, en bespeurden, dat wij, bij eene diepte, die afnam, naar mate wij de zuidelijke landtong naderden, door den sterken stroom de kaap *Adams* te na gekomen en het vaarwater, op eenen korten afstand, voorbijgezeild waren, waarop wij dadelijk, niet ver buiten de branding, het anker, met 3 vademen, vallen lieten en groot gevaar liepen, om op den naasten zandigen oever te stranden. Dewijl nu, bijkans ter zelfder tijd, de wind merkelyk toenam, en ook noordelyker werd, oordeelden de heeren CHWOSTOFF en DAVIDOFF het raadzaam, van de ondiepten af te houden, en van den zeer gunstigen, en waarschyjnlyk aanhoudenden N. W. wind het meest mogelyke voordeel te trekken. Zij stelden dus hunne gronden aan den heer VAN RESANOFF

voor, en achtten het beter, geen en tijd te verliezen, maar van het voornemen, om de *Columbia*-rivier in te loopen, af te zien, en met eenen frisschen en gunstigen wind liever regt toe naar *St. Francisco* te stevenen, waar men, onder beschaafde volken, levensmiddelen in overvloed en meer hulp voor de zieken hopen kon te zullen bekomen.

Den 22sten stierf een der vele, aan de scheurbuik lijdende kranken, welke men ons in *Sitcha* opgedrongen had. Daarenboven lagen er nog 15 andere *promüscheniken* in zulk eenen beklagenswaardigen staat, dat 6 tot 8 van dezelve eenen onvermijdelijken dood te gemoet zagen; bijaldien wij niet spoedig eene haven bereikten. Echter gaf ons de voortdurende gunstige N. W. wind moed en troost, bezielde elk met nieuwe hoop, en buitendien liet het zachte weder ons, op 42°, den overgang in een zuidelijk klimaat duidelijk gewaar worden.

Dit sterfgeval had evenwel voor de nog levenden dit aangename gevolg, dat de heer VAN RESANOFF, de volgende dagen, voor al het scheepsvolk, van den brandewijn der Russisch-Amerikaansche Compagnie *gratis* warme *punch* liet gereed maken, die ik met vitrioolzuur
en

en suikerstroop zoo smakelijk, als mogelijk was, trachtte te maken. Deze drank droeg aller goedkeuring weg, en smaakte den gezonden even zoo goed, als den zieken.

Den volgenden dag waren wij, volgens onze middagswaarneming, op 40° 58' N. B. en konden, tegen den avond, aan eenen helderen zuidoostelijken horizon een hoog voorbergte onderscheiden, hetwelk wij voor kaap *Mendocino* hielden. De zee was buitengewoon stil, en slechts nu en dan zag men eenen vogel. Toen de avond viel, vertoonde zich in het water en digt bij het schip een helder lichtend voorwerp, dat veel naar een lint geleeek, volkomen den vorm en de gedaante eener vurige slang had en waarschiijnlijk eene bijzondere soort van salpen of mollusken was, die zich, naar de teekening van PETR. FORSKAL, zoo verwonderlijk aan elkander hechten.

Den 25sten verhinderde ons een Z. O. met mist en regen verzelde wind, veel te vorderen en kaap *Mendocino* digter, dan op een' afstand van ongeveer 3 mijlen, te naderen. De spitzen en de afhelling van dit voorbergte zijn hoog en steil, en slechts in de diepe kloven en enge dalen bespeurde men

eenige dunne bosfchen. De heuvels waren meestal met een frisch grastapijt bedekt; doch nergens zagen wij rook of andere teekenen, waaruit wij opmaken konden, dat dit oord bewoond was, en waarfchijnlijk is het dit ook niet; want de, voor de winden altijd bloot liggende, voorlanden leveren flechts weinig voedsel op. Heden middag namen wij, voor de eerfte maal, groote troepen ganzen waar, die van het zuiden naar het noorden trokken. Des avonds liep de wind weder westelijker, en ftelde ons dus in ftaat, om onzen koers te vervolgen.

Den anderen morgen (den 26ften) bevonden wij ons in de nabijheid eener andere landtong, welke wij in het Z. O. zagen, en voor kaap *Barro de Arena* hielden. Onze middagswaarneming gaf 39° 18'. Het weder was warm en droog, maar de oostelijke horizon grootendeels in nevel gehuld. Iets later echter konden wij, nu en dan, fteile oevers zien, op wier achtergrond tamelijk hooge, deels met sneeuw bedekte, bergen lagen. Des namiddags kwam een specht (*picus auratus* Linn.) aan boord vliegen, die hier eene rustplaats hoopte te vinden, maar inregendeel den dood in de kaken fnelde, wijl
zij-

zijne fraaiheid en zeldzaamheid mij spoedig bewogen, om hem te vellen en voor mijne verzameling uit de natuurlijke geschiedenis te bewaren.

Des nachts wakkerde de wind dermate aan, dat wij, voorzigtigheidshalve, zeil minderen moesten, en des morgens al vroeg bezuiden ons de groep rotfen, *los Falleronges*, en westwaarts het voorgebergte *ponto de los Reys*, op den $37^{\circ} 59'$, in welks nabijheid de haven van *St. Francisco* ligt, ontdekten, Een zee-ströom voerde ons aanstonds in een uur twee mijlen zuidwaarts. Wij stuurden vervolgens regt toe op deze haven aan, en vonden, tot ons genoegen, de, door VANCOUVER ontworpen kaart en bepaalde ligging, zoo naauwkeurig, dat zij niets te wenschen overlaten, zoodat een behoorlijk peillood den zeevaarder tot eenen zekeren wegwijzer bij het inloopen dienen kan, en wij, met behulp daarvan, ook zelfs in de duisterheid van den nacht, hadden kunnen binnen zeilen, tenzij wij het, *om redenen van staat*, raadzamer geoordeeld hadden, op eenen afstand van 2 tot 3 mijlen voor den mond, aan de noordelijke kusten der baai met $4\frac{1}{2}$ vadem voor anker te blijven, en eerst met het aanbreken van

den dag, den 28sten, met eenen zachten westewind het doel onzer reis te naderen. Tegen negen ure bereikten wij het zuidoostelijke landpunt der haven, waarop wij, reeds op eenen verren afstand, een fort ontdekten, van hetwelk men ons, toen wij nader kwamen, door eene spreektrompet, vroeg, wie wij waren, en van waar wij kwamen? en, na bekomen antwoord, ons beduidde, dat wij in de nabijheid der vesting moesten ankeren.

Z E.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Aankomst te St. Francisco. Onthaal aldaar. Het Presidio en de Misfion van St. Francisco. Beschrijving daarvan. De Indianen dezer Misfion. Hunne zeden en gewoonten.

N aauwelijks hadden wij, op den morgen van den 28sten Maart, na eene zeereis van 32 dagen, de plaats onzer bestemming bereikt, of wij zagen vijftien ruiters, in volen galop, uit het fort *St. Francisco*, naar het strand rennen, waarvan wij niet heel ver af lagen. Zij beduidden ons door roepen en wenken, dat wij met de boot aan land zouden komen, en wachtten, met groot ongeduld, op het uitzetten der floep, waarmede de heer VAN DAVIDOFF en ik derwaarts voeren. Hier werden wij door eenen Franseiskaner monnik en verscheidene militaire personen ontvangen, van welke ons een jong
P 5 man

man als plaatselijken kommandant werd voorgesteld, die, hoe zeer hij anders een schoon voorkomen had, zich echter door zijne zonderlinge kleeding deerlijk mismaakte. Hij droeg, namelijk, over zijne *uniforme*, een wollen, bont gestreept, aan eene beddedeken niet ongelijk overkleed, en had het hoofd door een, zich in het midden van dat kleed bevindende opening gestoken, zoodat het breedste gedeelte de borst en den rug, en het smalste de schouders bedekte. Ook onderscheidden zich de overige militairen nog door wijde stevels van een zeer zonderling maaksel en buitengewoon groote sporen, terwijl de witte mantels, waarmede de meesten hunner praalden, niet weinig in het oog vielen. Het misfelijksste van alles was, dat niemand onzer Spaansch verstond; dus werd het Latijn de eenigste taal, waardoor wij ons konden doen verstaan, en zelfs deze sprak geen van ons allen, behalve de monnik en ik.

De monnik vroeg, wie wij waren, en van waar wij kwamen? Wij antwoordden, dat ons schip, welks bevelhebber, Z. E. de kamerheer VAN RESANOFF, zich aan boord bevond, behoorde tot de expeditie eener Russische ontdekkingsreis, en ons oogmerk eigenlijk geweest

weest was, te *Monterey*, als de residentie van den Gouverneur, binnen te loopen; doch dat wij, door tegenwinden onder weg opgehouden zijnde, uit gebrek aan levensmiddelen, genoodzaakt geweest waren, om de naaste haven aan te doen, en den kommandant om verschen leeftogt en hulp tot kalesfatering van het schip te verzoeken. Hierop gaf men ons ten antwoord, dat zij al lang van deze expeditie kennis gedragen hadden, en ook nopens dezelve door den koning van *Spanje* gelast waren, om dezelve, bijaldien zij hier mogt inloopen, op de meest vriendschappelijke wijze te ontvangen, en dat gevolgelijk ook allerlei ververschingen, welke deze plaats en streken opleverden, tot onzen dienst stonden. Intusschen verzochten zij, te mogen weten, waardoor deze expeditie, die met 2 schepen, namelijk de *Nadeshda* en de *Newa*, onder het bevel der heeren kapiteinen VON KRUSENSTERN en VON LISIANSKY, uit *Cronstadt* geloopen was, eene zoo aanmerkelijke verandering ondergaan had, dat thans de kamerheer VAN RESANOFF, wiens naam hun niet onbekend scheen te zijn, met een ander schip en andere officieren hier aankwam? — Op deze vraag antwoordden wij, dat de schepen de-

dezer expeditie, door verscheidene omstandigheden genoodzaakt geworden zijnde, van *Kamtschatka* naar *Europa* te keeren, Z. M. de keizer van *Rusland* aan den heer VAN RESANOFF andere instructiën gezonden en hem dit schip, de *Junio*, onder het bevel der heeren VAN CHWOSTOFF en DAVIDOFF overgelaten had, om de Rusfisch-Amerikaansche etablissementen op de *Aleutische Eilanden* en noordwestkust van *Amerika*' op te nemen, van waar zij nu herwaarts was gekomen. Met dit antwoord waren zij voldaan. Zij beloofden ons allen mogelijken bijstand, lieten den heer VAN RESANOFF verzoeken, aan wal te komen, en boden aan, om zoo lang aan den oever te wachten, ten einde hem naar het *presidio* en de woning van den kommandant te geleiden. Met deze aangename uitnoodiging keerden wij dadelijk naar boord terug, en haalden de heeren VAN RESANOFF en CHWOSTOFF af, om zich naar het *presidio* (zoo heet in *Californie* elk militair etablissement) te begeven. Onderweg vernamen wij, dat de eigenlijke kommandant, DON ARGUELLO, afwezig, en deszelfs zoon, met wien wij thans spraken, ALFERES DON LUIZ ARGUELLO, tot diens terug-

rugkomst zijn plaatsvervanger was. Na iets meer dan een kwartieruurs, kwamen wij aan het *presidio*, waar wij op de minzaamste wijs door mevrouw ARGUELLO, de vrouw van den kommandant, en door haar huisgezin ontvangen werden.

Het gansche etablissement van *St. Francisco* had het voorkomen eener Duitsche landhoeve, welker lage woningen, van ééne verdieping, eene langwerpige vierkante binnenplaats beslaan. Het huis van den kommandant is klein en onaanzienlijk: een wit bepleisterd vertrek, welks eene helft met stroomatten belegd, en slechts met weinige en sobere meubelen voorzien was, diende tot eene gastzaal. Na een vriendelijk welkom, werden ons eenige ververschingen aangeboden, en wij op den middagmaaltijd genoodigd, zoo goed als keuken en kelder dien konden verschaffen, en op welken wij ons, na eenen langen tijd, weder voor de eerste maal eens treffelijk te goede deden. Zeer verwonderd waren wij, met een kostbaar zilveren tafelservies bediend te worden, waarbij het overige flechte huisgeraad niet weinig aftak. De sporen van dit kostbaar *Mexikaansch* metaal zijn dus zelfs in de verst afgelegene Spaansche bezittingen

te

te vinden. In het gansche gedrag dezer goet-
hartige en minzame lieden, die schier geene
andere verstrooiing noch vermaken kenden,
dan familiegenoegens en huisfelijk geluk,
straalden gulle vriendschap en volkomene
eensgezindheid door.

Hunne landelijke en ongeveinsde hartelijk-
heid verrukte ons dermate, dat wij al dade-
lijk ons best deden, om met elk hunner
kennis te maken, en van allen zelfs den
naam te vernemen, ja, met een woord, een
warm deel namen aan het geluk dezer bemin-
nenswaardige familie. Mevrouw ARGUELLO
had vijftien kinderen gehad, van welke nog
dertien in leven waren. Van dezen bevonden
zich eenige zonen afwezig en in den krijgs-
dienst; doch andere hier. Onder eenige
harer volwasfene en nog ongehuwde dochters,
muntte DONNA CONCEPTION door levendig-
heid, vrolijkheid, liefde inboezemde, fonke-
lende oogen, ongemeen fraaije tanden, beval-
lige, uitdrukkingvolle gelaatstrekken, schoone
gestalte, eene natuurlijke, ongemaakte hou-
ding, innemende manieren, en duizend an-
dere bekoorlijkheden zeer voordeelig uit; of-
schoon men zulke schoonheden, als zij,
flechts in *Italië, Portugal en Spanje*,
en

en daar ook nog maar zelden, aantreft.

De zoon en plaatsvervanger van den kommandant, DON LUIZ ARGUELLO, deelde ons het staatsnieuws mede, dat *Engeland* aan *Spanje* den oorlog verklaard, en hij ons dezen morgen voor een vijandelijk Engelsch schip aangezien had; terwijl hij tevens zijn genoeg te kennen gaf, dat hij zich hierin vergist had, en dienzelfden namiddag eenen kourier naar *Monterey*, aan den gouverneur, afzond, ten einde hem onze aankomst te melden en zijne bevelen te vragen, hoe hij zich verder, ten onzen opzichte, te gedragen had. Aan dezen bode gaf de heer VAN RESANOFF insgelijks eenige regels mede. Behalve met den *padre* JOSE URIA, die ons heden aan het strand ontving, maakten wij ook nog kennis met den *padre* MARTIN, die beiden ons uitnoodigden, om den anderen dag met hen, vermaakshalve, een toertje te doen naar de *misfion* van *St. Francisco*. Dit is een geestelijk etablissement, dat eene *legoa*, of kleine Duitfche mijl, oostwaarts van het *presidio* ligt. Wel voldaan, dezen avond, aan boord terugkomende, hoorden wij daar het aangename nieuws, dat de kommandant

dant reeds veel meer ververschingen had gezonden, dan onze uitgeteerde *promüschleniken* in eenige dagen konden nuttigen. Onder anderen vier groote, vette osfen, twee hamels, uijen, knoflook, salade, kool en vele andere foorten van moeskruiden en peulvruchten.

Den 29sten, des morgens te 8 ure, stonden er, volgens afspraak, reeds gezadelde paarden voor ons op het strand gereed, en *padre* JOSE URIA kwam ons zelf afhalen.

De heeren VAN RESANOFF, DAVIDOFF, CHWOSTOFF en ik, waren van deze plezierpartij.

Wijl wij toch het *presidio* voorbij moesten, stegen wij een oogenblik af, om der ARGUELLISCHE familie eenen goeden morgen te wenschen. Zij onthaalde ons op chocolade, en vervolgens reden wij naar de *misfion*. De weg derwaarts is even moeilijk, om te gaan, als om te rijden, en bestaat schier overal uit los zand. De omliggende streek is meest kaal: de, gedeeltelijk met kreupelbosch bezette heuvels hebben volstrekt geen belangrijk voorkomen, en bieden ook weinig afwisseling aan. Behalve eenige, mij onbekende vogels, arenden, eenden, kraanvogels en andere van eene wilde soort, en
hier

hier en daar eenige konijnen en hazen, trok niets onze opmerkzaamheid tot zich. Na ongeveer drie kwartieruurs kwamen wij aan het geestelijk etablissement, waar *padre MARTIN*, met wien wij reeds gisteren in het *presidio* kennis gemaakt hadden, en nog een derde *padre REYMUNDUS*, ons aan de deur hunner woning met de grootste vriendelijkheid ontvingen en dadelijk naar de kerk bragten, waar zij een kort gebed deden, en ons vervolgens in de kapel en sakristij de merkwaardigheden laten zien, die hoofdzakelijk in kerkfieraden bestonden. Onze geleider, *padre JOSE URIA*, die, over het algemeen, een zeer opgeklaard verstand had, en, zoo ver wij hem tot dusver kenden en naderhand kennen leerden, over alles een zeer gezond en schrander oordeel wist te vellen, nam mij in de kapel bij de hand, en deed mij, als natuuronderzoeker, zoo als hij zeide, de afteekening eener plant (*agave Americana*, Linn.) opmerken, uit welken midden, in plaats van eenen bloemstengel, eene heilige *Madonna*, die in het vervolg zeer veel wonderwerken verrigtte, opgekomen was. Dit verzekerde hij mij zoo stellig, dat ik, bescheidenheidshalve, mijne verwonde-

III. DEEL.

Q

ring

ring over dit merkwaardig geval te kennen geven en het geluk van den schilder benijden moest, die zulk eene zeldzaamheid met eigene oogen, naar hij zeide, zoude gezien hebben!

Wij verlieten weldra de kerk, en werden vervolgens in het, uit verscheidene ruime vertrekken bestaande woonhuis der geestelijken gebragt, die ons eene menigte ververschingen voorzerteden, en ons toen met de overige inrigtingen en instellingen van hunne woonplaats, de *mission*, bekend maakten.

Onder den naam van *mission* verstaat men een geestelijk etablissement, met welks stichting men de uitbreiding der Roomsch-Katholieke Kerk beoogt. Op het geheele schier-eiland *Oud- en Nieuw-Californie*, bevinden zich in iedere derzelve gewoonlijk twee tot drie monniken (*), die in hunnen dienstijver door de *presidio's*, dat is, door een, op de eerste order gereed staande, militair kommando ondersteund worden.

Elk der geestelijken dezer orde, welke de bekeering der hier omzwervende horden denkt op zich

(*) Deze behooren, in *Nieuw-Californie*, allen tot de orde der Franciskanen.

zich te nemen, en met dat oogmerk herwaarts overkomt, moet zich in het moederland, *Spanje* namelijk, verbinden, om tien jaren in dit werelddeel door te brengen, na welker verloop het hem vrij staat, om naar zijn vaderland terug te keeren, of hier nog langer te blijven. Gedurende zijnen overtocht, wordt hij op kosten van den Spaanschen Koning onderhouden, en heeft voor niets, dan voor zijnen bijbel en zijn gebedenboek, te zorgen. Doch geen dezer zendelingen bezit een eigen vermogen, en de gedachte, om zich te verrijken, kan ook geenszins bij hen opkomen; wijl al, wat zij besparen of overhouden, aan de kas van het etablissement vervalt, zoodat elk hunner zoo arm moet vertrekken, als hij gekomen is. Het aantal geestelijken, dat alle jaren uit *Europa* naar *Vera-Cruz* overgevoerd wordt, zal ongeveer 300 bedragen: van deze ontvangt elk jaarlijks 400 *piasters* bezoldiging, die voor zijne behoeften en ten beste der gemeente moeten besteed worden. Doch deze som ontvangen zij niet in geld, maar in waren en gereedschappen, welke hun door het *Franciskaner Kollegie* in *Mexiko*, van hetwelk al de *missions* in *Nieuw-Californie* afhangen, toegevoerd worden.

den op schepen van de kroon uit *St. Blaz*, (eene haven op den $21^{\circ} 30'$ N.B. op de N. W. kust van *Mexiko*): daartoe behooren, b. v., linnen, laken, wijn, suiker, brandewijn, chocolade en caçao, ijzeren werktuigen, waskaarfen voor de kerken, keukenen akkerbouwgereedschappen, enz.

In de provincie *Nieuw-Californie*, die zich van *St. Francisco* (op $37^{\circ} 55'$ N.) tot aan *St. Diego* (op $32^{\circ} 39'$) uitstrekt, bevinden zich thans 19 *missions* (en in elke dervan van 600 tot 1000 en meer nieuwbekeerde Christenen) die, zoo ik mij niet bedrieg, door zes *presidio's* beschermd worden, in welke op zijn hoogst 200 tot 300 man kavallerie verdeeld ligt.

De *mission* van *Santa-Clara*, die tusschen *Monterey* en *St. Francisco* ligt, is naar men zegt, met opzigt tot de ligging, vruchtbaarheid van grond, bevolking, grootte en omvang der gebouwen en tuinen enz., de aanzienlijkste en rijkste. Al deze *missions* hebben overvloed van vee en andere voortbrengselen tot levensonderhoud van verschillende soorten. Ook behandelen de monniken, over het algemeen, de nieuwe Christenen met zulk eene minzaamheid, goedheid, vaderlijke zorg en

en regtvaardigheid, dat vrede, eendragt en gehoorzaamheid de noodzakelijke gevolgen van hun liefderijk gedrag zijn moeten. De ongehoorzame ontvangt meestal een ligchaamsstraf, en het militair kommando uit de *presidio's* wordt slechts bij buitengewone gelegenheden, inzonderheid bij het maken van nieuwe geloofsgenooten, tot instandhouding der briefposten, en voorzigtigheidshalve ook tot eene beveiliging voor overvallen, gebruikt. Evenwel is het getal der soldaten zoo gering, dat het naauwelijks der moeite waardig schijnt, hen op de been te houden; want in het *presidio* van *St. Francisco* bevonden zich slechts 40 man, die tot verdediging van drie *missions*, namelijk die van denzelfden naam, die van *Santa-Clara* en die van *St. Jose*, welke nog maar eerst voor weinige jaren opgericht is, bestemd zijn. Ter zelfder tijd houden zich in elke *mission* niet meer, dan 3 tot 5, soldaten op, en echter was dit oogenschijnlijk gering getal tot dusver nog altoos genoegzaam, om de Indianen in toom te houden. Naar de verzekering van geloofwaardige personen, komen de bezoldiging en het onderhoud der militairen en geestelijken in *Oud- en Nieuw-Californie*, het Spaansche

Q 3

sche hof jaarlijks op een millioen *piasters* te staan; en evenwel heeft het, behalve de verdienste van den Christelijken Godsdienst in deze landen uit te breiden, daarvan geen het minste nut of voordeel.

Leder monnik heeft, tot zijn gebruik, verscheidene paarden, en wordt, als hij eenen togt buiten zijne *mission* doet, telkens van een' of meer soldaten, die voor hem uit rijden, vergezeld. Deze laatsten werpen, bij zulk eene gelegenheid, gewoonlijk eene soort van lederen borstharnas of korten mantel uit een hertevel over de schouders. Dit geschiedt nu wel eigenlijk, om zich, bij vijandelijke aanvallen, wanneer de zendelingen naar de binnengedcelten des lands eenen togt doen, om rekruten voor de Roomsche-Katholieke Kerk te werven, tegen de pijlen der Indianen, die door dit leder niet dringen kunnen, te beveiligen, doch bij andere gelegenheden dient dit insgelijks tot eene soort van staatsuniforme, welke de soldaten, als zij een *presidio* of eene *mission* naderen, schielijk omhangen. Uit kracht van eene koninklijke order, mogen de geestelijken zich zonder deze militaire bedekking nimmer van hunne *missions* verwijderen; wijl hunne personen slechts door

den

den bijbel en het kruis, als hunne eenigste wapenen, beschermd, maar bij elke gelegenheid door militairen verdedigd moeten worden.

Onder het inwinnen van dergelijke en meer andere berigten, ontbeten wij regt lekker, en namen vervolgens de overige merkwaardigheden in oogenschouw.

Achter het woonhuis der monniken bevond zich eene groote plaats, rondom ingesloten door kleine huisjes, waarin de, tot deze *mission* behorende, Indiaansche vrouwen zich, onder het onmiddellijk opzigt der monniken, met verscheidene nuttige handwerken, b. v., het zuiveren, spinnen en weven van wol, bezig houden. Dit laatste is echter haar hoofdwerk, en bestaat in het vervaardigen van eene soort van wollen stof en wollen dekens tot kleeding der Indianen. De wol der hier gefokt wordende schapen is fijn en van eene uitmuntende soort: de werktuigen en weefgetouwen schenen mij evenwel nog voor veel verbetering vatbaar te zijn; ook zijn de hier gewerkte wollen stoffen nog op verre na niet zoo volkomen, als zij wel konden zijn, omdat van de geestelijken, die alleen over deze handwerken het opzigt en

bestuur hebben, de meesten, in den grond, daarvan weinig kennis, en niet eens van het vollen eenig begrip hebben. Al de meisjes en weduwen worden in deze onderscheidene huisjes, als achter slot en grendel, bewaakt en aan het werk gehouden; zij mogen, na bekomen verlof harer oppersten, wel eenen dag, maar nooit eenen nacht, buiten het klooster doorbrengen; doch zoodra een meisje uitgehuwd wordt, dan herkrijgt het hare vrijheid en gaat bij haren man wonen in het, onder de *misfion* behorende, dorp der Indianen, dat *las Rancherias* genoemd wordt. Door dergelijke maatregelen hopen de geestelijken, de mannen des te vaster aan hun etablissement te verbinden, en den Godsdienst zoo veel te gemakkelijker en veiliger voort te planten.

Het dorp, of liever de *kazernen* der Indianen, *las Rancherias*, liggen op den afstand van nagenoeg honderd schreden tegenover het hoofdgebouw der *misfion*, en bestaan in acht lange rijen van huizen, die zoo afgedeeld zijn, dat elk huisgezin afzonderlijk en op zich zelve woont. Het getal der hier wonende nieuw bekeerde Indianen of *neophyten* zal ten naastenbij 1200 belooopen.

De

De spijs, die in eene lijvige soep met moeskruidenten, groenten of peulvruchten (*) bestaat, wordt driemaal daags, namelijk des morgens, middags en avonds, uitgedeeld, wanneer ieder persoon een' grooten lepel vol (die ongeveer een Duitsche maat, of twee gewone wijnflesschen houden kan) tot zijne portie ontvangt. Als het etensuur geslagen heeft, dan wordt er geluid, waarop elk huisgezin, een' pot naar de keuken zendt, waarin zoo vele dergelijke lepels vol soep gedaan worden, als daartoe personen behooren. Ik was bij de uitdeeling van het eten tegenwoordig, en geloof niet, dat een enkel mensch, daags driemaal, eene zoo rijkelijke en voedzame portie verteren kan. Volgens het zeggen van onzen geleider, worden er wekelijks 40 tot 60 osfen voor de gemeente geslagt, en, buiten den even genoemden dagelijkschen kost, ook nog meel, brood, Turksch koren, erwten, boonen en andere peulvruchten in overvloed en zonder eene bepaalde maat, uitgedeeld.

Na onze nieuwsgierigheid in het Indiaansche dorp

(*) Wegens het gebrek aan visch of vischgereedschappen, mogen deze *missions*, ingevolge eener bijzondere vergunning van den Paus, ook op vastendagen vleesch eten.

dorp bevredigd te hebben, bezagen wij nog andere, voor de behoeften en oekonomie der *mission* zeer nuttige inrigtingen, b. v., een gebouw tot het smelten van smeer, een ander tot het zieden van zeep, benevens werkplaatsen voor slotemakers, smeden, schrijnwerkers, en om planken te zagen enz., daarenboven magazijnen voor talk, zeep, boter, osenhuiden (*), zout, wol, enz., en voorraadplaatsen voor koren, erwten, boonen en meer andere soorten van peulvruchten. Als men nu daarbij in aanmerking neemt, dat, op deze wijze, twee of drie monniken, ten einde den Christelijken Godsdienst voort te planten, zich de moeite getroosten, om zwerende horden te beschaven, tot den akkerbouw op te leiden en, als waren zij hunne kinderen, te kleden, te spijzigen, en hen van woningen te voorzien; en dat zij al, wat tot instandhouding der goede orde van het geheel noodig is, met de grootste onbaatzuchtigheid bijdragen, dan moet men zich inderdaad niet weinig over hunne werkzaamheid en de gelukkige uitvoering hunner onderneming verheugen.

In-

(*) Dit alles zijn artikels van uitvoer.

Intusfchen werden wij aan tafel geroepen, waar eene smakelijke, met groenten welvoorziene soep, moeskruiden van verschillende foorten, uitmuntende visch, gebradene hoenders en hamelbouten, falade, gebak, ingelegde vruchten en melkspijzen, hapjes en beerjes uitleverden, welke wij een' langen tijd hadden moeten missen, en die ons, aan dergelijke gerechten ontwend, verhemelte niet weinig kittelden. Doch de voorgediende wijn, welke van het schiereiland *Californie* herwaarts gebragt wordt, muntte juist niet zeer uit. Niet lang na het middagmaal werden wij op thee (van eene slechte soort) en buitengewoon goede chocolade onthaald, en vervolgens naar den moestuin geleid, die echter aan onze verwachting geenszins beantwoordde; want wij zagen er maar weinige fijne moeskruiden en groenten; ook waren de meeste bedden met onkruid bewassen, en eenige schrale ooftboomen droegen, naar men ons zeide, slechts weinige en slechte vruchten; wyl de bestendige, op deze kusten heerschende noordwestewinden, zoowel als de dorre zandige bodem, onoverkomelijke hinderpalen zijn, welke den tuinbouw dezer *mission* in den weg staan, zoo dat in de hier

aan-

aangelegde hoven niets dan asperfien, kool, verscheidene saladefoorten, uijen, aardappelen, en bovendien op de uitgestrekte velden en in meer afgelegene en voor den wind eenigermate beschutte streken, erwten, boonen, Turksch koren, groote boonen en andere peulvruchten met voordeel kunnen aangekweekt worden. De graanteelt slaagt, wel is waar, in dezen omtrek niet zoo voorspoedig, als wel op andere plaatsen van *Nieuw-Californie*; desniettemin achtte de Spaansche regering het hoogstnoodzakelijk, in de nabuurschap van de voortreffelijke haven van *St. Francisco* eene *misfion*, en tot derzelve veiligheid, een *presidio* aan te leggen, en beide deze etablissementen kunnen door de zeer aanzienlijke veefokkerij zeer wel bestaan.

Ten einde een naauwkeuriger overzigt der vruchtbaarheid van den grond te leveren, waarover de geestelijken dezer *misfion* zich meer beklagen, dan die der andere, heb ik hier een tarif van het bedrag van het gezaaide en geoogste der laatste vier jaren bijgevoegd, hetwelk *padre MARTIN* de goedheid had mij mede te deelen.

GRAAN-

GRAANSOORTEN.	1802.		1803.		1804. (†)		1805.	
	Gezaaid	Oogst.	Gezaaid	Oogst.	Gezaaid	Oogst.	Gezaaid	Oogst.
	<i>Fanegas</i> (*)	<i>Fanegas</i>	<i>Fanegas</i>	<i>Fanegas</i>	<i>Fanegas</i>	<i>Fanegas</i>	<i>Fanegas</i>	<i>Fanegas</i>
Weit; <i>Trigo</i>	233	2322	201	1457	229	938	173	2622
Garst, <i>Cevada</i>	108	1289	122	1720	143	826	195	2414
Erwtten, <i>Chicharo</i>	12	525	11	509	9	344	8	330
Groote boonen, <i>Havas</i>	6	132	7	214	8	206	8	394
Boonen, <i>Frijol</i>	2	10	1	60	2	30	3	40
Mais, of Turksch koren, <i>Mais</i> .	1	20	2	60	1	156	14	100

(†) In het jaar 1804 verdroorde, wegens de geweldige droogte, bijkans al het gezaaide.

(*) *Fanegas*, eene Spaansche korenmaat, waarvan 53 ongeveer eene Hamburger ton uitmaken.

Offchoon wij dezen dag de Indianen slechts vlugtig leerden kennen, zoo wil ik echter hier al, wat ik, gedurende ons verblijf, van hen heb kunnen vernemen, zamenvoegen en mededeelen.

De *neophyten* van *St. Francisco* zijn de oorspronkelijke bewoners van deze en de naburige streken; eenige weinige derzelve komen van de noordelijke kusten van den mond eener groote rivier, die in het noordoostelijk gedeelte dezer haven uitloopt, en nog andere uit de nabijheid van *Port de Bodega*, die noordwaarts van hier ligt. Al deze volken van *Nieuw-Californie*, welke langs de kusten wonen, zijn in verscheidene stammen verdeeld, welke ik onder de namen *Estero*, *Tuiban*, en *Tabin* heb leeren kennen: andere, die eertijds met deze in bestendige vijandschap leefden, en oostwaarts de aangrenzende landen bewonen, noemen zich *Tscholban* en *Tamkan*.

De eerstgenoemde volkstammen, die een zwervend en herdersleven leiden (*nomadische* volken) genieten al de voorregten der vrijheid en onafhankelijkheid. Offchoon hun voornaamste voedsel bestaat in vischen, zeekalven, mosfelen en zeevoortbrengfelen, leven zij
ook

ook gedeeltelijk van de jagt, van aardvruchten, groenten en wortelen, en houden dezelve voor groote lekkernijen. Doch zij hebben geene vaste woonplaatsen, maar elk huisgezin slaat, waar het komt, eene ronde kleine stroohut op, die nagenoeg de gedaante van een suikerbrood heeft, en verbrandt dezelve weder, wanneer het vandaar vertrekt, of als er iemand hunner in gestorven is. De mannen, zoo wel als de vrouwen, gaan, behalve dat zij de schaamdeelen achteloos bedekken, bijna het gansche jaar door naakt; doch des winters kleeden zij zich met vellen van herten, reën en zeeotters, of vervaardigen zich ook wel eene soort van kleeding uit de vederen van velerlei watervogels, inzonderheid eenden en ganzen, welke zij vast en dicht aan elkander om een snoer binden, en vervolgens verscheidene zulke snoeren zoo aaneenvoegen, dat daardoor eene soort van vederpels ontstaat, die aan de binnen- en buitenzijde volkomen gelijk en zoo warm is, dat hij zelfs in een noordelijk klimaat met voordeel zou kunnen gedragen worden. Naar men mij verhaalde, zouden zij op dezelfde wijze ook de zeeottervellen in zeer smalle riempjes snijden, deze om een snoer winden, en vervolgens

gens verscheidene zoodanige aaneengevoegde pelsnoeren zamenrijgen, waardoor een aan beide zijden volkomen gelijke pels ontstaat, die echter het meest door mannen, en maar zelden door vrouwen, gedragen wordt.

Deze Indianen zijn van eene middelbare, of liever kleine, gestalte en donkerbruin, ja bijkans zwart van kleur, waartoe hunne morfische levenswijs, waarbij zij aan de zonnestralen bestendig blootgesteld zijn, het befrmen hunner ligchamen met koolaarde, en deszelfs achtelooze bedekking, mischien wel het meeste zullen bijdragen. Zij hebben groote en dikke holle lippen, over het geheel sterk geteekende gelaatstrekken, en breed gedrukte neuzen, die even zoo wel, als hunne kleur, veel overeenkomst hebben met die der negers, van welke zij echter zich inzonderheid onderscheiden door zwart, stroef haar, dat, in deszelfs wasdom niet gehinderd wordende, eene aanmerkelijke lengte krijgt, en dikwijls tot op de heupen nederhangt; doch gewoonlijk snijden zij het tot op vier of vijf duim van den wortel af, wanneer het vervolgens, niet gelijk bij andere volken, woest en have-loos om het hoofd hangt, maar volstrekt borstelachtig en stijf, ik zou bijna durven

zeg-

zeggen, overeinde staat, hetwelk den Europeanen zeer ongewoon en afzigtelijk toefchijnt. Digt boven de oogen begint het haar reeds uit te wasfen, zoodat maar een klein gedeelte van het voorhoofd kaal is. De wenkbrauwen zijn echter dun, en de baard is insgelijks niet dik, ja velen knippen dien met mosfelschelpen af. Al degenen, welke wij te zien kregen, waren beneden de vijf voet, mismaakt van gefalte, en hadden een zoo elendig dom, fomber, onnoozel en haveloos voorkomen, dat wij alle eenftemmig bekenen moesten, nog nergens het menfchelijk geflacht op zulk eenen lagen trap van befehaving aangetroffen te hebben. Hunne wapenen beftaan in bogen en pijlen; en wijl deze met een groot gedeelte hunner levensbehoeften in de naauwfte betrekking ftaan, zoo fchijnen zij al hunne fchranderheid en kunftvlijt tot de vervaardiging van deze werktuigen, om zich dezelve aan te fchaffen, bepaald te hebben. Hunne bogen, welke zij van hout maken, zijn fraai bewerkt, 3 tot 4½ voet lang, van een keurig maakfel, en op de eene zijde met hertftanden zeer kunftig belegd, die zeer vast in het hout hechten, en daaraan zulk eene veerkracht geven, dat er zeer veel

III. DEEL.

R

kracht

kracht en behendigheid toe vereischt wordt, om dezelve te spannen. De pijlen zijn insgelijks fraai en net bewerkt, en aan het voorste einde met eene punt van verglaasde *lava (obsidiaan)* voorzien, die in de schacht ingeslagen en met pezen zeer vast daaraan gehecht is. Over hunne behendigheid in het pijlschieten hadden de Spanjaarden, in vroegere tijden, zeer vaak reden, om zich te beklagen.

Onder hun huisgeraad bemerkte ik uit den bast en de schors van boomen gevlochtene korfjes, die zoo stevig en waterdigt zijn, dat zij zich daarvan tot drinkvaten, soep-schotels, ja zelfs ook tot braadpannen bedienen: bij gebrek van andere keukengereedschappen, roosten zij het koren en andere peulvruchten in deze korfjes, welke zij over een zacht vuur van kolen zoo gezwind en behendig weten om te draaijen, dat elk enkel korreltje, bijkans als onze koffijboonen, bruin geroost wordt, zonder dat het korfje van de hitte het geringste te lijden heeft. Vele dezer korfjes of kommetjes, aan welker bewerking meer tijd en zorgvuldigheid besteed is, zijn met de hoogroode vederen van den *oriolus phoeniceus* en met het zwarte kop-
top-

ropper van het gekuifde *Californische* veldhoen (*tetraonis cristati*) (*), of ook wel met schelpen en korallen, versierd.

Maar hoe dom en onnoozel, morsig, leelijk en walgelijk het voorkomen dezer menschen ook zijn moge, is echter hunne zucht, om te pronken en door spelletjes den tijd te korten, niet gering. Zij hebben derhalve velerlei soorten van versierselen, welke zij, deels uit vederen, deels uit schelpen, en wel uit eene soort van zeeoor (waarschijnlijk *haliotis gigantea*), die in menigte aan deze kusten, en nabij *Monterey*, gevonden worden, en wier prachtige en schilderachtige kleuren die der *haliotis iris* van de *Nieuw-Zeelanders* zeer nabij komen, vervaardigen. Van eene andere schelpensoort, die ik echter niet gezien heb, maken zij kleine ringen, welke zij, met eene bewonderenswaardige naauwkeurigheid, alle van eenerlei grootte weten toe te stellen en in het midden, zonder behulp van ijzeren instrumenten, door te boren. Deze ringen verschillen, in vele opzigten, niet veel van
on

(*) Zie den Reis-Atlas van DE LA PÉROUSE, N°. 36.

onze glazen koralen, en worden ook op dezelfde wijze aan snoeren geregen en tot sieraad om den hals gedragen.

Maar hun schoonste hoofdtooiſel beſtaat uit de beide middelſte ſtaartpennen van een ſpecht, (*picus auratus*), waarvan de ſchacht van natuur reeds de ſchoone roode kleur van menie heeft. Deze penne worden, tot op eenen duim van hare eindpunt, van de veren ontdaan en dan zoo behendig aan een gevoegd en zamengeregen, dat daaruit eene ſoort van voorhoofdsband ontſtaat, die hun zeer goed ſtaat. Onder meer andere merkwaardigheden, welke ik voor Europeſche glazen koralen, zijden linten, meſſen en andere ſnuisterijen inruilde, bekwam ik ook zulk een verſierſel, dat uit 450 vederen zamengevoegd is, en waartoe dus 225 vogelen noodig waren. Ik kon echter niet gewaar worden, waar en op welke wijze deze menſchen zoo vele vogels van deze ſoort kunnen magtig worden; dewijl die zich ſlechts in boſchachtige ſtreken ophouden, en deze in de nabuurschap van *St. Francisco* niet menigvuldig zijn.

Een ander hoofdsieraad, waarmede de Indianen gewoonlijk, bij hunne danſen, pronken,

ken, bestaat uit de vederen van eenen, hier zeer gemeenen, gier (*vultur aura*); de staart en slagpennen van dezen vogel worden namelijk in de gedaante van eenen Turkschen tulband, zamengevlochten en, bij openbare vermaken, op het hoofd gezet.

Ook is bij hen de *tatuëring*, en wel inzonderheid onder het vrouwelijk geslacht, in gebruik. Bij sommige vrouwen ziet men eene dubbele of driedubbele linie, die uit de beide hoeken van den mond langs de beide zijden van de kin loopt; doch bij andere bemerkt men alleen in derzelver midden eenige, naar beneden in een punt zamenlopende strepen: de meeste hebben echter aan de voorzijde van den hals, van de kin tot aan de borst, en op de schouders, slecht weg eenige strepen in de lengte en overdwars.

Boven al de andere vermaken geven zij de voorkeur aan het dansen, waarvan ik straks ook nog bijzonder melding maken zal. Evenwel hebben zij ook andere gezelschapsspelletjes, waarvan een, hetwelk zij *tussi* noemen, daarin bestaat, dat verscheidene Indianen zich zamen in een' kring nederzetten, van welke een een klein stokje in de hand heeft, dat hij, onder zingen en het maken

van velerlei gebaren, nu in de eene, dan in de andere hand heimelijk poogt te moffelen, of liever te verbergen, en midde-
lerwijl zijne speelmakkers te misleiden en te verbijsteren. Wanneer hij dan hetzelfde in eene van zijne beide handen zoo denkt verbor-
gen te hebben, dat men niet gemakkelijk ra-
den kan, in welke derzelve hij het heeft, dan
keert hij zich eensklaps tot eenen uit het
gezelschap met een luid *ha!* terwijl hij de
beide vuisten uitsteekt en hem strak aankijkt,
waarop deze, wanneer hij het stokje vindt,
het den speler uit de hand nemen en zelf
verbergen mag, doch in een tegengesteld
geval van het overig gezelschap uitgelagchen
wordt, omdat hij misgeraden heeft.

Bijaldien men in aanmerking neemt, dat
twee of drie monniken en vier of vijf solda-
daten eene gemeente van 1000 tot 1500
ruwe en onbeschaafde menschen in toom kun-
nen houden, en hen aan eene levenswijs ge-
wennen, die van hunne vorige zoo aanmer-
kelijk verschilt, zonder dat zij, huns oor-
deels, voor oproer of muiterij behoeven be-
vreesd te zijn, zoo mag men van den eenen
kant wel als zeker stellen, dat de minzaam-
heid en toegevendheid, de liefde en vriend-
schap,

ſchap, waarmede deze geestelijke vaders hunne kinderen verzorgen, eenigermate daarvan de oorzaken zijn, terwijl ik echter even vast geloof, dat, van den anderen kant, de onnoozelheid dezer ellendige ſchepſels, die niet naar de ziel, maar ſlechts naar het ligchaam, den naam van menſchen kunnen voeren, zeer veel tot deze rust en tevredenheid bijdraagt: ten minſte ik beſchouw hen als geheel onbekwaam, om den eenen of anderen gemeenſchappelijken aanſlag ter hunner bevrijding te ontwerpen.

Offſchoon een gematigd klimaat, ſchier buiten alle tegenſpraak, voor het menſchelijk geſlacht het gunſtigſte is, en daarom de natuur de, onder zachte luchtſtreken liggende, gedeelten der aarde eigenlijk en bij voorkeur voor hetzelve tot eene woonplaats beſtemde, levert echter dit volk een zeer merkwaardig en in het ooglopend voorbeeld op van eene uitzondering op dezen bijkans algemeen aangenomen regel. Hier namelijk, op de weſtkuſt van *Noord-Amerika*, op den 38ſten graad N. B., waar de oorſpronkelijke bewoners in een gematigd klimaat leven, waar zij geen gebrek aan levensmiddelen hebben, niet behoeven te zorgen voor woning

en kleedij, waar zij van de jagt, van wortelen, granen en vruchten, van visfchen, mosfelen en zeevoortbrengfelen van velerlei foort, ruim en rijkelyk beftaan kunnen, zijn zij, zoo als wij reeds boven gemeld hebben, afzigtelyk, klein, mismaaft, onnoozel en dom; terwijl integendeel verfcheidene andere volken op dezelfde kust, b. v., de *Kalufchen*, op den 58ften en 59ften graad, fterke, welgemaakte en zulke fchrandere menfchen zijn, dat zij, door hunne loosheid, reeds meer dan eens, zoowel op de Engelfchen als de Ruffen en andere Europefche natiën de overhand gehad hebben. Ik zal dus gaarne bekennen, dat deze *pescherähs* in een zacht klimaat, en bij eenen overvloed van levensonderhoud, een verfchijnsel opleveren, hetwelk voor mij tot heden toe een onoplosfelyk raadsel is.

Doch ik zal den draad van mijn verhaal hervatten. De geestelyken der *misfion* zijn eigenlyk niets anders, dan opzieners, onder wier beftuur de *neophyten* zich hunne benoodigdheden, woning, voedsel en dekfel aanfchaffen. Het werk, waaraan deze laafte gezet worden, beftaat meest in akkerbouw, in veeteelt, in het fcheren der fchape, in bouwen, fmeer

meer smelten, zeep zieden, het vervaardigen van huisgeraden en in het geleiden van transporten van levensmiddelen, waren en andere noodwendige voorwerpen van de eene *mission* en *presidio* naar de andere. Het zwaarste werk is schier alleen aan de vrouwen overgelaten, en bestaat in meel wrijven. Het koren, namelijk, wordt tuschen twee langwerpig vierkante steenen tot meel gewreven, dat wel zeer blank is, maar gebakken een zeer zwaar en grof brood uitlevert. Om dit gebrek te verhelpen, had de menschlievende LA PEROUSE (men zie deszelfs Reis, T. II. p. 299.) hier een' handmolen laten blijven, die evenwel niet meer aanwezig is, en ook niet tot een model gediend heeft, om andere daarnaar te maken. Neemt men nu daarbij in aanmerking, dat in geen land de windmolens meer in gebruik zijn, dan juist in Spanje, zoo zou het bijkans onverklaarbaar wezen, waarom tot dusverre die nuttige werktuigen hier nog niet zijn ingevoerd, maar men zich liever met grof gewreven meel behelpt; bijaldien ik niet vernomen had, dat de geestelijken bij het niet in zwang brengen der molens een staatkundig neven-oogmerk hebben; te weren, wyl zij meer

menschen hebben, dan zij, het gansche jaar door, genoegzaam bezig kunnen houden, zoo gelooven zij, na het invoeren der molens, te veel lediggangers te zullen krijgen, welke zij thans, in de snipperuren, meel laten wrijven.

De fokkerij van horendvee, paarden en schapen vordert eene bijzondere zorg en opzigt. Hunne kudden loopen, het gansche jaar door, in het open veld, en nabij hunne woningen ziet men daarvan niet meer, dan voor het gebruik in de huishouding benoodigd zijn. Wil men stieren voor de keuken der *mission* hebben, dan worden er foldaten en *neophyten* te paard naar de weiden gezonden, om met lijnen, welke met losse strikken voorzien zijn, zoo vele te vangen, als men noodig heeft.

Al deze tallooze kudden van horendvee zouden, volgens hun zeggen, van vijf stuks afstammen, welke men, in het jaar 1776, naar deze *mission* bragt. De gouverneur van *Monterey*, welken wij naderhand leerden kennen, heeft ons verzekerd, dat haar aantal, gedurende de laatste jaren, in de drie noordelijkste *missions* van *St. Francisco*, *Santa-Clara* en *Santa-Cruz* zoo toegenomen was, dat hij,

cni-

eenige maanden geleden, genoodzaakt was geweest, een kommando soldaten uit te zenden, om 20,000 stuks, voor de hand weg, te vellen; dewijl hij bevreesd was, dat er, in het vervolg, door de steeds toenemende menigte van rundvee, gebrek aan weiden zou ontstaan.

Het akkerwerk wordt met osfen verrigt; want de paarden zijn meest alle tot gebruik der militairen en geestelijken bestemd, en dienen, benevens eenige muilezels, tot lastdieren, om waren en levensmiddelen van de eene *misfion* naar de andere te vervoeren. De karren en wagens zijn zeer slecht; want de raden bestaan, even als in *Spanje* en *Portugal*, uit eene dikke, breede plank, die nog niet eens geheel rond is.

Dewijl noch het gouvernement, noch de geestelijken een ander oogmerk hebben, dan de voortplanting van den Christelijken Godsdienst, en men gevolgelijk denken zou, dat de Indianen, die slechts voor hun onderhoud te zorgen hebben, zich in dezen staat van beschaving veel gelukkiger achten zouden, dan zij voorheen waren; daar zij, behalve een ruimer levensonderhoud, ook nog al de vorige zeden en gewoonten behouden, welke
de

de Godsdienst niet verbiedt, b. v., hunne dansen, vermaken, spelen, sieraden enz., en zij bovendien menigerlei huisfelijke voorregten genieten, zoo als, b. v., dat zij hunne eigene duiven en hoenders mogen houden, na bekomen verlof uitgaan, om te jagen, te vissen, en over het geheel ver weg veel geruster leven, dan te voren, ontwaakt echter, niettegenstaande dit alles, somwijlen bij den eenen en anderen, waarschijnlijk eene genie onder zijne natie, het gevoel van vrijheid. Hunne zucht, namelijk, voor de jagt en visfcherij, voor achteleosheid en een wild zwervend leven fchijnt al de voordeelen, welke zij, naar onze begrippen, in de *mission* genieten, zoo zeer te overwegen, dat, nu en dan, de een of ander heimelijk poogt te ontvlugten. Maar dit is naauwelijks ontdekt en aangebragt, of hij wordt nagezet; en, wijl de ftam, tot welken de vlugteling behoort, bekend is, en hij, wegens de vijandelijkheden, die tufchen verfchillende ftammen plaats hebben, tot geen en anderen overgaan kan (eene omftandigheid, waaraan hij vooraf misfchien niet gedacht heeft) zoo is het hem bijkans onmogelijk, om de nafporingen der foldaten en andere *neophyten*, die uit-

uitgezonden worden, om hem op te zoeken, te ontgaan, en dus wordt hij telkens weder in de *misfion* teruggebracht, waar hij dan met stokslagen gestraft en hem een ijzeren bout, die $1\frac{1}{2}$ voet lang is, en iets meer dan een duim in het diameter heeft, aan den eenen voet vastgemaakt wordt, die hem belet, om iets dergelijks in het vervolg weder te beproeven, en tevens anderen van zoodanige ondernemingen afschrikt.

Na dus deze *misfion*, derzelver geestelijken en bewoners te hebben leeren kennen, keerden wij, doordrongen van dankbaarheid voor het goed onthaal, des avonds naar het *presidio* terug.

ACHT.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Beperking van den handel. Oorzaak der goede behandeling van den kant van Spanje. Handelartikelen. Antwoord van den Gouverneur. Verdere onderhandelingen. Aankomst van den Gouverneur te St. Francisco. Poging tot eene handelverbindtenis tusſchen Rusland en Nieuw-Californie. Vermaken. Jagt. Gezelschappen. Dans. Barrego. Dierengevechten. Stieren- en hanengevechten. Nieuw handelplan. Mijn eigen gevoelen daarover.

Algemeen weet men, dat het Spaansch gouvernement zeer wantrouwig is en aan geen vaartuig eener andere natie toestaat, om de eene of andere haven van *Zuid- of Noord-Amerika* in te loopen. Ziet evenwel een vreemd ſchip, door gebrek aan water, hout of levensmiddelen, of wegens de, door eenen storm ge-

le-

Iedere schade, zich genoodzaakt, om in deze of gene Spaansch - Amerikaansche bezitting, veiligheid en hulp te zoeken, dan wordt er, aanstonds na deszelfs aankomst, eene wacht aan boord gezonden, om het te onderzoeken en aan hetzelfde dikwijls, naar de gesteldheid der omstandigheden, volstrekt alle bijstand geweigerd. Ieder vreemde handel en elke ruiling, waarvan aan de Spaansche tolkantoren geene opgave is gedaan, zijn, op straf van verbeurdverklaring, verboden. Van tabak echter, als een eigendom der kroon, moet inzonderheid een zeer hooge tol betaald worden. De Amerikaansche schepen worden streng bewaakt, en de vrijheid der zeelieden, die geene Spanjaarden zijn, is zoo zeer beperkt, dat zij, zonder een bijzonder verlof en opzicht, naauwelijks aan het zoo nabij liggend land komen durven. Zelfs moest de expeditie der Engelschen, onder het bevel van VANCOUVER (*), hoe vriendelijk anderzins ook ontvangen, zich deze beperking laten welgevalen; en ook wij hadden hoogstwaarschijnlijk onverrigter zake weder

on-

(*) Zie deszelfs Reis, IV. D. pag. 75 en 82.

onder zeil moeten gaan; bijaldien wij niet de, nopens de expeditie van KRUSENSTERN uitgevaardigde, bevelen van den Spaanschen monarch getracht hadden, bij deze gelegenheid, ten onzen voordeele te doen gelden.

Onder deze omstandigheden ontving men ons zoo vriendelijk, dat wij geene zwarigheid maakten, om den geestelijken *padre* JOSE en *padre* MARTIN, toen wij eenmaal kennis met hen gemaakt hadden, ons hoofdoogmerk te ontdekken, hun den hongersnood in *Sitcha* te beschrijven, en hun te verzoeken, ons een gedeelte van hunnen graanvoorraad, tegen betaling, of liever inruiling van waren, over te doen. Hoe gaarne zij ons echter daarmede wilden verplichten, durfden zij evenwel niet wagen, om, zonder toestemming der regering, met ons eenigen handel te sluiten. Doch zij gaven ons hoop, dat dit wel zou ingewilligd worden; althans zij twijfelden er geenszins aan, en verheugden zich reeds voorloopig, dat zij weldra verlof zouden bekomen, om het gebrek harer *missjon* aan Europeische artikels, bij deze gelegenheid, eenigermate te vergoeden; want zij hadden reeds vernomen, dat niet weinige der zich aan boord bevindende voorwerpen

juist

juist voor hunne behoeften berekend waren (*), en kwamen, reeds den dag na onze aankomst, vergezeld van DON LUIZ ARGUELLO aan boord, om de waren in oogenschouw te nemen. Grof linnen, fijn zeildoek, bombazijn (in het Rusfich *Tick*) en Engelsch laken was inzonderheid hunne gading: daarenboven vroegen zij veel naar ijzer, ijzerwaren, handwerks- en akkerbouwgereedschappen, wolfcharen (om schapen te scheren), bijlen, groote zagen, om planken te maken, groote en kleine ijzeren ketels (de koperen vertinde, waarvan wij verscheidene medegebragt hadden, bevielen hun niet) keukengereedschappen, vaten, fleschen, glazen, borden, fijne zak- en halsdocken, alle foorten van leder, inzonderheid zool- en kalfsleder enz. Onder anderen hadden wij eene menigte, reeds gemaakte (Kazansche) schoenen, stevels, ronde hoeden en andere kleedingstukken aan boord, die hun zeer welkom waren.

De dames uit het *presidio* lieten vragen naar eene soort van boomwollen en muzelinen

(*) Grootendeels waren deze met de *Juno* in *Sitcha* ingekocht.

III. DEEL.

S.

nen *shawls*, die ongeveer $3\frac{1}{2}$ el lang en $\frac{1}{2}$ el breed zijn moesten, zoo als ook naar fijne, gladde en gestikt muzelinen, fijne sitfen, bontgestreepte zijden linten, enz.

Ten einde ons intusschen voorloopig goede vrienden, vertrouwen en den roep van onbaatzuchtigheid te verschaffen, zoo werd aan DON LUIZ ARGUELLO een goed Engelsch jagtgeweer, elken geestelijken een stuk fijn Engelsch doek, en der kerk een stuk goud stof ten geschenk gegeven, hetgeen deze heeren met vele dankbetuigingen aannamen.

Den 2den April kwam eindelijk DON LUIZ ARGUELLO, in groot militair *uniforme*, aan boord, om, in naam des gouverneurs van *Monterey*, den heer VAN RESANOFF te begroeten, hem alle mogelijke diensten aan te bieden, de officiële papieren of bewijzen af te vragen, dat hij inderdaad diegene was, voor welken hij zich uitgaf, en tevens van hem te vernemen, waar thans de overige schepen der expeditie en hunne bevelhebbers zich bevonden? als ook, hoe lang wij ons hier in *St. Francisco* dachten op te houden?

Hierop vertoonde de heer VAN RESANOFF verscheidene brieven en aanbevelingen van
an-

andere mogendheden, en verontschuldigde zich verder, dat die van het Spaansch gouvernement, bij zijn vertrek uit *Europa*, nog niet aan het hof van *Petersburg* aangekomen waren, maar hij, desniettemin, zonder dezelve, in andere Spaansche bezittingen, b. v., in *Teneriffa*, door den Gouverneur, den markies DE LA CASA CAHIGAL, met veel vriendschapsbetoon ontvangen was. Met dit antwoord was DON LUIZ ARGUELLO volkomen tevreden, en behandigde vervolgens den heer VAN RESANOFF een beleefd antwoord van den gouverneur in *Monterey*, Don ARRELAGA, waarin deze beloofde, binnen weinige dagen herwaarts te komen, en door zijne tegenwoordigheid al de ons noodige ondersteuning te bevorderen.

Het gerucht van onze aankomst en oogmerken had zich middelerwijl reeds aan land verspreid, en, onder anderen, ook reeds in de nieuwste, sinds 8 jaren aangelegde, en zuidoostwaarts van *St. Francisco* gelegene, *mission* van *St. Jose*. Dit nieuw etablissement had aan vele stoffen en gereedschappen, waarvan wij voorraad hadden, een groot gebrek, en zond dus onverwijld eenen geestelijken, den *padre* PEDRO, als zaakwaarnemer, her-

S 2

waarts,

waarts, om met ons te handelen. Hij bood ons zijnen dienst en dien der *mission* aan, en sloot, zoodra hij bij den commissaris der Russisch-Amerikaansche Compagnie onze waren bezien had, met dezen eenen handel, volgens welken hij tegen vier stukken blaauw Engelsch laken en zeven stukken linnen, welke hij echter niet durfde medenemen, voordat hij van den gouverneur daartoe verlof bekomen had, 104 *fanegas* van de beste weit uit zijne *mission* beloofde over te zenden.

Het gedrag van dezen geestelijken verschilde veel van dat van den *padre* JOSE URIA; want hij was altijd even vrolijk en een aangenaam man in gezelschap. Ook kwam het ons voor, dat dit de eerste maal niet was, dat hij handel dreef. Maar toen wij onzen wensch te kennen gaven, om eenen aanzienlijken voorraad van meel, benevens de noodige zakken tot deszelfs inscheeping, te hebben, zoo verklaarde hij ons, dat zij van het een noch het ander zulk eenen grooten voorraad hadden, als wij verlangden, doch bood ons evenwel, zonder de minste bedenking, aan, den Indianen zijner *mission* te bevelen, om, gedurende ons verblijf alhier, zoo veel mo-

mogelijk, en, bijaldien de nood dit volstrekt vorderde, dag en nacht meel te wrijven, terwijl hij hoopte, langs dezen weg in eene week, meer of min 42 *arrobas* (*) daarvan met eene toereikende menigte zakken te kunnen leveren; deze laatste wilde hij, bij gebrek van de eene of andere stof, uit paarden- koe- en osenhuiden laten bereiden.

Den 7den werd ons berigt, dat de gouverneur van *Monterey*, DON ARRELAGA, benevens de bevelhebber van *St. Francisco*, DON ARGUELLO, en eenige andere officieren dien dag in het *presidio* verwacht werden, en tegen den avond vernamen wij ook werkelijk, door het losfen der kanonnen van de vestingwerken, hunne aankomst. Bij deze gelegenheid hoorden wij niet slechts van het ons bekende, den mond der haven bestrijkende, fort, maar ook van een ander landpunt, hetwelk eene, binnen de haven zich zuidoostwaarts uitstrekkende, bogt dekt, eene begroeting van negen kanonschoten, en verwonderden ons niet weinig, toen wij eene

schans

(*) Een *arroba* is een gewigt van 25 pond.

schans ontdekten, van welke wij tot dusver niets wisten, en die wij ook niet van onze ankerplaats zien konden, zoodat een schip, hetwelk met een vijandelijk oogmerk hier wilde inloopen, en zich op eenen verren afstand van de, den mond der haven bestrijkende, vesting in volle veiligheid waande, door eene onverwachte verrassing van een kanonsalvo, van de straksgenoemde zijde, in geene geringe ongelegenheid, zou kunnen gebragt worden; terwijl daarentegen elk vaartuig, dat den noordelijken oever houdt, en, in het noordoostelijk gedeelte der ruime bogt, binnen de haven voor anker gaat, voor alle gevaar beveiligd is (*).

Zoodra wij van de aankomst des gouverneurs onderrigt waren, werd de heer VAN DAVIDOFF naar wal gezonden, om denzelven te verwelkomen, en hem voor het zoo bij uitstek vriendelijk onthaal den verschuldigden

(*) Alwie in dit onderwerp meer belang stelt, en een duidelijk denkbeeld hebben wil van hetgeen, wat wij hier verhalen, die moet de kaart N°. 53. in den Reis-Atlas van LA PEROUSE nazien. Nabij en benoorden het *Ile de los Angeles* en de *Ponta de St. Antonio*, ligt elk vijandelijk schip voor allen aanval der Spanjaarden veilig

den dank aan te bieden. Maar den volgenden morgen, toen wij dachten, een tegenbezoek te zullen ontvangen, kwamen er twee geestelijken, door welke de gouverneur zich, wegens zijnen ouderdom en den zwakken staat zijner gezondheid, liet verontschuldigen, en den heer VAN RESANOFF, benevens al de officieren, zeer vriendelijk verzoeken, om in het *presidio* te komen. Wij namen aanstonds deze uitnoodiging aan, begaven ons allen, zonder verwijl, derwaarts en leerden in den persoon des gouverneurs eenen braven zestigjarigen grijsaard kennen, die eenen weg van nagenoeg 25 Duitfche mijlen te paard had afgelegd, enkel en alleen met het oogmerk, om ons van dienst te zijn, ons de krachtdadigste hulp te verschaffen, en ons verblijf, zoo aangenaam mogelijk, te maken.

Het hoofdonderwerp der onderhandelingen van den heer VAN RESANOFF met den gouverneur van *Monterey* was: de Rusfifche etabliffementen met levensbehoefden te voorzien, en te beproeven, of niet, in het toekomende, het gebrek op deze bezittingen door eene wederzijdsche overeenkomst verholpen, en door eene geregelde fcheepvaart en eenen handel tufchen *Rusland* en deze

Spaansche provincien kon tot stand gebragt worden.

De gouverneur geloofde echter geene genoegzame volmagt tot dit een en ander te hebben; offchoon hij de voordeelen daarvan zeer duidelijk inzag. Hij verwees dus elken voorslag van dien aard naar het hof van *Madrid*, en verzekerde, dat zelfs de onderkoning van *Mexiko* niet op eigen gezag in eene zaak van die natuur kon handelen.

Wat echter den voorraad betrof, dien wij voor onzen verderen fcheepstogt dachten noodig te zullen hebben, zoo maakte hij geene de minste zwarigheid, om ons denzelfden toe te staan, maar vaardigde dadelijk aan de gouverneurs van al de omliggende *misfions* bevelen af, om koren, meel, vleesch, visch, zout en andere benoodigdheden aan te voeren, welke hij ons vergunde, bij gebrek van baar geld, met waren te mogen betalen; en om alle ontevredenheid, jaloezij en wanorde voor te komen, liet hij zich eene opgave onzer behoeften en van den voorraad der bijzondere *misfions* geven, waarnaar hij zelf de menigte en hoedanigheid der voortbrengfelen bepaalde, welke elk derzelve ont-

van-

vangen en leveren moest. Maar het verzoek van den heer VAN RESANOFF om eene gansche scheepslading granen en andere levensmiddelen, waarin hij het grootste belang stelde, te mogen inkoopē, vond in het eerst groote zwartigheden, en niet, dan na vele en lange onderhandelingen, stond de gouverneur toe, dat de onderscheidene *missions*, wel is waar, de verzochte kwantiteit levensmiddelen zouden mogen afleveren; maar belastte tevens, dat de bevelhebber van *St. Francisco*, DON ARGUELLO, in den naam des gouverneurs, dat is, voor rekening der kroon, de daarvoor ingeruilde waren zou ontvangen, en dat de *missions* met de ontvangst zoo lang zouden moeten wachten, tot hij van het hof van *Mexiko* verlof zou gekregen hebben, om dezelve aan haar af te geven.

Door deze schikking waren wij geholpen: de *missions* vleiden zich reeds voorloopig met een gunstig antwoord, en de gouverneur dacht door zulk eenen maatregel voor alle onaangenaamheden, van den kant zijns gouvernementes, veilig te zijn.

Bijkans elken morgen stonden er paarden, ter onzer beschikking, gezadeld aan den oever, op welke wij de omstreken doorkruisten;

want wij hadden verlof, om overal, behalve op de vesting, rond te snuffelen.

De jagt op gekuifde veldhoenders en konijnen, die zich op de zandheuvels der omliggende streken in menigte bevonden, was eene uitspanning, welke wij vrij dikwijls namen. Eens, toen wij, met een gezelschap van 12 personen, en vergezeld van 30 tot 40 Indianen, op eene soort van *parforce*-jagt gingen, vongen wij, zonder schietgeweer, in minder dan 3 uren, 75 hazen en konijnen, grootendeels alle levend. Doch te vergeefs zochten wij eenige malen naar tijgers en leeuwen der nieuwe wereld (*felis onca* en *felis* waarschijnlijk *concolor*) en naar beeren; offchoon de laatste hier in menigte, maar de eerste zeldzamer zijn. Ook is, langs den noordelijken oever der baai, de reënjagt zeer voordeelich, en bij verscheidene uitstapjes, welke ik te water deed, zag ik de, mij meest alle van *Sitcha* reeds bekende watervogels; als: den *pelecanus*, *colymbus*, *anas perspicillata* en *anas nigra*, den *haematopus ostralegus* enz. verschillende soorten van zeekalven, en vooral kostbare zeeotters, die, bijkans geen denkbeeld van belaging hebbende, overal in de ruime zeebogt rondzwemmen.

Schier

Schier elken middag was er de een of ander van ons in het *presidio*, waar dans en gezang aan de avondgezelschappen gewoonlijk alle mogelijke vrolijkheid bijzetterden.

De ernsthaftigheid van den *padre* JOSE, die bijna dagelijks in het *presidio* kwam, maakte met den vrolijken aard van den *padre* PEDRO, die bij de ARGUELLISCHE familie woonde, een in het ooglopend contrast. Wanneer de eerstgenoemde sprak, dan heerschten er eene algemeene stilte en opmerkzaamheid, en zoodra de laatstgenoemde slechts den mond opende, dan lachte reeds het gansche gezelschap; want hij was vol vrolijke invallen en geestige trekken, en kon een gezelschap op de aangenaamste wijze onderhouden.

De hier meest in gebruik zijnde en geliefkoosde dans heet *barrego*. Hij wordt uitgevoerd door twee paren, die zich tegenover elkander plaatsen, een gezang, in de maat van zes achtfte, aanheffen, ook naar de maat, door het stampen met den voet, de achtfte aanduiden, de gedaante eener *demi-chaine* maken, vervolgens tegenover elkander langzaam balanceren en dan den dans op nieuw aanvangen. Wij deden ons best, om de vrouwen in Engel-

gelsche contredansen te onderrigten, waarin zij zoo veel smaak vonden, dat wij deze in het vervolg meestal dansten; wijf verscheidene daaraan, als eenen gezelschapsdans, deel konden nemen.

Don ARGUELLO, die ons, reeds sinds onze aankomst, veel van *dierengevechten*, die hier somwijlen gehouden worden, verhaald had, zond, den 10den April, acht soldaten te paard uit, met last, om eenen wilden beer levend te vangen en naar het *presidio* mede te nemen, waar men hem met wilde stieren zou laten vechten. Nog dienzelfden avond bragten zij ook werkelijk eenen grooten zwartbruinen beer, welken zij, hier of daar, opgedaan en, door middel van lijnen met losse strikken, gevangen hadden. Hij lag op eene osfen huid, welke over verscheidene zamengehechte boomtakken uitgespannen was, en werd van eenige osfen, verscheidene mijlen ver, herwaarts gesleept. Zijn muil en zijne klauwen waren zeer vast zamengebonden, en hij door de pijn en de ongemakkelijke ligging, welke hij moest uitstaan, buitengewoon verhit. Zoodra hij in het *presidio* gebragt was, werden de banden losser gemaakt, en hij over zijn gansche lijf met water be-

begoten, dat hem zeer schein te verfrischen. Eindelijk bleef hij nog slechts met de beide achterpooten aan eenen, ten dien einde in de aarde geslagen, paal gebonden, bij welken een, met water aangevulde kuil was, waaruit hij ten laatste, uit eigene beweging, begon te drinken, en zich vervolgens in deze kleine kom met genoeg afkoelde. Echter durfde niemand hem naderen; want hij zag er zeer woest en grimmig uit, en beet aanhoudend om zich heen. Thans werden er insgelijks bevelen gegeven, om wilde stieren, die met den beer zouden vechten, op te vangen, en dit diereengevecht werd op den volgenden dag bepaald. Met ongeduld wachtten wij dus, dien morgen, op het ons bepaalde uur, de paarden, maar vernamen, bij derzelver aankomst, tot ons groot leedwezen, dat de dood van den beer die des nachts gestorven was, de hoop om onzer nieuwsgierigheid te voldoen, verijdeld had (*). Ten einde ons echter eenigermate schadeloos te stellen, beloofde de bevelhebber een stierengevecht te geven, dat dan ook, des

(*) Naar het zeggen der Spanjaarden, schiet de beer in dit gevecht altijd te kort.

des namiddags, plaats had, en waarin verscheidene, met lansen gewapende, soldaten en ruiters den eenen stier na den anderen, met vele wonden afmaakten. Wijl echter deze gevechten, als algemeene volksvermaken der Spanjaarden en Portugezen, reeds hier en daar beschreven zijn, acht ik het noodeloos, hier derzelver beschrijving te herhalen, inzonderheid, omdat niemand dier vechters in vlugheid en behendigheid juist veel uitmuntte. Intusfchen komt het mij wat zonderling voor, dat de geestelijken, die in al hunnen handel en wandel, niet alleen zelve een teeder en menschlievend gevoel aan den dag leggen, maar dit ook bij hunne *neophyten* pogen op te wekken en aan te kweeken, zich tegen de invoering dezer, in den grond toch gruwzame, volksvermaken niet verzet hebben. Waarschijnlijk echter maakt het wreedaardige daarvan op hen volstrekt geenen indruk meer; dewijl zij, van jongs af, aan dezelfde gewoon zijn, en dus van de moedwillige en noodelooze martelingen dezer dieren even zoo weinig aangedaan worden, als de *Nukahiwers*, wanneer zij menschen slagten en opeten.

Tot eene dergelijke soort van openbare
tijd-

tijdverdrijven der Spanjaarden in *Nieuw-Californie* mag ik ook nog de hanegevechten rekenen, waarvan wij echter niets zagen, behalve de sporen, welke men daartoe den kamphanen gewoon is aan de pooten vast te hechten, en die zeer veel naar pennemesfen gelijken.

Onze dagelijksche vriendschappelijke bijeenkomsten, zoo wel als de muziek en het gezang, de vermaken en de dansen, hadden den heer VAN RESANOFF, behalve de gewigtige handelplannen, ook nog andere veel belangrijkeren ontwerpen en speculatiën ingeboezemd. De *donna Conception* namelijk had eenen bijzonderen indruk op hem gemaakt, en door hare fonkelende oogen was zijn hart diep getroffen. Dus geloofde Z. E. de ridder VAN RESANOFF door middel eener echtverbintenis met de dochter van den bevelhebber van *St. Francisco* (den kaptein DON ARGUELLO) tusfchen de Rusfisch-Amerikaanfche Compagnie en *Nieuw-Californie* een duurzaam handelverbond in het toekomstende te kunnen sluiten, en had derhalve vast befloten, wegens het gewigt daarvan voor het welzijn van den ftaat, zijne bijzondere belangen ter zijde te fteflen, en door
een

een huwelijk met de *donna Conception*, tusschen de beide rijken, *Spanje* en *Rusland*, eene vriendschappelijke verbindtenis te bewerken. Der eerste zwaarigheid, die in het verschil van Godsdienst bestond, te boven te komen, was voor zulk eenen wijsgeerigen kop, als de heer VAN RESANOFF, eene kleinigheid, en toen de gouverneur hem op den bedenkelijken staatkundigen toestand der zaken in *Europa* en op het algemeen bekende wantrouwen van het Spaansche hof opmerkzaam maakte, en hem weinig hoop gaf, dat dit zijne handelspeculatiën zou begunstigen, verzekerde de heer VAN RESANOFF, dat hij zelf, dadelijk na zijne terugkomst in *St. Petersburg*, als Keizerlijk-Russisch buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister, zich naar *Madrid* begeven, al de verschillen tusschen de beide hoven vereffenen en uit de eene of andere haven van dat rijk naar *Vera Cruz* en *Mexiko* en van daar naar *St. Francisco* wederkeeren zou, om zijne bruid af te halen en alle maatregelen in het werk te stellen ter bevordering van eenen dadelijken handel! — Hieruit ziet men, dat de heer VAN RESANOFF even zoo wel stoute en verhevene plannen, ter vriendschappelijke vereeniging van volken, wist

wist te ontwerpen, al spoedig uit te denken langs welken weg zij, zijns oordeels, het best konden worden uitgevoerd.

Het hoofdoogmerk van den heer VAN RESANOFF met zulk eene handelverbindtenis met *Californie* was, om de noordelijke Rusfische bezittingen van *Amerika* af, tot aan *Kamt-schatka* en *Ochotzk* toe, in het toekomende van hier met koren en meel te voorzien. Maar hoe waarschijnlijk of mogelijk de uitvoering van zulk een plan, bij den eersten oogopslag, ook schijnen moge, en hoe prijswaardig de bedoeling van den braven ondernemer ook ware, staan echter dezen handel, al werd hij dan ook door het Spaansche hof goedgekeurd en begunstigd, mijns bedunkens, grootè hinderpalen in den weg; want de bezittingen der Rusfisch-Amerikaansche Compagnie liggen reeds thans zoo aanmerkelijk ver van elkander af, dat zij, in den tegenwoordigen toestand harer scheepvaart, de vereischte communicatie tusschen dezelve naauwelijks onderhouden kan, en buitendien bereids gebrek aan matrozen en schepen heeft, welk gebrek nog veel merkbaarder worden zou, indien zij eenen geregelden handel op *Californie* wilde aanleg-

III. DEEL.

T

leg-

leggen. Maar gesteld zelfs eens, dat zij manschappen en schepen genoeg had; dan zou zij de voortbrengfelen van *Californie* toch wel niet anders kunnen koopen, dan voor klinkende munt, of zulke waren, die daar ontbreken, en waarvan waarlijk de *Aleutische Eilanden*, zoo als *Sitcha* of *Kamtschatka*, geen' genoegzamen toevoer derwaarts kunnen leveren; want de benoodigdheden van *Nieuw-Californie* bestaan in fabriek- en manufactuurwaren, suiker, chocolade, brandewijn, wijn, tabak, ijzer en ijzeren gereedschappen enz., en daaraan hebben de Rusfische bezittingen van *Ochotzk* af, tot aan de noordwestkust van *Amerika* toe, zelve nog grooter gebrek, dan de Spaansche etablissementen. Wilde men echter den voordeeligsten weg inslaan en schepen van *Europa* naar *Californie* zenden, enkel en alleen met levensmiddelen, namelijk meel, graan en gezouten vleesch en slechts zeeottervellen (voor geld of waren) inruilen, en vandaar naar de Rusfische bezittingen voeren, dan zou het, mijns bedunkens, veel minder kosten veroorzaken, wanneer het gouvernement, of de Rusfisch - Amerikaansche Compagnie, jaarlijks een schip regelregt van *Kroonstad* naar hare etablissementen afzond;

want,

want, behalve dat het koren in *Californie* veel duurder is, dan in *Kroonstad*, zoo moesten deze schepen, bijaldien zij naar *Californie* wilden, ook nog eenen vrij verren omweg maken, en daardoor tijd verzuimen. Wat de zeeottervellen betreft, die zeker een voordeelig handelartikel opleveren, zoo blijft het nog de groote vraag, of de Spanjaarden zich wel tot dezen handel zouden willen verstaan? en daaraan twijfel ik zeer; want aan alle vreemde zeevaarders is, door een uitdrukkelijk bevel van den Spaanschen monarch, wel degelijk verboden, op straf van verlies hunner schepen, binnen den omtrek van 30 *legoa's* van de kust, zeeotters te vellen; en de gouverneur beklagde zich eens geweldig over het gedrag der Amerikaansche zeelieden, die de bewoners der noordwestkust van *Amerika* niet alleen buskruid en snaphanen toevoerden, maar ook zoo stout waren, om somwijlen een groot aantal Aleuten mede te brengen, ten einde op de kusten van *Californie* otters te dooden. Ook verhaalde hij, als eene, ons onbekende daadzaak, dat een zeker kapitein ORCAN, voor eenige jaren, zich, met 30 mannen en 4 vrouwen, van *Unalaska* heimelijk op de kusten van zijn gouvernement,

T 2

met

met dit oogmerk, opgehouden had; dat echter, finds dit geval, door de Spaansche regering daartegen de noodige maatregelen genomen waren, door namelijk jaarlijks twee schepen van *Acapulco* uit te zenden, om langs de kusten te kruisen en dit kwaad te keer te gaan. Oock kwam, gedurende ons verblijf alhier, de tijding, dat een Amerikaansch schip aangehouden en in *St. Diego* opgebracht was.

Bijaldien *Rusland* eenen voordeeligen handel met deze gewesten aanvangen en zijne noordelijke bezittingen van hier met proviand voorzien wilde, dan zou dit misfchien alleen mogelijk zijn door eene volstrekte overmeestering van dezelve en aanlegging eener eigene kolonie aldaar. In een land, dat zulk een zacht klimaat, zoo veel hout en water, zoodanig eene uitmuntende haven, zoo vele hulpbronnen heeft en zoo rijk aan eigene voortbrengfelen is, als *Californie*, zou door eenen ondernemenden geest zulk een etablissement, in weinige jaren, een geheel ander voorkomen verkrijgen; want, met behulp van wezenlijk kundige handwerkslieden van *Sitcha* en *Norfolk-Sound*, zou men alras verscheidene foorten van water- en windmolens kunnen maken, weefgetouwen zamenstellen en brandewijn-
sto-

stokerijen aanleggen: men zou groote en kleine vaartuigen kunnen bouwen, en, bij volle korenschuren en groote veekudden, op zeeotters jagt maken, en dan konden *Kamtschatka* en het oostelijk *Azie* allezins van hier met allerlei soort van levensbehoefte uit het planten- en dierenrijk, in eene genoegzame hoeveelheid, voorzien worden. Maar *Rusland* en de Russisch-Amerikaansche Compagnie hebben buitendien, in hare eigene bezittingen, zeeotters en andere bronnen van welvaart genoeg, en behoeven de eigendommen van andere mogendheden niet aan zich te trekken; want hare etablissementen bevatten de rijkste schatten van bovengenoemde artikelen, en zouden, onder een goed opzicht en verstandig bestuur, weldra den vorigen bloei herkrijgen kunnen; bijaldien zij, in plaats van zich zelve door eene onoverzienbare uitbreiding naar alle kanten te verzwakken, hunne krachten bijeen hielden en binnen eenen naauweren omtrek bepaalden.

NEGENDÉ HOOFDSTUK.

Gebrek aan ſcheepvaart en eene gemeenſchap te water. Uittap te water naar St. Joſe. Miſſion van St. Joſe. Beſchrijving van dezelve. Indianen aldaar. Hun dans. Pueblo van St. Joſe. Bezwaarlijke terugtogt naar St. Francisco.

Bijaldien men in aanmerking neemt, dat de drie, niet ver van elkander verwijderde *miſſions*, namelijk *St. Francisco*, *Santa-Clara* en *St. Joſe*, nabij den zuidoostelijken zeeboezem van *St. Francisco* liggen, en dus eene gemeenſchap te water, tuſſchen deze Christen-etabliſſementen van het grootſte nut zijn zoude, dan zal men naauwelijks kunnen gelooven, dat in geen derzelve, en ook niet eens in het *preſidio*, of de haven van *St. Francisco*, iets te vinden is, wat naar eene boot of vaartuig gelijkt. Waarschijnlijk vreezen

zen de zendelingen, door de invoering van booten het den Indianen gemakkelijker te zullen maken, om gezamenlijk aan hunne zucht voor de vrijheid en vlugt te voldoen, en houden dus onderling de gemeenschap slechts over land, en door middel van paarden open. Trouwens, de Spanjaarden zoo wel als hunne pleegkinderen, de Indianen, worden ook niet, dan hoogst zelden, in de noodzakelijkheid gebragt, om in zee te moeten steken; weshalve juist daarom ook de scheepvaart hier nog in hare eerste kindschheid is. En gebeurt dit al eens, dan binden zij zoo veel rietgras, biezen, en stroo aaneen, als zij noodig achten, en begeven zich met zulk eenen, van achteren en voren min of meer spits zamengehaalden biesfel stroo, die de plaats van een vaartuig vervult, en *walza* genoemd wordt, van den eenen oever naar den anderen, terwijl de riem uit eenen finalen, langen, aan de einden iets breederen stok bestaat, waarmede men nu aan den rechter, en dan weder aan den linker kant roeit.

Dat men in eene haven, die, als ware het, de sleutel is van al de zuidelijke, zoo wel als noordelijke bezittingen, geene enkele boot vindt, is almede een bewijs der groote ach-

teloosheid van het Spaansche gouvernement, en was ook de oorzaak, waarom de Spanjaarden, bij onze aankomst, zoo lang aan strand moesten blijven staan, en niet eerder bij ons konden komen, dan toen wij hun onze floepen toezonden.

Wijl echter de *misfion* van *St. Jofe* regt naar het zuidoosten toe, nagenoeg 16 *legoa's* aan de overzijde van den zeeboezem ligt, zoo zou de gemeenschap te water den zendelingen aanmerkelijke voordeelen opleveren. Desniet-tegenstaande gaan zij altijd over land derwaarts, en moeten daarbij eenen weg om de bogt afleggen, die ten minste een- of tweemaal langer is, dan hij te water zou zijn.

De bezwaren, waarmede het vervoeren over land vergezeld gaat, gepaard met het gering aantal van *neophyten* in *St. Jofe*, en eene, in *Nieuw-Californie* te voren nimmer waargenomene ziekte, de mazelen namelijk, welke zich, in den loop van dit jaar, van het schier-eiland *Californie* naar de noordelijke bezittingen verspreid en, sinds eenige weken, groote verwoestingen onder de Indianen der naburige *misfions* aangerigt hadden, en daardoor verhinderden, dat de aanvoer onzer benoodigde proviand spoedig genoeg zijnen gang kon-

konde gaan, bewogen den heer VAN RESA-NOFF, den gouverneur DON ARRELAGA verlof te verzoeken, om onze barkasfen en twee floepen te water naar *St. Jofe* te zenden, ten einde het ons toegezegde koren gemakkelijker en tevens spoediger te kunnen afhalen, waarin DON ARRELAGA, zonder eenige bedenking, toestemde; wjl het voordeel van dezen weg te water, waarbij men zoo wel vele menfchen als paarden en ook tijd befpaarde, te zeer in het oog liep, dan dat hij deze vergunning zou geweigerd hebben.

Er werden derhalve, den 12den, eenige vaartuigen in gereedheid gebragt; doch vooraf een bode over land afgezonden, om der *mission* van *St. Jofe* berigt van onze komst, en tevens het bevel van den gouverneur te brengen, om ons, den 14den, eene landingsplaats door middel van een teeken, dat in vuur bestaan moest, aan te wijzen; want de gouverneur, zoo wel als de kommandant, verzekerde ons, dat wij, zonder deze voorzorg, nergens zouden kunnen landen. Over deze expeditie kreeg de heer VAN DAVIDOFF het bevel, en ftond mij toe, hem daarop te vergezellen. Wij verlieten dan, den 14den tegen den middag, het fchip, ten einde, onder begun-

stiging van den vloed, die thans op kwam, den zich vrij ver zuidoostwaarts uitstrekkenden inham in te loopen. Zoodra wij de, noord-oostwaarts van het *presidio* liggende, landpunt bereikt hadden, kregen wij de, zich daarop bevindende, batterij van 5 stukken, die dezen wijden zeeboezem, welke zich zuidoost- en zuidwestwaarts uitstrekt, bestrijkt, in het gezigt. De geheele linksche, of beoosten ons liggende oever is, verscheidene mijlen ver, slechts een laag vlak land, begrensd door eene bergketen van middelbare hoogte met steile dalen doorsneden en hier en daar met houtgewas bedekt. De westelijke oever is deels van kale, deels van min of meer boschachtige heuvels bezoomd. Beiden echter vormen vele landtongen en kleine bergen, aan welker eene de *mission St. Francisco* ligt. Tot hiertoe is het water diep genoeg, maar neemt dan weldra eensklaps af, en wel zoo plotseling, dat men overal ondiepten heeft, waar ten hoogste vijf voet water staat, en die zich door eene geheel verschillende kleur van elkander onderscheiden. Nadat wij, onder een gestadig peilen, verscheidene zeemijlen afgelegd hadden, ontdekten wij, aan den zuidelijken horizon, hoog land, dat

dat zich als een eiland midden. uit de water-vlakte verhief. Ter zelfder tijd zagen wij ook al vrij duidelijk de *misfon* van *St. Jofe*, die zich ten zuidoosten, fraai van eene hoogte, vertoonde; en wijl wij, op eenen verre afstand, op dit vermeende eiland, in het zuiden, rook zagen opgaan, zoo dachten wij geenszins, dat dit het voor ons bestemde teeken zijn kon, maar hielden het veeleer voor een ander toevallig iets, en tuurden opmerkzaam langs de oostelijke naderbij zijnde kusten, om het afgesproken teeken te ontdekken.

Bij het ondergaan der zon bemerkten wij eerst onze dwaling, en herkenden het vermeende eiland voor eene, aan de verder oostwaarts liggende vlakte, palende landpunt. Intusfchen was onze misvatting de oorzaak, dat wij, met eenen frifchen Z. W. wind, bereids zoo dicht onder den oostelijken oever gekomen waren, dat wij met de riemen even zoo min, als met de zeilen, de vuurbaak bereiken konden. De duisternis van den nacht, die middelerwijl begon aan te breken, noodzaakte ons, op eene ondiepte van 3 voet water voor anker te gaan, en fcheidde ons tevens van de barkas, welke
wij

wij geheel uit het gezigt verloren hadden. Na eene tweede vergeeffsche poging, om de hooge landpunt te bereiken, bleef ons, bij eenen aanhoudenden en sterk aangewakkerden Z. W. wind, niets anders over, dan, den 15den des morgens, naar ons schip terug te keeren, terwijl onze togtgenooten in de barakas, na den ganschen dag met wind en golven geworsteld te hebben, zich eindelijk nog gelukkig achtten, dat zij, den 16den, onbeschadigd weder de haven *St. Francisco* binnen kwamen, en het derde vaartuig, met verlies van den mast, zich nog in eene kleine bogt geborgen had.

Het invallende onstuimige en regenachtige weder hield tot den 19den aan, wanneer het, met eenen N. en N. W. wind, weder ophelderde.

Niettegenstaande de ongelukkige uitslag van dezen togt, bleef echter mijn wensch, om de *misfion* van *St. Jose* nader te leeren kennen, even levendig. Ik verzocht dus van den gouverneur verlof, om derwaarts eenen uitstap te doen, hetwelk hij de goedheid had mij te geven, waarop ik in eene *baidarka* van drie zitplaatsen, welke ik van *Sitcha* medegenomen had, mij op weg begaf. Wij ver-

verlieten des morgens al vroeg *St. Francisco*, en kwamen, tegen den middag, onder het, voor *St. Jofe* liggende vlakke land, waar wij langs den oever het hoofdkanaal, dat, volgens ontvangene aanwijzing, in de nabijheid van verscheidene heuvels zijn moest, opzochten, Deze heuvels of hoogten zijn het voornaamste reeken, waarnaar men zich rigten moet: zij strekken zich van het N. W. naar het Z. O. uit, en zijn omringd van eene, schier tot aan den oever loopende, slijkerige ondiepte. Ten einde nu deze te vermijden, moet men zoo lang westwaarts sturen, tot de zuidelijke heuvels (welke wij, den 14den, voor een eiland aanzagen) oostwaarts liggen. Alsdan loopt men dit kanaal verder op, dat tusfchen hoogten doorkronkelt, waarvan men de twee laagste ten noorden, en de overige ten zuiden laat liggen. Het strekt zich, in het eerst, meer naar het noordwesten, doch vervolgens, na vele bogten, naar het zuidoosten en landwaarts uit, heeft, bij hooge vloed, 6 tot 9 voet diepte, en is ook, zelfs gedurende de eb, voor kleine fchepen bevaarbaar. Maar de landing is, bij laag water, wegens den bij uitstek losfen en slijkerigen oever, schier volstrekt onmogelijk, en bij hoog water zelfs op de meeste plaatfen bezwaarlijk;

ter-

terwijl de menigte kleine kanalen, welke in deze lage omstreken landwaarts inloopen, eenen waren doolhof vormen, waarin wij, uit onkunde van het oord, dikwijls verdwaalden, en dan terugkeeren moesten, omdat wij het hoofdkanaal gemist hadden en de nevenkanalen ingeroeid waren. Dit gedurig heen en weder dwalen moede, besteeg ik eindelijk den naasten heuvel, en had van daar een ruim uitzigt, hetwelk mij in staat stelde, om te onderkennen, waar wij waren, en naar eene landingsplaats uit te zien, van waar wij droogvoets de *mission*, die nog $3\frac{1}{2}$ *legoa's* ver en oost-noord-oostwaarts van ons lag, zouden kunnen bereiken. Het land, waar wij door moesten, is eerst laag en vlak, maar wordt allengskens hooger en door eene matig hooge bergketen begrensd, die van het N.N.W. naar het Z. Z. O. loopt. Talrijke kudden van paarden en horendvee dwalen hier, zonder eenig opzigt, als in eene woestijn, rond, terwijl de stieren niet zelden den weg voor den voetganger gevaarlijk maken. Behalve deze kudden, zagen wij eenen grooten wolf, die echter schuw wegliep, en eene menigte vossen, die met de jonge kalven in eene onbegrijpelijke vriendschap schenen te leven, en met dezelve de koeijen volgden, als of zij kinderen derzelfde

moe-

moeders waren. Nog voor zonsondergang kwamen wij vermoeid bij de *misfion* aan, die slechts door twee geestelijken, den *padre* LUIZ en *padre* PEDRO, bestuurd wordt. De laatste, (want *padre* PEDRO was thans hier niet, maar te *St. Francisco*) ontving ons met opene armen, en zond dadelijk paarden naar den oever, om onze goederen en de matrozen, welke wij, tot eene wacht, bij de *baidarka* gelaten hadden, en die nu door eenige Indianen afgelost werden, af te halen.

Den 21sten des morgens, kwamen de *neophyten* der *misfions*, volgens de gewone dagorder, bijeen, ten einde *padre* PEDRO aan elk hunner zijn dagwerk zoude aanwijzen. Maar, wijl deze reeds op zijn verblijf te *St. Francisco* mij beloofd had, de Indianen eens te zullen laten dansen, ontfloeg hij hen allen, dezen dag, van den arbeid, onder voorwaarde, dat zij hun dans-*toilet* in de meest mogelijke orde en volkomenheid zouden maken, terwijl hij, om hen daartoe te beter in staat te stellen, onder de beste dansers verscheidene sieraden uitdeelde, waarmede zij heengingen, om zich tot dit aanstaande feest gereed te maken.

Middelerwijl liet *padre* PEDRO mij de woningen en gebouwen der *misfion* zien, die, schoon eerst voor acht jaren aangelegd, reeds vrij talrijk en

en groot zijn. Inzonderheid overtrof de graanvoorraad in de magazijnen al mijne verwachting; want daarin waren over de 2000 *fanegas* koren en, naar evenredigheid, eene menigte *mais*, boonen, garst, erwten, enz. Ook was de moestuin zeer doelmatig aangelegd en goed onderhouden, de grond is insgelijks buitengemeen vruchtbaar, en levert meestal eenen rijken oogst op. Maar de ooftboomen zijn nog klein, doch staan evenwel zeer goed. Daarenboven loopt eene kleine beek door den tuin, die denzelven genoegzaam bewatert. Ook heeft men, sinds eenige jaren, begonnen met wijnbergen aan te leggen, die zeer goed tieren, en eenen wijn geven, die, volgens zeggen, zoet is en den mallaga zeer nabij komt.

De gansche ligging is ongemeen gelukkig gekozen, en, volgens het algemeen gevoelen, zal deze *mission*, binnen weinige jaren, eene der welvarendste en beste van geheel *Californie* zijn.

Het eenigste nadeel is, dat men hier gebrek heeft aan boomen van eene behoorlijke lengte, voor timmerhout: de oude bewoners namelijk hebben, van tijd tot tijd, enkel uit ligtzinnigheid en om vreugdevuren te branden, de meeste boschen, behalve eenige boomen, welke zij nog hier en daar lieten staan, afgebrand, zoo
dat

dat het timmerhout vele mijlen ver herwaarts moet komen.

Bij dit gebrek heeft echter deze *misfion* ook zeer aanmerkelijke voorregten boven vele anderen, door de kalkbergen en voortreffelijke kleiaarde, die haar in staat stellen, om tighelbakkerijen aan te leggen, en de voornaamste gebouwen van steen op te halen. En, offchoon zij aan koren rijker is, dan aan vee, en dus wekelijks hier minder stieren geslagt worden, dan in de *misfion* van *St. Francisco*, is daarentegen de uitdeeling van moeskruiden, koren en peulvruchten hier veel ruimer.

Hare inwendige toefstel en inrigting komen geheel met die van *St. Francisco* overeen; maar de woningen der Indianen (*las rancherias*) zijn nog niet voltooid, en dus leven de *neophyten* tot nog toe, in kegelvormige stroohutten, bij huisgezinnen te zamen.

Nadat *padre PEDRO* mij alles had laten zien, waarmede nog al ettelijke uren verlieden, sloeg hij mij voor, de toebereidselen der Indianen tot het dansen te gaan beschouwen, en bragt mij naar eene beek, waar de dansers zich verzameld hadden, om zich met kolen, roode kleiaarde en krijt te besmeren. Terwijl de een bezig was met zijne borst, buik en dijen op deze wijs te

III. DEEL.

V

ver-

verfraaijen, beschilderde een ander deszelfs rug met verscheidene regelmatige figuren. Eenigen bedekten ook het gansche, overigens naakte, ligchaam met vederdons, en geleken daardoor meer naar apen, dan naar menschen. Het hoofd, de hals en ooren waren met velerlei foorten van sieraden getooid, en het geheele ligchaam, behalve de schaamdeelen, naakt. De vrouwen sierden zich intuschen in hare hutten ook op; maar zij zijn alle, naar vereisch der welvoegelijkheid en zedigheid, gekleed, en beschilderen alleen het gezigt en den hals, welke zij dan ook met, uit schelpen, vederen, koralen, enz. vervaardigde versierselen, elk op hare wijze, pogen op te smukken.

De Indianen dezer *mission*, die, tegen den middag, bijeenkwamen, verschillen van die te *St. Francisco* in grootte en gestalte: ook hebben zij een beter voorkomen; want de mannen zijn welgemaakt, bijna alle van eene middelbare lengte, en weinige slechts klein en gedrongen van ligchaam. Hunne kleur is wel donker; maar verschilt nog veel van die der negers. Hunne gelaatstrekken zijn, offchoon niet fraai, echter ook niet afzigtelijk, en hebben, mijns oordeels, eene groote overeenkomst met die der bewoners van de noordwestkust. Hun haar

is

A. D. Reubens fecit.

EEN DANS DER INDIANEN IN HET ZENDELINGS-DISTRICT VAN ST JOSÉ IN NIEUW CALIFORNIEN.

is zwart en zeer sterk, en er zouden, naar men mij berigtte, onder hen personen zijn van buitengemeene sterkte.

In vergelijking met de mannen, zijn de vrouwen van meer dan gewone grootte en vele over de 5 voet lang; en offchoon ik onder de beide sekfen geen enkel gezigt aangetroffen heb, hetwelk men schoon zou kunnen noemen, is evenwel derzelver voorkomen zoo dom en leelijk niet, als dat der *neophyten* in *St. Francisco*.

Volgens hetgeen men mij daaromtrent verhaalde, moeten de Indianen van *St. Jose*, de schoonste van *Nieuw-Californie* zijn, weshalve dan ook de Spaansche soldaten, bij gebrek van vrouwen van hunnen eigenen landaard, Indiaansche uit deze *misfion* trouwen.

De dansers hadden zich in twee afzonderlijke troepen verdeeld, van welke de eene zich van den anderen onderscheidde door zijne eigene versierselen en zijn verschillend gezang. Ook bestond de eene uit kustbewoners, de andere uit *neophyten* uit de binnendeelen des lands, die sterker, welgemaakter en fraaijer zijn, dan genen. Deze beide naburige volken leefden van oudsher in de grootste vijandschap; maar zijn thans door den Godsdienst met elkander vereenigd. Doch de oude haat is zoo diep ingeworteld,

dat men daarvan nog steeds de sporen bespeurt. Zoo trouwen, b. v., niettegenstaande al de bemocijingen der zendelingen, om dit voor te komen, deze onderscheidene volksstammen slechts onder elkander; en vermengen zij zich door het huwelijk al eens met eene andere horde, dan is dit eene uitzondering van den algemeenen regel.

Onder hunne dansen blijven zij bijkans op eene en dezelfde plaats staan, en pogen, deels met pijl en boog, deels met vederen in de hand, of op het hoofd, onder een kunstmatig springen en velerlei ligchaamsbewegingen en verdraaijngen van het gezigt, tooneelen uit den oorlog of het huisfelijk leven voor te stellen. Hunne muziek bestaat in eene soort van gezang en kleppend geluid, hetwelk zij maken door middel van een staafje, dat aan het eene einde ópgespleten is. De vrouwen hebben haar eigen gezang en hare bijzondere wijs van dansen. Zij huppelen namelijk wel nabij de mannen, maar niet gezamenlijk met dezen; terwijl hare voornaamste beweging of handeling daarin bestaat, dat zij met den duim en wijsvinger van beide handen het onderlijf naar eene zekere maat, nu eens naar de eene, dan weder naar de andere zijde schuiven. Zoodra de mannen beginnen te dan-

danſen, beginnen de vrouwen te huppelen, en zoodra de eerstgenoemde uitscheiden, dan houden de laatstgenoemde insgelijks op.

Tegen twee uren zetteden wij ons aan eene welvoorzienē tafel, en aanstonds na het eten begaven wij ons weder naar de Indianen, die nog al met danſen, en thans met het vertoonen van een gevecht bezig waren. Eene groote stroopop vervulde de plaats van eenen vijand, en eene menigte, met pijl en boog gewapende, Indianen sprongen en dansten, met vreesfelijke en dreigende gebaren, om dezen vijand heen, die men, als ware het, zich verbeeldde, dat dezelfde bewegingen maakte.

Nadat dit een poosje geduurd had, gaf eindelijk een uit hun midden een teeken, waarop, in hetzelfde oogenblik, de pop met vele pijlen doorboord, en vervolgens als in zegepraal naar hun gewaand opperhoofd gebragt werd.

Bij deze gelegenheid bespeurde ik wel, dat de meeste zeer behendige boogschutters zijn. Echter komt het mij voor, dat, bijaldien de vijanden mocds genoeg hadden en zich meer met hunne wapenen, dan met bewegingen en sprongen, verweerden, hun de overwinning niet ontgaan zou. De gevelde vijanden worden evenwel nimmer opgegeten; maar, in

geval van oorlog, zou, naar ik hoorde, het der beide partijen voornaamste bedoeling zijn, elkander jonge meisjes of vrouwen te ont-kapen.

De andere troep Indianen stond en hup-pelde, even als de eerste, achter een groot vuur, waaruit verscheidene derzelve, van tijd tot tijd, en als ware het tot hun plei-zier, stukken van door en door gloeiende koolen, ter grootte eener walnoot, namen, en, zonder verdere omstandigheden, in den mond staken en inslikten. Dit was geen bedrog; want ik zag dit lustig tooneel met de groot-ste opmerkzaamheid aan, en kan tot heden toe nog niet begrijpen, hoe deze lieden het aanlegden, om zich den mond niet te ver-branden.

Om mij te vermaken, vertoonde men ook eene jagtpartij. De Indianen namelijk bekrui-pen, met op het hoofd vastgemaakte herts-horens en een stuk vel van deze dieren be-dekt, de loopplaatsen der herten en reeën, en weten, tusschen het hooge gras, het wei-den van dit wild, deszelfs gedrag, plotseling en schuw omkijken, met een woord, de na-tuurlijke vreesachtigheid en bewegingen dezer dieren, zoo volmaakt na te bootsen, dat zij
de-

dezelve tot op eenige schreden, met pijn en
 hoog naderen en een of meer neervellen
 kunnen, zonder dat de andere, offchoon
 zij nabij zijn, eenig vermoeden dezer be-
 laging en van het hun dreigend gevaar
 krijgen.

Regt toe naar het oosten, vindt men, op
 eenen afstand van omtrent zeven *legoa's* van
St. Jose, den arm eener groote rivier, die
 kronkelend noordwaarts loopt en, na zich
 vervolgens weder westwaarts gedraaid te heb-
 ben, in het noordoostelijk gedeelte der bogt
 van *St. Francisco* uitwatert. In de nabij-
 heid dezer rivier liggen talrijke gehuchten
 van Indianen, die nog geenen dagelijkschen
 omgang met de Spanjaarden hebben of ge-
 doopt zijn, en kort na de aanlegging dezer
mission, dezelve, van tijd tot tijd, veront-
 rustten, ja nog voor anderhalf jaar vijf Span-
 jaarden afmaakten, en tevens eenen geestelij-
 ken, benevens een' soldaat gevaarlijk wond-
 den. Doch al ras na dit voorval werd er
 eene sterke militaire expeditie derwaarts ge-
 zonden, die aldaar eene aanmerkelijke slagting
 onder deze Indianen aanrigtte, hen tot rust en
 eenen vrede noodzaakte, welke ook tot heden
 toe stand gehouden heeft.

De Spanjaarden, zoo wel als de *neophyten*, bezoeken soms, voor veertien dagen en langer, deze vrije Indianen, ten einde nieuwe Christenen aan te werven. Daarentegen komen ook wel sommige derzelve in de *misfion*, van waar zij, telkens met velerlei soort van geschenken verrijkt, naar hunne woningen terugkeeren.

Drie *legoas* zuidwestwaarts van *St. Jofe*, en ook aan dezelfde baai ligt de *pueblo* van deze *misfion*. Onder *pueblo* verstaat men een gehucht, dat uit invaliden, die zich als boeren nedergezet hebben, bestaat. Deze lieden bebouwen het land, en leven van de ruime inkomst van den akkerbouw en veeteelt. Dergelijke *pueblo's* vindt men in verscheidene oorden zoo wel van *Nieuw-* als *Oud-Californie*, en derzelver bevolking neemt van jaar tot jaar toe. De gouverneur van *Monterey* verzekerde mij, dat honderd personen, in twintig jaren, tot zeven honderd waren aangegroeid. Daarentegen is het zonderling, dat het aantal der Indianen in de *misfions*, niettegenstaande de allezins goede behandeling derzelve, jaarlijks afneemt.

Den 23sten nam ik afscheid van *padre PEDRO*, wien ik voor zijn goed onthaal en
gast-

gastvrije vriendschap openlijk mijnen dank betuigde. Hij liet, bij ons vertrek, paarden voor ons zadelen, waarmede wij, onder het geleide van een' soldaat, de plaats opzochten, waar wij onze *baidarka* gelaten hadden. Onder weg echter veroorzaakten ons eenige wilde stieren, die op ons afkwamen, ons niet weinig angst. Doch eene menigte vosfen, welke wij opjaagden, vlugttten schuw voor ons weg. Bij de *baidarka* gekomen, roeiden wij, met laag water, uit het, tusfchen de heuvels door kronkelend kanaal naar de baai, en zagen den ter wederzijden zich ver uitftekenden moerasfgen oever met ftrandloopers, fnippen, wilde eenden en zeemeeuwen bedekt, op welke wij echter toen geen jagt maken wilden; wjl wij dezelve toch, wegens het diepe flijk, niet zouden hebben kunnen ophalen. Ook zagen wij vele otters, en fchoten ook eenen derzelve aan; maar toen hij een der nevenkanalen invlugtte, wilden wij hem niet verder vervolgen. Naauwelijks kwamen wij echter in den open zeeboezem, of er ftak een geweldige noordewind op, die ons volftrekt belette, voorwaarts te komen; want van de hooge en over de *baidarka* telkens

heenslaande golven doornat, door den stroom van den vloed tegengehouden, en van honger en dorst gekweld, moesten wij, na zonsondergang, alle pogingen, om verder te komen, opgeven, en waren genoodzaakt, te landen zoo schielijk als mogelijk was, en waar wij maar best konden, en den nacht onder den blooten hemel en op eenen lagen en vochtigen grond door te brengen. Dewijl wij zulk een ongeval niet konden vooruitzien, en dus slechts voor eenen dag proviand medegenomen hadden, zoo bestonden thans onze levensmiddelen slechts in wat brood, kaas en een restje brandewijn, welken wij nog van onze heenreis overgehouden hadden. Wij moesten dus met hongerige magen ons ter ruste leggen, en konden nog minder den dorst lesfchen, omdat wij rondom ons niets, dan kuilen met zeewater, vonden. Met nat zeildoek poogden wij ons eenigermate tegen den geweldigen wind te beschutten, en wachtten nu, bijna verstijfd van koude, het aanbreken van den dag af. Onze kleederen, die door de onstuimige zee van gisteren nog doornat waren, werden, na zonsopgang, eerst droog. Zoo waren wij, tegen tien ure, weder reisvaardig, en wilden ons op weg begeven; doch de lage eb,

zoo wel als het diepe slijk, dat verder dan eene *werst* den oever bedekte, en waar wij niet doorworstelen konden, maakte onze afreis, vóór den terugkeer van den vloed, volstrekt onmogelijk, zoo dat wij eerst tegen den middag in staat waren, om ons in de boot te begeven. Doch terzelfder tijd verhief zich weder een geweldige N. en N. W. wind, die ons geene hoop overliet, om dien dag *St. Francisco* te bereiken. Wij besloten dus, regelrecht naar den tegenoverliggenden oever te roeijen, die ons toefcheen aanmerkelijk hooger te zijn, en met boomen en boschen prijkte. Wij bereikten denzelven tegen drie ure des namiddags, en vonden een uitgestrekt, laag, sompig, met niets dan met ziltige planten (*salvula*) begroeid vlak land, dat insgelijks met vele kanalen doorsneden was, welke het ons onmogelijk maakten, te voet bij de, nog eenige *wersten* verder liggende, boschen te komen. Wij roeiden dus met de *baidarka* het grootste kanaal ongeveer drie kwartie-uurs, langs vele bogten, op, tot wij eindelijk het geluk hadden, om eene landingsplaats te vinden, van waar wij gemakkelijker bij het naaste bosch konden komen, waar
wij

wij water hoopten te vinden. Met het laatste overschot van een weinig brood en kaas en eene ledige flesch, en gewapend met snaphanen en pistolen, dwaalden wij vervolgens rond, om eene beek of bron te zoeken.

Intusschen overviel ons de duisternis, en wij hadden reeds het bosch bereikt, en meer dan eene Duitse mijl afgelegd, zonder nog hier of daar eenen druppel water gevonden te hebben. Eindelijk troffen wij eene talrijke kudde stieren en koeijen aan, die in het wild, op eene, met hoog gras bedekte, vlakke weidden. Doch ook deze vlakten kruisten wij door, terwijl wij, door snaphaanen en pistoolschoten, de wilde stieren van ons afhielden, zonder eenig water te vinden. Ten laatste gingen wij krachteloos en door de, dezen dag uitgestane, moeilijkheden geheel uitgeput, en van honger en dorst gekweld, nederliggen, om onzen matten leden eenige rust te gunnen, terwijl wij naar eenen dronk water smachtten. Hopeloos en neerslagtig zegen wij ter aarde, toen wij eensklaps, op eenigen afstand, het gekwaak van eenen kikvorsch hoorden. Aangenamer, dan dit geluid, konden ons nimmer

mer de zangtooncn van eenen nachtegaal in de ooren klinken. Met de snelheid van den bliksem vlogen wij overeind, en volgden den roep en de uitmoediging van dit scheepsel, dat ons door zijne stem, in de donkerheid van den nacht, eene kleine beek met uitmuntend water aanwees.

Dewijl wij bereids in twee dagen, onder zwaren arbeid, naauwelijks onzen honger gestild en nog minder onzen dorst gelescht hadden, was het geen wonder, dat wij zoo gretig op het water aanvielen, dat wij, schoon maar drie in getal, echter veertien volle fleschen, in minder dan twee uren, uit dronken.

De nacht was koel en vochtig: wij zochten dus hout bijeen, om ons bij een vuur te verwarmen, en tot aan den middernacht uit te rusten, waarna wij, onder begunstiging van eenen helderen maanscijn, weder opstonden, om onze *baidarka* op te zoeken. Onderweg verjoegen wij, door schieten, eenige beeren en wilde stieren, die ons ontmoetten, en kwamen, tegen drie ure des morgens, weder bij ons vaartuig. De wind was, dien nacht, geheel gaan liggen, en onder begunstiging van

van een schoon morgenrood, begonnen wij weder onze terugreis naar *St. Francisco*. Het kanaal, hetwelk wij langs roeiden, om in den zeeboezem te geraken, wemelde van zeeotters en zeekalven, van welke vele aan den slijkerigen oever lagen, en andere de koppen boven het water uitstaken. De twee laatstverloopene dagen lagen ons echter nog zoo versch in het geheugen, en onze magen verlangden zoo zeer naar voedsel, dat wij ons tot de genoegens en voordeelen eener goede jagt, geen tijd gunden, maar desniettegenstaande toch drie zeeotters, aan welke wij digt met de *baidarka* langs roeiden, en die vast en zorgeloos slieden, den eenen na den anderen, met haggel velden en, als onder weg, medenamen.

Maar toen wij tegen den middag, reeds niet ver meer van de *misson*, *St. Francisco* af waren, stak er weldra weder een N. W. wind op, die dermate aanwakkerde, en ons tegenhield, dat wij eerst tegen drie ure uitgehongerd, dorstig en afgemat, aan boord van ons schip kwamen.

- Tot

Tot mijn leedwezen waren, uitgenomen de zeeotters, al de voorwerpen der natuurlijke historie, welke ik, op dezen uitstap, verzameld had, en die inzonderheid in planten en vogelvellen bestonden, eene prooi der onstuimige zee geworden.

Einde van het Derde Deel.

BERIGT VOOR DEN BINDER.

Pl. I. Gezicht van het etablissement te *Norfolk - Sound* of *Sitcha*, tegenover
bladz. 125.

Pl. II. Een dans van Indianen in het zendelingsdistrict (*misfion*) *St. Jofe*, tegenover
bladz. 307.

